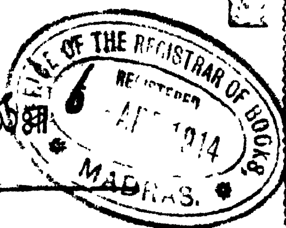
శ్రీ

కృష్ణాభ్యుదయః

ఇది

పుద్దిరాల కోదండరాయ పండితరచితః

శ్రీ[illegible]ద్భగవత్[illegible] కుటుంబ [illegible]చార్యస్వామి

శిష్యైః చరమపూరితశ్చ.

శ్రీ దివాన్ బహదూర్ విజాపూర్ అనంతరామపం[illegible]

త భూమికయా [illegible]లంకృతః

తత్ప్రయత్నే [illegible]స్వీయ[illegible]నియోగేన విజయన

గరే శ్రీ వేదవ్యాస వర్ణముద్రాయంత్రే

ముద్రాపితః

మొదటికూర్పు 200 ప్రతులు.

VIZIANAGRAM.

1914.

S. V. V. Press.

♦ శుభమస్తు ♦

♦ భూమికా ♦

అస్తి పవిత్రగోదావరీతీరవాసినాం బ్రాహ్మణానాం మధ్యే ముద్దిరాలోపనామకః శ్రీకద్వాజప్రభవః, ప్రాచీనవంశః అపిచ నర్మదాతీరవాసినః భగవదాశ్రయాః, అత్రివంశోద్భవాః, పరిపాలకప్రభువ్యాపారయశోధనినః, విజాపురవంశజాః, ఆసన్. పురాతనవంశజాః కాలక్రమేణ భరతఖండేషు భోద్దేశసిద్ధ్యర్థం సర్వత్ర వ్యాప్నువన్. తథా చముద్దిరాలవిజాపురవంశోద్భవాః ప్రాచీననికేతనేభ్యః నిస్సృత్యాగ్నిశాఖపట్టణవిదయని వాసినోఽభూవన్ తేషు శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణశ్రవణమననపరాయణౌ, శ్రీమద్రామచంద్రపాదభక్తిపూరితాంతఃకరణౌ, సమస్తభూతదయాభూమా, అసూయాపన్నివారణశీలౌ, పరోపకారైకజీవనప్రయోజనౌ, సర్వత్రమహద్భిరప్యేవం, సమంకృతానురాగగౌరవాస్పదౌ, ఆంగ్లేయప్రభూణాం జయనగరమహారాజానాం చ ప్రభూతవ్యవహారాసనప్రసిద్ధౌ, సమస్తసజ్జనసద్గుణాలంకృతౌ, యశఃపూరితదిక్తటౌ వ్యాపృతజీవినౌ, ఆంధ్రగీర్వాణాంగ్లేయభాషాప్రవీణౌ, ప్రభుప్రజాహ్లాదాచరణదక్షౌ, సుందరరామవెంకటరాయశర్మాణౌ, ఇతి పంచాశద్వత్సరేభ్యః ప్రాక్ విరేజతుః, నిసర్గతస్తయోస్సోదర్యమతీవాజని. వెంకటరాయపండితవర్యస్యావరజా, రమణాంబాఖ్యా సుందరరామశర్మాయ సహధర్మిణీసమర్పితా. సాపిభర్తృసుగుణాధికసుగుణా, మహాపతివ్రతాశిఖామణి భర్తృవంశజానామపి, ఆత్మజానివాసస్యాపి సర్వబంధుపూజితా బభూవ. భాగ్యవిశేషతః వెంకటరాయపండితవర్యస్య సహధర్మచారిణీ భానుమతీనామ్నీ రమణాంబాసమానగుణాలంకృతా, సర్వైః పూజితా, భర్తృభక్తిపురస్సరావిరేజే. భర్త్రోర్నానాధారయోశ్చాన్యోన్యంప్రీతిపూర్వకనిర్మలస్నేహానుబంధః అభ్యవర్ధత. తయోశ్చవిద్యాధిక్యం దేవబ్రాహ్మణాతిథిసత్కారసుకృతాచరణాభిలాషః భగవద్గ్రంథపఠనశ్రవణమననాభిరక్తిః భగవత్సేవాతత్పరతా చ, సమానమేవావవృధే. సుందరరామపండితవర్యస్య ప్రథమజః కోదండరామాఖ్యః గతపర్యాయేఽక్షయవర్షే అజని. తదుపరి సాధారణసంవత్సరే భానుమతీ మహౌదార్యగుణాన్వితాం వెంకుబాయమ్మాం నామ పుత్రీం సుషువే. భాగినేయజన్మతః కంస్యకీయపుత్రాణాంమధ్యే ఏకస్యాంతఃప్రేమాస్పదంస్వకీయపుత్ర ఇతి మాతులో నిశ్చిత్యాభ్యనందత్. భాగినేయోఽపి మాతులే కృధికప్రీతిం దర్శయామాస. రమణమాంబా భానుమతీచానేకపుత్రాన్ పుత్రీశ్చ సుషువాతే. భాగినేయస్తు మాతులప్రీతి మహతో తదపత్యేష్వేకం తద్గృహే బాల్యప్రభృతిని వసన్నవర్తత. తత్రాంధ్రగీర్వాణాంగ్లేయభాషాకళాసు విద్యయా విద్యాం సంపాద్య

సహచరాణాం విద్యార్థినామగ్రేసరో భూత్వా విద్యయా వినయేన వృద్ధిమగమత్. యుక్తే కాలే తావత్, సమానరూపగుణశీలాం బాల్యసహచరీం కెర్వరాం, వెంకటా యమ్మాంబానామ్నీం మాతులేయీం పర్యణైషీత్. తయోర్దాంపత్యం తు లోకోదాహరణీయం సజ్జనబంధుసంతోషజనకమభూత్. మాతాపిత్రోః సద్గురుజనాచారసంపత్తేః పరిభూతకలినివర్గ్యం పక్వం సర్వజనామోదితం. కోదండరామపండితశాస్త్రిణస్తు ఆంగ్లభాషాపరీక్షానుత్తీర్ణవతో [illegible] శాస్త్రిణః [illegible] మహావిద్యాలయసభాసు [illegible] విప్రచనతోషిత. [illegible] సత్యాలోచ్య [illegible] రంజిత్వా సర్వోపనిషదాం పార్థం ముఖత ఉచ్చరితుం [illegible] శాస్త్రే [illegible] గుణోత్కర్షపుర విజాపుర సుందరరామపండితస్యోపదేశతః జ్ఞానం సంపాదయామాస. పూడిపెద్దిసీతారామపండితవర్యస్య సానుగ్రహసహాయతః శ్రీమద్భగవద్గీతాదిభగవద్గ్రంథేషు, పితృమార్గానుసారతః శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే చాపి [illegible] శ్రద్ధా భక్తిశ్చ [illegible] సదా భక్తిపురస్సరం తత్పరిశీలనేనైవ సర్వకాలం యాపయామాస. సుఖజీవనార్థం కస్యచిత్ సంపాదనానంతరం [illegible] సర్వాన్ వ్యాపారాంశ్చ సంత్యజన్ భగవచ్చింతనపరైన, భగవత్సేవాపరాయణో [illegible] సన్ తత్ప్రతిభూత్వా జీవితశేషం తాన్ [illegible] ధన్యోఽయమ్! యాప యామాస జీవితశేషకాలం కేవలం [illegible] [illegible] తయోః [illegible] [illegible] వాత్సల్యపరిపాలనకారిణో భూత్వా సర్వభూతేషు [illegible] ప్రీతిం భూతదయాం చ వర్ధయామాస. భగవన్ముఖాను [illegible] భగవద్భక్తిప్రాప్త్యా తద్వ్యాపి లోకసంచారేణ [illegible] ప్రాప్త [illegible] [illegible] శ్రీవాల్మీకేః [illegible] కోదండరామ [illegible] భగవద్గుణానుకీర్తనావసరేషు [illegible] భగవతస్సానుగ్రహప్రచోదనేనైవ సంజాత ఇతి [illegible] సాఫల్యం ప్రాప్తి, [illegible] (శ్రేయస్) ప్రవృత్తవాన్ బభూవ. అత్యంతకరుణాసముద్రస్య [illegible] నిరుపమ [illegible] స్యాపి సులభప్రాప్యస్యాపి [illegible] శ్రీమద్వాల్మీకేః [illegible] సేవామసకృచ్చకార. పాఠాంతరతః [illegible] సర్వే మరణం, ఆబాల్యం శ్రీరామసంసారదుఃఖనివృత్తిద్వారా జ్ఞానానందప్రదాయకస్య చిత్తచోరస్య శ్రీకృష్ణస్య వస్తుతో [illegible] వ్యక్తం శ్లోకసమర్పణద్వారా తస్య భక్తిం విశదయతః తస్య కోదండరామస్య తదుద్దిష్టరీత్యా ఉద్యోగః కేవలసంపూర్తిం న ప్రాప. అప్రజస్య [illegible] సంతానేషు ఏకమపి అంతఃకరణశుద్ధివలం వ్యాచకరః పుంసః పుత్రసంతానాపి సంభావ్యమానతా [illegible]

దా, ఇహలోకశ్యం తానదః, అముత్ర పుత్రానుమేయమహాఫలానుభూతిశ్చ భవతీతి నిశ్చిత్యావః కోదండరామాఖ్యః శ్రీకృష్ణశుభోదయగ్రంథరచనే ప్రవవృతే, నృహరిస్తవరాజం సంపూరయన్ కృష్ణశుభోదయస్య రుక్మిణ్యుద్వాహపర్యంతం యావద్భాగం రచయిత్వాంతవాయుశ్శేషః న ప్రాభవత్, యావద్గ్రంథరచనం కృతం తావదపి ముద్రాపణాద్వారా భగవద్భక్తానాం సముపాదయితుమపి తస్యోద్యమో నాభూత్. కుత ఇతి చేత్, స్వస్య వ్యాకరణాది గ్రంథేష్వనల్పకజ్ఞానం నాస్తీతి భియా స్వకృతవిచిత్రభావవృత్తవిశిష్టశ్లోకైస్తవరాజనామగ్రంథం, సంశోధితస్త్యైః కవిసార్వభౌమైః, నృహరిభక్తాగ్రగణ్యైః అనేకాద్భుతగ్రంథకర్తృభిః, వయోవిద్యాజ్ఞానభక్తివృద్ధైః భగవత్కృపావిభవాంకితైః శ్రీముడుంబి నృసింహాచార్యవర్యైః శోధయిత్వా తదుపరి తస్య ప్రచారణం కారయిష్యామీతి సోఽచింతయత్. తస్మిన్నేవ సాంతికరరోగ ప్రాబల్యసమయేప్యేతదుద్దేశం న కస్యాపి స్వ వేదయత్. తదుపరి కేవలం భగవత్పరస్సన్ చరమశ్వాసనిర్యాణపర్యంతం భగవద్ధ్యానమేవ కుర్వన్, స భగవత్సన్నిధిం జగామ. తదను తస్య ధర్మపత్నీ మదీయా ఘాజ్యస్య పాతస్య గ్రంథసమాప్తి ముద్రాపణద్వారా భర్తృ సంకల్పసిద్ధిం కర్తుం ఆజ్ఞాపయామాస. తదాజ్ఞానుగుణ్యేన శ్రీ స్వామినం, శోధనపూర్వక గ్రంథసమాప్తికరణవినయ ముద్రాపణవిషయే చ అహం ప్రార్థయామ. మదీయయాచ్ఞాం సఫలయామాస. ఏతద్గ్రంథముద్రాపణాదివ్యయం మత్పత్న్యైవ సహాత్. భగవదనుగ్రహేణ శ్రీమద్భగవత్కృపావిపానుగ్రహసహాయేన చ గ్రంథముద్రాదికం సర్వం సమాప్తం బభూవ. ఏతద్గ్రంథస్థలోకనేన మమ భ్రాతుస్య గీర్వాణజ్ఞానాధిక్యం భగవద్భక్తిపరత్వం సౌజన్యాది సుగుణ బాహుళ్య మాశయవైశాల్యం ఏతద్గ్రంథ పాఠకాః యథాతి యా జానీయుః ఏతద్గ్రంథపఠనసంజాత జ్ఞానభక్తివైరాగ్యేణానుభూతిం ఆచంద్రతారకం సుజనాః ప్రాప్నువంతు. ఏతద్గ్రంథః యావల్లోకే ప్రవర్తేత తావద్గ్రంథకర్తా కోదండరామాఖ్యః వైకుంఠనివాసీ సానందతు. ఆబాల్యమేకగృహనివాసనహితోః క్రమాభివర్ధితాన్యాన్యస్నేహయోః అన్యోన్యస్య అనుకంపావిశిష్టహృదయతయా సమాన సుఖదుఃఖకారణయోః కాలాభివర్ధిత నిర్మల ప్రేమగ్రంథినోః పరస్పరాభిప్సితసంపాదనప్రవణయోః వయోః అనపత్యత్వాత్ పుత్రాదిషు నియోజ్యమానం ప్రేమాణం అన్యోన్యస్మిన్నేవ ప్రయుజానయోః యావదాయునం అన్యోన్యవియోగమజానతోః తయోర్మధ్యం పత్యోః భర్తుర్వియోగేనతద్వియోగదుఃఖమసహమానా కృశ్యంతీ, లోకాంతరేషు భర్తృసాయుజ్యమచిరేణైవ భూయాదితి కాంక్షంతీ జీవన్మృతా దేహయాత్రార్థకృతాహారా అనతిస్య నివాసినీ భర్తృ శ్లేష సంజనిత దుఃఖాదికముఖానాత్యేవ ప్రియ

తత్రాపి సాకం తాశ్వత బ్రహ్మ లోకనివాసినీ మహీయశాం తద్దంపతిస్వీకృత కృత త్వారా ఆచంద్రార్కమవిచ్ఛిన్నం తద్వంశాభివృద్ధిరస్తు పూర్వేషాం యోగ్యార్థ్య స్యానతయాభగవదనుగ్రహేణ భూయాదితి చ ఆశీః

శ్లో॥ వర్ధతామిహ తద్వంశః పుత్రస్సర్వసమృద్ధిభిః
ఆచంద్రార్కం సహరాలక్ష్మ్యంగురాభక్తి సమన్వితః॥

ఏవం విజ్ఞాపయతి కృతజ్ఞః గ్రంథకర్తృభావుకః తివాక బహుదూర విజాపుర శ్రీ అనంతరామాఖ్యః.

శ్రీ

గణాధిపతయేనమః

శుభమస్తు

కృష్ణశుభోదయము

నత్వా గురుం సుందరరామమాద్యం । హరిం వరేణ్యం కమలావిభుం చ ।
స్వయంభువం వాఙ్మహిళాసమేతం శ్రీశంకరం రుద్రముమార్ధదేహం ॥ 1
విఘ్నాద్రినిర్జ్రాయితపాదకంజం హిమాద్రికన్యాముఖపద్మసూర్యం ॥
గజాననం చారువిశాలకర్ణము మాసుతం భక్తవరప్రదం చ ॥ 2
సాఫల్యం మమ జన్మనో హరికథాలాపైరితి ప్రేత్యయా
నిత్యాహమనతురోపి నితరాం శ్రీశేన సంచోదితః
కుర్వే కృష్ణశుభోదయాహ్వకమలాపాణిగ్రహాంతం నుతం
కావ్యం తత్కమలావిభోస్సుచరితం ప్రీణాతు విద్వజ్జనః ॥ 3
స్వభావతోహం పరమల్పబుద్ధిః నిర్గుణః పండితలోకబుద్ధ్యా
తథాపి కృష్ణే కృతభక్తియోగో మాం ప్రేరయత్యస్య కథాయాం ॥ 4
వసుంధరా దుర్భరభారపీడితా స్వపాలయామాస సురైస్సహ స్థితం
స్వయం ప్రసన్నా నిజాంశపద్మనాభం గవాకృతిస్సా క్షీరాంబుధిం ప్రతి ॥ 1
ప్రభో సురారాతిభరం న్యవేదయత్ ఘనం పితామహో హి తత్తదంగతాని
పీడా మహాస్త్వంజగతాం మహీశో హరే స్వయం కృపయా సుమంద ॥ 2
ఆకర్ణ్య ధూమానిశ ఇత్యనాథ దక్షో దివం శ్రీపతిమప్రమేయం
జ్ఞాత్వా వచస్తస్య విదేసమాధావప్రాపయామాసగిరం తదీయాం ॥ 3
తస్యాస్తు శ్లాఘనవచ్ఛ్రుత్వా హరిప్రముఖైస్సవేతః
క్షీరోదతీరే స్థిత్వా స్తవైస్తోత్రైర్మహాపురుషం సూక్తమంత్రైః ॥ 4
జ్ఞాత్వా తదాత్రిర్ధాత్రా పుత్రైః తామయుధ్ధ స్వస్వ మదేవగేహే
జనిష్యతే శౌరిరుపాస్య వాక్యం సురస్త్రియస్తత్ప్రియసంభవంతు ॥ 5

యావద్ధరిత్ర్యాశ్శమమేతు భూభారం తావద్భవద్భిర్యదుమధ్యజన్యతాం
భవేదనంతో భగవాం స్తదగ్రజస్సహాయకృత్తస్య చ రోహిణీసుతః॥ 6
యయాసమస్తం జగదద్య మోహితం సా దేవమాయా జగతామధీశ్వరీ
తస్యైవ కార్యార్థమజాపి గోపలేనం నాద్యో దాతి న యాథవిష్యతి॥ 7
ఆజ్ఞాప్య సర్వానమరాన్ స్వయంభూరేవం పృథివ్యా ప్రయయౌ ప్రహృష్టః
యథోదితాస్తే సహ సాబ్జజేన తథైవ చక్రుస్సురభక్తియుక్తాః॥ 8
శూరాభిధో యాదవవంశరత్నమపాలయన్మాధురనూరసేనాన్
పురీం ప్రశస్తామనురేతి నామ్నా సింహాసనస్థానమభూద్యదూనాం॥ 9
శౌరిస్తస్యాం దేవకీనామగ్రసేనిం లక్ష్మీతుల్యాం లక్షణైశ్చోపయేమే
పిత్రాదత్తం పారిబర్హం గృహీత్వా గంతుం గేహం భార్యయాసౌ ప్రవృత్తః॥ 10
తాం పారిబర్హైర్యుతాం నవోఢాం శౌరించ సత్పుర్వ్యరథేనివేశ్య
కరే గృహీత్వాథ రథాశ్వరశ్మీన్ స్వం చోదయామాస గృహాయ కంసః॥ 11
ఆకాశవాణీ పథి చోదనాయామాసక్తచిత్తం పథి కంసమాహ
గర్భోష్టమోస్యాస్తవ మృత్యురేవ రథేన యాం త్వం వహసే విమూఢ॥ 12
స ఏవముక్తశ్చకితోతిభీతః కృపాణిదూరః ఖలపాంసనోస్యాః
కేశాన్గృహీత్వాసి తేన సద్యః ఖడ్గేన హంతుం కచమగ్రహీత్సః॥ 13
నృశంసమేనం త్రపయా విహీనం హేతూక్తిభిస్సామభిదాసమేతైః
ససాంత్వయన్నైధ్యమువాచ శౌరిః కంసాసురం భోజకులాధమం తం॥ 14
కథం భగిన్యా హననం తవోచితం జాతస్య భోజస్య కులే యశస్కరే
త్వం వీర్యశౌర్యాది సమస్త సద్గుణః కర్త్తుం కథం కీర్తిహరం న వాదృశః॥ 15
మృత్యుం విజేతుం భగినీమిమాం త్వం హనిష్యతి చేద్బుద్ధిరియం న సమ్యక్
జాతస్య మృత్యుర్ధ్రువ ఇత్యసౌ వాక్ శ్రౌతీ మృషా నో భవితా కదాపి॥ 16
అస్మిన్ శరీరే పతితే శరీరీ కర్మానుగోన్యల్లభతే పురైవ
ఏకం విసృజ్యాన్యకృతం ప్రయాతి యథా జలూకా క్రిమిరేతథాయం॥ 17
దేహానమృత్యస్సహ జాత ఏవ న కోపి తం వారయితుం సమర్థః
అద్యైవ వా కల్పశతాంతరే వా జనస్య మృత్యుర్ధ్రువ ఏవ నూనం॥ 18
ఈదృక్ప్రకృతిర్భవబంధహేతోః పర్యంతనిర్వ్యాసముపైతి తాపః
ఇరతీ పాతస్య వశకర్మదాత్రీ నకస్యచిద్ద్రుహ్యాలి శాస్త్రవాదీ॥ 19
శౌరిప్రయుక్తైరనునయోపయాతైః కంసాభిధో భీశకం ప్రతిచోదితోపి
పరాత్మ సాదేశక నశకంపో వ్యవర్తతాథూదరణాన్న కించిత్॥ 20
దుష్ప్రవృత్తిః పాలస్య కులాధమస్య గర్భం తథా ధాకఘువత్యకారః

శ్రుత్వాగ్నిప్రతిమస్త్రిత్యరథాయదాతుడు మహాముచత్రామబలాంధ్యకార్తాం॥ 21
పారంగృహీత్వావసుదేవవాచాం కంసోభగిన్యాహనవాన్నివృత్తః
అస్వస్థచిత్తోపిదధూవరౌతౌ ప్రవేశయామాసగృహాంస్తదానీం॥ 22
కాలాంతరేషాసుషువేకుమారంతమార్పయత్స్నాహపరిక్లిష్టోపి
కంసాయశౌరిర్హ్యసతామువేన సత్యేనబద్ధోనచచాలధర్మాత్॥ 23
జాతేస్వమత్వంవ్యాదిబోధయుక్తంశ్యరప్ఠితేంతస్యపత్రాంపరిశస్త్రాం
వీక్ష్యకంసోముదితాంతరాత్మాసాశ్చర్యచిత్తః ప్రహసన్నువాచ॥ 24
తుష్టోహమాసంప్రతియాతుబాలో గర్భోష్టమోస్యావధమృత్యురుక్తః
అస్మాన్నమేభీస్తతఏవ కించిత్ కథందియద్వాగనృతానమస్యాత్॥ 25
సుతంసమాదాయతతోపిశౌరిర్గృహంప్రవిశ్యాపిజహాసకాంతః
విచార్యచాస్థైర్యమసజ్జనానాంవిశ్వాసమస్మిన్నకృతవాన్నకించిత్॥ 26
ప్రాగ్విష్ణునాహింసితకాలనేమిం సంజాతమాత్మానమముంవిజజ్ఞే
మునిర్నిజ్ఞాపితపూర్వజన్మా తత్సంప్రతిస్ఫారితతీవ్రమన్యుః॥ 27
నందాదిగోపావ్రజసంస్థితాయె స్త్రియశ్చతేషామథవృష్ణయశ్చ
కేచిద్యదూనాంపురుషాస్త్రియశ్చ జాతాస్సురా ఏవమురారిపక్షాః॥ 28
కంసః పరంమోతిమనువ్రతాశ్చప్రలంబచాణూరబకీబకాద్యాః
నృపాలసంజ్ఞాదనుజాశ్చసర్వే తేషాంవినాశాయహరేర్జనిస్స్యాత్॥29
ఇతీః ప్రకత్యైవమిదంసురర్షిః కంసాయప్రోష్టఃప్రయయాయథేచ్ఛం.
తతస్సకంసోవిమనావినిద్రః ఖలస్తదారభ్యసుఖంనలేభే॥30
గతేసురర్షౌయదుకంసజాతాన్ మత్వాసురాంస్తాంస్సతతంరుషాద్ధి
తేపీడితాఃకోసలపాశ్వకేకయాన్ నివిశ్యగూఢంన్యవసన్యథేష్టం॥ 31
సదేవకీంశౌరిమథోగ్రసేనం నిగృహ్యలోహైస్సునిగడైస్సగారే
వృతఃఖలైస్సేనకముష్టికాద్యైరశేషరాజ్యంబుభుజేఖలాత్మా॥32
సాబంధ్యగారేసుషువేకుమారం ప్రత్యబ్దమేకంత్వవధీత్సకంసః
హా తేషుమారప్రతిమేషుషట్సు విష్ణోఃకలాసప్తమగర్భఆసీత్॥ 33
యంయోగినోనంతశరీరయంతియస్యామభావంకవయోగృణంతి
యదుత్తమాంగేభువనానిసంతి సబ్రహ్మరుద్రాణిచసమ్యుపంతి॥ 34
కంసాద్యదూనాంభయమస్యపశ్యన్ సవిశ్వరూపోభగవాననంతః
ఆహూయకృష్ణాంనిజయోగమాయాం సమాదిశత్తామతిభక్తియుక్తాం॥ 35
త్వంగచ్ఛభద్రేవ్రజమధ్యగోష్ఠేగోపీకగోపికాభిస్సులంకృతంతు
శౌరేశ్చపత్నీననురోహిణీతిప్యా ఖ్యాతిరాస్తేసహగోపురేసా॥ 36

తద్వైవకీగర్భగతం త్విదానీం శేషాఖ్యమిద్ధం మమదివ్య తేజః
త్వం యోగమాయే నిపుణా విసూనమాకృష్య రోహిణ్యుదరే నిధత్స్వ ॥ 36
అథాజ్ఞయాస్మాత్ పరిపూర్ణరూప స్సుతత్వమేష్యామ్యయి శౌరిపత్న్యాం
త్వం దారికా నందయశోదయోస్తు భవిష్యసి క్షిప్రమతో వ్రజస్వ ॥ 37
స్థానాని నామాని భవంతి భద్రే దుర్గేతి కాళీ విజయా చ చండీ
త్వామర్చయిష్యంతి వరప్రదాత్రీం నానోపహారైర్మనుజా యథేష్టం ॥ 38
సంకర్షణం గర్భవికర్షణాచ్చ రామం త్రిలోకీ మహిమానమాహుః
బలోచ్ఛ్రయాత్తం బలభద్రసంజ్ఞం శేషాఖ్యమేవం బహుధా గృణంతి ॥ 29
సా యోగమాయా హరిణైవముక్తా తం త్రిః పరిక్రమ్య కృతప్రణామా
తథేతి గాం ప్రాప్య యథోపదిష్టా తథైవ చక్రే పురుశక్తియుక్తా ॥ 40
ధామ్నైవ తద్ధామ నిశేదదద్భుతం లోకమంగళకరం సకలానుగం
శౌరిమానసమఖండసుఖాత్మకం దివ్యపావనసరసీరుహానిర్భరం ॥ 41
గర్భే పవిత్రే వసుదేవపత్న్యాః విస్రంసితే గర్భ ఇలిస్మపౌరాః
విచుక్రుశుర్దీనధియో విమోహాద్విదుర్న తే తస్యకృతం రహస్యం ॥ 42
ఆవిశేశ మనసానకదుందుభేః భార్యయా విభారహరణాయ శ్రియః పతిః
సపది శౌరిరసౌ దతిదుస్సహో రవిరివాచ్యుతకలాప్రవేశనాత్ ॥ 43
తద్వైష్ణవం ధామ సమర్పితం ముదా సా శూరసేనస్య సుతేన తస్మిన్
సర్వాత్మకం బ్రహ్మసురేంద్రవంద్యం ప్రాచీ యథా చంద్రమసం దధార ॥ 44
సా కంసగేహే కరరాజతస్మిన్నివాసమానా శివహారేణ సదానీం
యథా ఘటాంతః పిహితః ప్రదీపో దృష్టస్య పర్యేన వశేన దాత్రి ॥ 45
తాం దేవకీం పీతశరీరకాంత్యా ప్రకాశయంతీం భవనం సకంసః
అహోమమప్రాణహరో మయాయః పురోక్త స్సః ఖల్వస్యా ఉదరం ప్రవిష్టః ॥ 46
కిం కృత్యమత్రేహ జనోపి నూనం న పౌరుషం హంతి స్వకార్యలుబ్ధః
పక్షః స్త్రియో హంత్యయమే మాయయః సుశర్మ శ్రీయం గరుడమత్యాస్య సుస్స ॥ 47
జీవేత యోత్యంత నృశంస దేవః హంతి కీర్తిం గుణాలవాం
వసజ్జనః పశ్యతి కీర్తిహీనం శవమజీవన్మృతమేవ నూనం ॥ 48
దేహోప్యతేం ఘంతకమేవ తస్య ఖలస్య వాసో భవతీత్యజస్రం
శపంతి నిత్యం మనుజాస్తదీయం దుష్కృత్తమాఖ్యాయ మిథోధిగేనం ॥ 49
నికృష్యశూరాత్తు తతో ధకం సత్తత్ప్రతీక్షన్ హరిజన్మగేహే
సచింతయానో హరిమేవ నిత్యం కృష్ణం జగత్తన్మయమీక్ష్యపశ్యత్ ॥ 50
సురర్షి బ్రహ్మాంభవేంద్రముఖ్యాస్తు దేవకీగర్భగతం ముకుందం

ధృత్వాశిరస్యంజలిమాగమోక్తైః కర్త్రైవరజంమానవమస్తువంత|| 51
సత్యవ్రతంలబ్ధసమస్తసిద్ధింత్రికాలసత్యంత్రిగుణావభాసం
భూతేషుసంతంశ్రితభూతయోనింభూతేషునిత్యంత్వపిసంతతమాద్యం|| 52
త్రిసత్యవాక్యంసమదర్శనంచస్వాధీనమాయంసుఖచిత్స్వరూపం
వేదాంతవేద్యంసురవైరికాలం సనాతనంత్వాంశరణంప్రపన్నాః|| 53
త్వన్మాయయాత్యంతవివేకశూన్యాః పశ్యంతిభేదానఖిలాంస్త్వయీశ
చరాచరంసర్వమిదంసమస్తం త్వన్మూర్తిరేవేతివదంతితజ్జ్ఞాః||54
త్వమేవసంసారతరోశ్చమూలం తదుద్భవస్థాననిరోధలీలః
జీవస్యకర్మానుగమేననూనంఫలంప్రయచ్ఛస్యనుషంగశూన్యః|| 55
అనన్యచిత్తాస్త్వయిబద్ధరాగాః పరాపరబ్రహ్మణిసత్యచిద్ఘనే
త్వత్పాదపోతేనభవార్ణవంహరే తరన్తిగోవత్సపదంయథాంజసా|| 56
ధృత్వాశరీరాణిసుఖావహాని సతాంఖలానామసుఖావహాని
కరోషిసౌఖ్యంజగతామశేషం నేశావయంస్తోతుమనేకరూపం|| 57
వయంప్రబుద్ధాఇతిమన్యమానాః జ్ఞాత్వాగతీఃకేచనహంతశాంతాః
త్వత్పాదపద్మంబహుశోపివిశ్రుతంవిసృజ్యలోకానథమాన్విశంతి|| 58
సంతస్త్వదీయాస్త్వయిబద్ధభావాః పరిశాంతవిఘ్నాస్సమదర్శనాద్యే
త్వత్పాదకంజేవినివేశ్య చిత్తంపరే పదేక్షేమముదవాప్నువంతి|| 59
కంసాదిదుష్టాసురభారితాయా భువోభరంహర్తుముదేవ్యసిత్వం
తవావతారేణవయంకృతార్థాః సమస్తలోకాస్సుఖినోభవంతి||60
వర్ణాశ్రమాచారవతాంజనానాముపాసనార్థంసులభామశృత్వా
సత్వోపపన్నాని మనోహరాణి బిభర్షిరూపాణి యుగేయుగేత్వం|| 61
జన్మాదిశూన్యస్యతవావతారాః లీలైవనిత్యంనతుసత్యమస్తి
ఏతేదశాజీవగతాస్సమస్తాః సత్రాస్యపద్మోద్భవశక్తినిత్యతః|| 62
కంసాదిదైత్యాః కృపయాపిహీనాః ఇదంజగచ్ఛోకహతంసమస్తం
తస్మాదవాప్తాఃకృపయాపరేశ ఏవంయదీనావనమాతృగర్భాత్ || 63
హర్షోద్రేకాత్కంజగర్భాదిదేవా ఊచుస్సిద్ధాదేకీంతేద్యగర్భే
ఆస్తేనూనంశ్రీహరిః క్షేమమవ్యాత్ కంసాద్భీతిర్నాస్తిమాతః కథంచిత్ ||64
సర్వావతారైరపిత్రిలోకీం పారస్వభూభారమపస్వకీయాన్
అస్మాంశ్చమాజ్ఞాంకృపయావిధేహి యాస్యామలోకానథనోమురారే|| 65

ఏవంస్తుత్వాసర్వదేవాస్సురేశం బ్రహ్మేశానాన్ప్రాగ్భాగేవిధాయ
గీర్భిర్దేవం దేవకీంచాపినుత్వా యాతాస్స్వంస్వం స్థానమవ్యగ్రచిత్తాః॥66
ప్రసూతివాతైరథ దేవకీ భృశం నిపీడ్యమానా గురువేదనాన్వితా
యదాతదా సంకటమాపదుర్జనో మనః ప్రసన్నం విగతజ్వరం సతాం॥67
శాంతత్వేగ్నిహోత్రాః కేకుభదినే సద్యోగవారాదిక
ప్రాచ్యామిందు రివాతిపుష్కలతనుర్ధ్వాంతేనిశీథేహరిః॥
దేవక్యామథసంబభూవసహసాకారాంసముద్దీపయన్
సర్వప్రాణిగుహాశయోమురరిపుశ్శ్రీకామినీవల్లభః॥68
జనార్దనే సంప్రతిజాయమానే విజృంభితస్వచ్ఛజలాస్సముద్రాః
అవ్యక్తఘోషేణజగర్జురంబుదాః నభః ప్రసన్నం గ్రహతారకాభిః॥ 69
మందంవవౌశీతలగంధవాహః ప్రదక్షిణార్చిర్హుతభుక్సమిద్ధః
దిశశ్చసర్వావిశదాః ప్రసేదుః సరాంసినీరేజకులాంచితాని॥ 70
రంభాదయస్తాననృతుశ్చజగుశ్చ గంధర్వకన్యామధురంసురాశ్చ
కల్పప్రసూనైః పరికల్ప్యవృష్టిం తమస్తువన్ దుందుభయోవినేదుః॥ 71
పూర్ణేందువక్త్రం సుమచాపకమ్రం కృపాకటాక్షం వికచాబ్జనేత్రం
సునాసికంచారుకపోలముగ్ధం బింబాధరంహీరసమానదంతం॥72
శ్రీకారశోభావహలంబకర్ణ మాజానుబాహుంవిపులోరసంచ
వలిత్రయాలంకృతచారుగర్భం క్రమేణచాల్పీకృతసింహమధ్యం॥73
చతుర్భుజంచారుకిరీటకుండలం చక్రాదిదివ్యాయుధకమ్రహస్తం
మంజీరహారాంగదదివ్యభూష మనర్ఘరత్నస్థగితోరుకాంచిం॥ 74
స్నిగ్ధోరుజంఘాంఘ్రినఖప్రవాళం శ్రీవత్సవత్సంగళలంబికౌస్తుభం
ప్రకోష్ఠహస్తాంగులిరత్నభూషం పీతాంబరంనీలఘనాభిరామం॥75
తథావిధంసూనుమమర్త్యరూపం విలోక్యహర్షాబ్ధినిమగ్నచిత్తః
ప్రహృష్టరోమాంచితసర్వగాత్రః ఉపాయయావానకదుందుభిస్సః॥76
స్నాతుంనశక్తోనిగళేనబద్ధః ఆనందవార్ధౌసుతరాంనిమగ్నః
కుమారజన్మోత్సవమంగళాయదదౌహృదాగాధరణీసురేభ్యః॥ 77
ఆజ్ఞాయబాలంచతురాస్యతాతం స్వానుగ్రహోపాత్తసుతస్వరూపం
స్మృత్వాహరేరద్భుతపూర్వవృత్తం స్తోతుంప్రవృత్తః ప్రణతస్తమూచే॥ 78
అజస్త్వమేకః పురుషః పురాణః స్వమాయయాసంవృతఏవనిత్యం
త్రైలోక్యజన్మస్థితిసంయమార్థం గృహీతదేవత్రితయస్వరూపః॥79

స్వీకృత్యమాయామసృజస్సమస్తం జీవేనరూపేణనివిశ్యతజ్జగత్
చరాచరం దేహమజీవయద్యో స వాసుదేవోవతతారసద్యః॥80
మయాద్యలబ్ధస్సరసీరుహాక్షః స్వయంప్రకాశస్సకలాంతరాత్మా
ఆనందమాత్రోఖిలయోగిగమ్యః స్వానాంముదేస్వీకృతదివ్యరూపః॥81
ఏకస్త్వమాదౌబహుధాబుభూషన్ మాస్వీకృత్య మాయాంబహురూపకోయతె
పురాగుణోప్యద్యగుణావభాసనాత్ విరుద్ధధర్మోఖిలవృద్ధమహాశయః॥82
త్వమప్రమేయస్సుగుణాలవాలః సతాంనిషేవ్యస్సకలాగమోక్తః
స్వయంప్రకాశస్సురబృందవంద్యః స్వసత్తయాభాసితసర్వలోకః॥83
కృత్స్నంజగత్ స్థాస్నుచరిష్ణుసర్వం స్వమాయయేదంత్వయిభాతిశశ్వత్
భూతేషుజాతుస్వయమప్రవిష్టః ప్రవిష్టవిద్వేతివిభావ్యసేత్వం॥84
మాయావిదూరంనిఖిలైకదర్శనం చిదేకమాత్రంసుఖరూపమవ్యయం
ఏతాదృశంత్వామహమాపయత్నతం లోకేషుకించిత్తరతరంవిభాతి॥ 85
సునూత్మభూతైర్మహదాదయస్తైర్విరాడభిఖ్యందశపద్వికారైః
విరచ్యకాయంతదివప్రవిష్టః పురైవసత్వాదిహసంభవోన॥ 86
సృష్టేః పురాసీత్సదఖండమేకం పశ్చాచ్చనాస్తి ప్రవిభక్తమన్యత్
సదేకమద్యాపివిభాతినిత్యం సదేవకాలత్రితయేపినాన్యం॥ 87
తథాప్యవిద్యావశతోజనానాం భవంతిభేదాస్సకలాశ్చశశ్వత్
భిదైవసంసారతరోశ్చమూలం భిదైవబంధస్యనిదానమాహుః॥ 88
మాయామయంనశ్వరదేహజాతం ఆత్మస్తమాత్మన్యవివేకదృష్ట్యా
తథాత్మనోన్యత్ నిజమస్తినానమిత్యేవయోనక్తి సబాలబుద్ధిః॥89
యదాశృణోదంగవియద్వచాంసి విచాప్రవృత్త్యేవఖలోవినిద్రః
తదాగిరిజానాశ్వహనత్ షడేతాన్ సుమేషురూపానదయంమురారే॥90
త్వజ్జన్మవార్తామనుసైవమత్వా ఉదాయుధోభ్యేతిజిఘాంసయాతు
తస్మాద్వయాస్మాన్ శరణంప్రపన్నాన్ విధేహిశత్రౌఐవయేయథార్హం॥91
అథప్రహృష్టాసుతమీక్ష్యదేవకీ ఐచతుర్గుణంలోకవిలక్షణంచ
శిరీషపుష్పప్రతిమానదేహం ఉవాచతస్మైస్మితపూర్వమిద్ధం॥ 92
త్వమేవపూర్వంప్రథమంవిరించిః స్వమాయయాండానినకల్పయిత్వా
పురాణితేషామధకల్పితాని స్వయంచతైస్సాకమనుప్రవిష్టః॥ 93
అనేకజీవేనప్రవిశ్యచాత్మనా హిరణ్మయాండేబహుచిత్రభేదకృత్
అదృష్టసంజ్ఞామజకర్మసంభవాం గజాంగమాలబ్యపరిస్ఫుర్తి విహాసే॥94

నామాని రూపాణి కరోషి దేహినాం కర్మానురూపేణ ఫలం ప్రయచ్ఛసి
అతో న వైషమ్యనైర్ఘృణ్యకృపాదిసంశయాస్త్వయీశ్వరే సాక్షిణి సత్యచిద్ఘనే॥95
సత్తామాత్రం సాక్షిభూతం సదేకం నిత్యానందం నిర్వికల్పం నిరీహం
సాక్షాద్విష్ణుం సర్వలోకైకవంద్యం ప్రత్యగ్రూపం ప్రాకృతానామగవ్యం॥ 93
తథావిధం త్వామహమద్య భూమన్ కేనాపి పుణ్యేన పురార్జితేన
ప్రసూతవత్యస్మి సుతలఘురేశం విఘంబనం త్వేతదహో విచిత్రం॥ 97
అస్మద్గృహే జన్మ తవార్తబంధో శ్రుత్వా జవాన్నైరదద్భుతమద్య కంసః
అభ్యేతి తూర్ణం ఖలపాంసనోయం క్షేమం యథా స్యాత్తవ తద్విధేహి॥ 98
అతః కింకం రూపమిదం దయాళో సంహృత్య లోకానుగుణం విధత్స్వ
అత్యంతలోకాతిదివ్యరూపం ద్రష్టుం మునీనామపి దుర్విభావ్యం॥ 99
నిశమ్య పిత్రోర్గదితం మహాత్మా భక్తిం తయోర్గాఢతరాం నిరీక్ష్య
ప్రాగ్జన్మవృత్తం గదితుం ప్రవృత్తః తయోరిమాం వాచమువాచ శౌరిః॥100
ఆయం పురాభూత్సుతపాః ప్రజాపతిః పృశ్నిరితి నామ్నా సహధర్మపత్నీ
త్వమస్య జాయా పతిభక్తిసంయుతా ఛాయేవ సూర్యం సతతం తమాశ్రితా॥ 101
సర్గే ప్రజానాం గురుణా స్వయంభువా యువాన్నియుక్తౌ పరమాస్థితౌ తపః
కృచ్ఛ్రాదికైః కాయమతీవ కర్శితం ఆరాధనైశ్చాప్యహమేవ తోషితః॥102
గతాని వర్షాణి బహూని తప్యతోరేవం తపస్త్రమతీవదుష్కరం
ప్రీతస్తపోభక్తివిశుద్ధభావైః ప్రత్యక్షమాసం యువయోర్వ్యథాఘనా॥103
దివ్యాయుధైర్జాక్షైశ్చతుర్భుజాదికం పీతాంబరం స్వీకృతదివ్యవిగ్రహం
కిరీటకేయూరకరాంగుళీయకం మాం వీక్ష్య భూమావపతితౌ కృతాంజలీ॥104
మయానియుక్తావతిహృష్టచేతసా వరో యువాభ్యాం ప్రియతాం ప్రియంత్వితి
వృతస్సుతో మే సదృశో యువాభ్యాం నచాపవర్గో మమమాయయావృతైః॥105
యువాం ప్రహృష్టౌ వరలబ్ధితో మే సుఖాని గ్రామ్యాణ్యథ భుక్తవంతౌ
మత్తోఽన్యదృష్ట్వా సదృశం గుణైస్తే అహం సుతో వామయి పృశ్నిగర్భః॥ 106
భవేద్ద్వితీయే త్వదితిస్త్వమాసీః పతిః ప్రజానామయి కశ్యపోఽయం
తయోస్సుతో వామభవం మృగాక్షి ఉపేంద్రనామా బలినిగ్రహోఽహం॥ 107
అస్మింస్తృతీయే భవనే చ సోఽహం వృసస్తయోర్వామభవం తనూజః
దివ్యం త్విదం రూపమనన్యగవ్యం అదర్శిపూర్వస్మరణాయ వాం మే॥ 108
కంసాదిహాస్యాద్వ్యథిభిరిదానీం మాం గోకులం శీఘ్రమితో నయస్వ
తతో యశోదాశయనాత్సుతాం మే ఇహానయస్వాశు న కేన దృష్టః॥ 109

అపశ్యభావంమయిజాత్వకృత్వా బ్రహ్మేతిమాంభక్తి పురస్సరేణ
స్నేహేనశశ్వన్మమశోషణేన గతిఃపరాప్యాద్యువయోరలభ్యా॥ 10
ఆదిశ్యచైవంపితరౌమురద్విట్ బభూవతూష్ణీమతిలోకరూపం
దుష్ప్రాపమజ్ఞానభిదాన్వితానాం సంహృత్యసామాన్యశిశుర్బభూవ॥ 11
భవంతిద్వారావివృతానిరర్గళాః సావ్యానదీసుప్రకరాయమానుజా
నిద్రాళవోద్వారగృహాదిపాలకాః ద్వచ్ఛృంఖలంపాదరవద్విశీర్యతే॥ 12
ద్వారోర్గళాశ్శృంఖలకంపకీలితైః బృహత్కవాటైఃపిహితాదురత్యయాః
హరింగృహీత్వావసుదేవఆగతేస్వయంవిశీర్ణాశ్శృలభాయథానిలైః॥ 13
శౌరిర్యదానూతిగృహంవిసృజ్య బహిర్గతశ్శీర్ణనిగాళబంధః
తదాయశోదావ్రజపాలపత్నీ అసూతకన్యామజయోగమాయాం॥ 14
వవర్షచేంద్రఃపటుశబ్దగర్జం శేషఃఫణారత్నమరీచిజాలైః
నివారయన్ధ్వాంతమతీవగాఢం తంకృష్ణవాహంవసుదేవమన్వగాత్॥ 15
అంభోరయాకృష్టమహీధరాంఘ్రిః యమానుజావర్తఘనోర్మిగర్భా
శౌరేస్సకృష్ణస్యభయానకాపి కుల్యాయథాసుప్రతరాబభూవ॥ 16
సగోకులేనందగృహంప్రవిశ్యగోపాన్ప్రసుప్తానజయోపలభ్య
సుతంయశోదాశయనేనివేశ్య తద్దారికాంప్రాప్యపునర్గృహానగాత్॥ 17
నిధాయకన్యాంశయనేథపత్న్యాః లోహంపదేన్యస్యసుఖంనిషణ్ణః
ద్వారస్తుసర్వాఃపునరావృతాశ్చ సర్వంయథాపూర్వమభూత్తదానీం॥ 18
తద్యోగమాయావిహితస్మృతిస్సాకించిత్పురోజాతమితిస్మమేనే
సుతస్సుతావాజనిసంప్రతీదం నందస్యజాయాబుబుధేనకించిత్॥ 19
ఆకర్ణ్యబాలధ్వనిమత్రిచారాః తూర్ణంసముత్థాయస్వసుఃప్రసూతిం
ప్రధావ్యతాశ్శీఘ్రవివ్యాలాయప్రతీక్షమాణాయశశంసురగ్రే॥ 20
సహంసతల్పాత్సహసావతీర్య కాలోయమద్యైవసమాగతఃకిం
ఇతిస్ఖలన్ముక్తశిరోజబంధనస్సూతిగృహంతూర్ణమగాన్నృశంసః॥ 21
తంభ్రాతరంప్రాహకృపాణహస్తం దేవీయదంతీకరుణంభయార్తా
ఒహాన్యపత్యానినిహింసితానిస్నుషేయమేషాపరిరక్షితవ్యా॥ 22
అహంస్వసాతేవరజాచతస్యాః కన్యేయమస్మచ్చరమప్రజాచ
పూర్తఃస్త్రీరూపాంత్వనవేలమాయుః తస్మాదిమాంమేనుగృహాణపూజ్య॥ 23
ప్రేమ్ణాసమాలింగ్యసుతామతీవ భృశంయదంత్యాంకరుణంసకంసః
తారంవినిర్ఘాతస్సదయావిహీనఅకృష్యహస్తాజ్జగృహేథకన్యామ్॥ 24

తాంజాతమాత్రాంపదయోర్గృహీత్వా స్వార్థేననిర్మూలితస్నేహబంధః
బలేనచిక్షేపఖలశ్శిలాయాం లోకస్స్వకార్యాయకరోతిపాపమ్॥ 25
సావంచయిత్వాపతనంశిలాయాముత్ప్లుత్యహస్తాద్గగనంప్రవిష్టా
దివ్యాంబరాలేపసురత్నభూషా దివ్యాయుధైరష్టభుజాష్టదాభూత్॥ 26
బృహదుపాయనసంభృతపాణిభిస్సురవరోరగకిన్నరచారణైః
లలితగీతసునర్తనశోభితైః సేవ్యమానచరణానిజగాద॥ 27
అహంహతాచేత్తవనాస్తిలాభో జాతోయతోభోతవపూర్వశత్రుః
సయత్రకుత్రాపిసుఖంవివృద్ధః కాలేహనిష్యత్యచిరాత్ ఖలత్వామ్॥ 28
దేవ్యేవమాభాష్యతతోగ్రసేనిం అంతర్దధేపశ్యతికంసదైత్యే
స్థానేష్వనేకేషుబభూవదుర్గా అనేకనామాభగినీమురారేః॥ 29
ఆకర్ణ్యదేవీగదితంసకంసః భయాద్భుతావిష్టమనాస్తదానీం
విమోచ్యభావంభగినీంచలోహాత్ సంసాంత్వయన్తావిదమేవమూచే॥ 30
భగిన్యహోభాగమయాదురాత్మనా వ్యాపాదితావాంబహవస్తనూజాః
కృధానివాంతుర్మమఘోరయాతవా నూనంభవిష్యత్యచిరేణనారకీ॥ 31
యోమన్యతేనిత్యమహంహతోస్మి హంతాయమాసీన్మమపూర్వశత్రుః
సభేదబుద్ధిఃఖలుబుద్ధిహీనో ఆత్మానమాహంతినహన్యతేయత్॥ 32
మాశోచతంపూర్వకృతస్యభోక్తౄన్ మహానుభావౌనిహతాంస్తనూజాంశ్చ
నజంతవోజాతుసహాసతేచిరం స్థాతుంధరాసింధురయేననీతాః॥ 33
భవంతిదేహావభవంతినిత్యం యథాఘటాదీన్యపయాంతియాంతి
నశ్యత్సుదేహేష్వయమప్రమేయ ఆత్మాయథాభూర్నవికారమేతి॥ 34
యథావదేవంనవిజానతోథ అనిత్యదేహాత్మమతిర్భవాస్యాత్
తయోశ్శరీరస్యవియోగయోగౌ నజాతుసంసారకథానివృత్తిః॥ 35
తౌదంపతీశాంతిదయాసమేతౌ సమీక్ష్యకంసంగురుతాపయుక్తం
శోవందయాహూచతుమంతినస్విన్నాగతంనశోచావఇతీమవూనతుః॥ 36
హస్తేగృహీత్వావసుదేవఊచే శ్యాలత్వయోక్తంపరమార్థఏవ
అనర్థజాలస్యసఏవమూలం దేహాత్మబుద్ధ్యాస్వపరాభిమానః॥ 37
ఇమధ్వవత్యంతదురాత్మనోమే దౌరాత్మ్యమేతంబతబంధురక్తాః
ఉక్త్వైవమశ్రూణిభృశంవిముంచన్ జగ్రాహపాదౌసతయోరఘాయుః॥ 38
అచేతనైర్దిగ్గజతారరూపైరచేతనందేహసమిత్స్వరూపం
పూర్ణంతపోభిఃశ్రీభావమసంతకర్త్రీం నజాతుజానంతిపృథగ్విదగ్ధాః॥ 39

అథ ప్రసన్నావథ దంపతీ తౌ ప్రణమ్య కంసః పునరేవ భక్త్యా
తయోరనుజ్ఞాం శిరసా గృహీత్వా నతిప్రహృష్టో గృహమావిశత్స్వం॥ 40
చింతాభరాక్రాంతమనా వినిద్రః కంసో౽థ రాత్రౌ పరితప్యమానః
ఆకారయిత్వా సచివాన్ప్రభాతే యదుక్తమాయాగదితం తదూచే॥ 41
ఆకర్ణ్య తే భృత్యజనాః కథాంతమూచుః దేవద్విషో గ్రామపురవ్రజేషు
విచిత్య తోకానఖిలాననిర్దశా నన్యాంశ్చ హన్మో వయమద్య రాజన్॥ 42
కిం నః కరిష్యంతి సురాస్సముఖ్యైర్జ్యాఘోషభీతాస్సమరే పలాయితాః
తే హన్యమానాస్సతతం త్వయా విభో ప్రోత్సృజ్య శస్త్రాదిసమస్తసాధనాన్॥
రహోజపాకిం హరిణాంకశరాత్మనా కిం శంభునేదావృతపర్ణరక్షిణా
కిం బ్రహ్మణా వా సతతం తపస్యతా కిమల్పవీర్యేణ బిడౌజసా ప్రభో॥ 44
తథాపి దేవాస్సహజారయో నః ఆజ్ఞాపయాస్మాన్ హననాయ తేషాం
మూలం ఛేదిమే బద్ధబలా న చాల్యాః యథామయో రూఢపదో న సాధ్యః॥ 45
దివౌకసాం మూలమయం హి విష్ణుర్ధర్మస్స్వరూపో౽స్య సనాతనస్య
యజ్ఞస్తపో బ్రహ్మవిదో వపూంషి హ్యమూని హన్మో వయమప్రమత్తాః॥ 46
విష్ణుస్సురాణామధిపో౽సురద్విట్ తదాశ్రయా దేవసురర్షయస్తే
తేషాం ద్విజర్షీణాం వధ ఏవ ముఖ్యః గతిస్తయా నశ్యతి విష్ణుమూలా॥ 47
దుర్మంత్రిభిస్సాకమయం విచార్య బ్రహ్మాదిహింసాం హితమిత్యమానీత్
స కాలపాశేన వృతో౽థ దైత్యాన్ గృహాంగతస్తద్వధనే నియుజ్య॥ 48
ఆచేరురాసన్నకృతాంతజీవా విసృజ్య ధర్మాదియశశ్శ్రియా ఖలాః
సుతోదయే హర్షపరీతచేతాః స్నాత్వా శుచిర్భూషితసర్వగాత్రః॥ 49
వేదజ్ఞవిప్రైర్విధి జాతకర్మ సంస్కారయామాస సుతస్య నందః
శుభోదయం కర్మ చ దేవతార్చా దదౌ గవాం కోటిమనర్ఘభూషాం॥ 50
స భూసురేభ్యస్సమలంకృతేభ్యశ్చానఘచీనాంబరభూషణాదీన్
దదౌ స సంమోదితాంతరాత్మా సువాసినీభ్యో౽పి సుభూషణాదీన్॥ 51
సిక్తద్వారగృహాజిరాపణసభాశృంగాటకాద్యం చిత
శ్చిత్రస్రగ్ధ్వజచేలపల్లవలతాపుష్పాంబరాలంకృతః॥
రేజే సంప్రతివత్సగోవృషగణైః స్రగ్వస్త్రమాలాయుతై
ర్లక్ష్మీపాథగణార్హకస్త్రసహితైర్గోపైః పరిహృష్టైర్వ్రజః॥ 52

శ్రుత్వా యశోదాతనయోదయం తా గోప్యస్సుదా భూషణభూషణాంగ్యః

స్రగంబరాలేపవిశేషకాద్యైర్విరాజమానాః ప్రయయుః ప్రహృష్టాః॥ 53
వక్షోజభారేణచలద్విలగ్నాశ్చిత్రాంబరాః ప్రాప్యనివేశగేహం
ఆశీర్భిరేతావభినంద్యపత్స్నం త్రైలోక్యముద్వర్తితమభ్యషించన్॥ 54
తత్వజ్ఞవిప్రాస్తుతిపాఠకాశ్చ వాగ్భిశ్శుభోదర్కఫలైశ్శశంసుః
నటీనటావ్యాసనృతుర్జగుశ్చ నేదుర్మహాద్ధుంమథయోమృదంగాః॥ 55
గోపాదధిక్షీరఘృతాంబుపూర్ణైః శృంగైస్సువర్ణైర్నవనీతపంకైః
ఆసేచనాలేపవినోదయుక్తాన్యషించున్నోన్యమతిప్రహృష్టాః॥ 56
వాద్యాన్యవాద్యంతమనోహరాణిసంతుష్టపుర్మాగధవందిసూతాః
మహార్హవస్త్రాభరణాస్సమస్తా జన్మోత్సవేనంవతసూభవస్య॥ 57
సారోహిణీరామమసూతతస్స్వీకృష్ణాగ్రజంచంద్రసమానవక్త్రం
నందానుమత్యాభ్యుదయాయసూనోర్దదౌహిరణ్యాదిచభూసురేభ్యః॥ 58
సపుత్రజన్మోత్సవధర్మవార్ధమాహూయబంధుద్విజమిత్రవర్గాన్
మృష్టాన్నభక్ష్యాదిభిరర్చయిత్వాతేభ్యోదదౌభూషణవస్త్రరాశీః॥ 59
మహేర్నివాసేనవ్రజస్సమృద్ధోగావోబహుక్షీరపృథూధసశ్చ
నవ్యాధిరాధిర్నకలిశ్చతత్ర పర్యంకమాక్రీడమభూద్వ్రజేస్మిన్॥ 60
నందఃకదాచిన్మథురాంగతోసౌ సంస్థాప్యగోపాన్వ్రజరక్షణాయ
దాతుంకరంవార్షికమీశభాగంమండంమధుక్షీరవనోద్భవాని॥ 61
రాజ్ఞేకరందాతుమథాగతంతం శ్రుత్వాయయౌశౌరిరముష్యవాసం
తమాగతంవీక్ష్యసఖాయమారాత్ ఉత్థాయనందస్స్వయమాలిలింగ॥ 62
సుఖాసనేశౌరిరథోపవిష్టః పృష్ట్వాప్రియంనందమనామయంసః
వృద్ధస్యదిష్ట్యాతవపుత్రలాభం చిరాదభూద్భాతరితీదమూచే॥ 63
జన్మోయమద్యోభవసాగరస్థస్త్వాపత్రయగ్లానిముపేత్యనిత్యం
సజాతుతోషంలభతేయదార్ధ మన్యత్రబంధుప్రియదర్శనాత్సః॥ 64
నైకత్రవాసస్సుహృదాంభవేస్మిన్పరాకృతోచ్చావచకర్మణాహి
యథాతృణానాంనవసింధుగానాంకదాపినైకత్రసహస్థితిస్స్యాత్॥ 65
అనామయఃకచ్చిదయంవ్రజస్థైః బృహద్వనంయత్రసుహృద్వృతస్త్వం
స్థితస్సుఖంగోపగణైకసేవ్యః కచ్చిత్పశవ్యంనిరుజంసమృద్ధం॥ 66
భవద్వ్రజేకచ్చిదహోసుతోమే మాత్రాసహాస్తేసుఖమేధమానః
తాతంభవంతంమనుతేసనిత్యంసదాభవద్భాగ్యముపలాలితస్సన్॥ 67
లోకోపకారాయత్రివర్గయేషః ప్రోక్తస్సుహృద్బంధుసుఖాయనిత్యం

సఏవచేత్స్వస్యసుఖానుభూత్యైనకల్పతేధాత్రికదాపినూనం॥ 68
శ్రుత్వావ్రజేశోవసుదేవభాషితం ప్రహృష్టచిత్తస్తమువాచసాదరం
కంసేనభ్రాతర్బహవోవిహింసితాః సుతాస్త్వదీయావరజాదివంగతాః॥ 69
అదృష్టమేవావ్యభిచారిహేతుః జనస్యసంయోగవియోగయోశ్చ
అతఃప్రతీకారవిశేషతోన్యే నశోచితవ్యంభవతాకదాపి॥ 70
యదావయోస్సఖ్యమతిప్రరూఢంచిరప్రవృత్తంపరబుద్ధిహంతృ
త్వయాయదుక్తంవసుదేవసత్యమస్మత్సుస్నేహాతవసూనురేవ॥ 71
దృష్ట్వాభయందత్తకరోపిరాజ్ఞే నకారణంయమస్త్రీకృతంభవద్భిః
నస్థేయమస్యాంప్రియరాజధాన్యాం భవంత్యజన్యాన్వ్రజేపయాత॥ 72
నందాదిగోపాస్సుహృదైవముక్తా వ్రజంప్రహృష్టాశ్శకటైర్యయుస్తే
యాతేషుస్మరన్శౌరివచస్సనందః హరింవరేణ్యంశరణంజగామ॥ 73
కంసేనసంప్రేషితబాలఘాతినీ సాపూతనా నామవికారరూపిణీ
చచారసర్వత్రశిశూన్విచిన్వతీ సురాంగనాసుందరరూపమాశ్రితా॥ 74
ఖేటాకరగ్రామపురవ్రజేషు సాపర్యటంతీవ్రజమేత్యహింస్రా
కదాచిదేషావ్రజపాలగేహే ఆశ్రుత్యబాలధ్వనిమాజగామ॥ 75
తాంవీక్ష్యవేషేణసుశోభమానాం తాఃకేశవేశచ్యుతపుష్పపూగాం
దివ్యాంబరాకల్పవిశేషయుక్తాం గోప్యోనిరాకర్తుమలంనముగ్ధాః॥ 76
వేషేణదివ్యాంబరభూషణేన చారుస్మితాపాంగవిలోకనేన
వ్రజౌకసాంమానసమాహరంతీం విలోక్యగోప్యస్తిమితాబభూవుః॥ 77
తత్రత్యగోపైరనివార్యమాణా స్వదర్శనాకృష్టమనోభిరేతైః
గృహంప్రవిశ్యాత్రదదర్శబాలం భస్మప్రతిచ్ఛన్నమివాగ్నిమిద్ధం॥ 78
సవీక్ష్యకృష్ణస్సకలాంతరాత్మా ఆజ్ఞాయబాలక్షయకారిణీంతాం
విభావయన్బాలకభావమారాత్ నిమీల్యనేత్రేనచిచేష్టకించిత్॥ 79
ప్రహృష్టచిత్తాఘనతమంకమంతకం ఆరోపయత్తీక్ష్ణమతిర్నిశాచరీ
నాజ్ఞాయమాహాత్మ్యమనంతరూపిణఃసర్పంయథాసాంద్రనిశోదయేబుధః॥ 80
శ్రియంచతాంచంద్రముఖీంవిలోక్య సువర్ణశోభాసివదుగ్రచిత్తాం
వ్రజేశ్వరీతత్ప్రభయాభిభూతాతూష్ణీమభూత్తాంననివారయంతీ॥ 81
సాయాతుధానీతీవ్రవిషప్రపూర్ణం పయోధరంకృష్ణముఖేనివేశ్య
త్వయేదృశంజాతునలభ్యతేహి స్తన్యంపిబస్వాదమితీత్యవోచత్॥ 82
విషేణసంపూరితమాసురీస్తనం కరేణగాఢంపరిపీడ్యనిర్దయం

తాలోపమంనీలవిశాలమాదుకం ప్రాణైస్సమంతీవ్రకరంపపౌసః॥ 83
నిపీడ్యమానాఖిలసంధిబంధా పయోధరంముంచచమాంవ్యహింసీః
స్తనంపునర్మాపిబముంచముంచేత్యాక్రందమానానిపపాతభూమౌ॥ 84
కరాళదంష్ట్రావికీర్ణకేశా కరాక్షిపంతీచరణౌప్రసార్య
వ్యాదాయవక్త్రంనిజరూపచేష్టా పపాతవజ్రాహతశృంగవద్వ్యసుః॥ 85
స్వనేనతస్యాస్తనితోపమేన చచాలభూమిర్నితరాంసశైలా
దిశశ్చసర్వాఃప్రతినాదయుక్తాః పేతుర్జనావ్రజనిపాతభీతాః॥ 86
తస్యాశ్శరీరంపతమానమగ్రే తచ్చూర్ణయామాసద్రుమాననేకాన్
షట్క్రోశదీర్ఘంబహుభీషణాంగం విశిశ్మియేవీక్ష్యవ్రజజస్సమస్తః॥ 87
ఖేలంతమస్యాఃస్తనపేవిశాలే ఆదాయదోర్భ్యాంయశుతోభయాంతం
గోప్యోయశోదాతనయస్యచక్రుః గోపుచ్ఛసంవీజనరూపరక్షాం॥ 88
ఆచమ్యగోప్యోపృథగాత్మనీషఅంగేషుబాలస్యచసర్వరక్షాం
విష్ణ్వాదిభిర్నామభిరప్రమత్తాః విధాయవిన్యాసమకుర్వతాశు॥ 89
తేరాజధాన్యావ్రజమేత్యగోపాః కిలేబరంవీక్ష్యభయానకంతత్
శ్రుత్వాథవృత్తంకథితంప్రజస్థాః సవిస్మయోత్ఫుల్లదృశోబభూవుః॥ 90
పరశ్వధైస్తేన్యకృంతతాంకశస్త్రైః అంగానిఛిత్వాక్రమశోధనీత్వా
నందాదిగోపావ్రజమాశ్రితాయేగ్రామాద్బహిస్తేదదహుస్సమిద్భిః॥ 91
గోపీభిరిద్ధంకృతరక్షణంతం దోర్భ్యాంసమాదాయముదాంబకృష్ణం
దత్వాస్తనంతృప్తమథోయశోదా సంశాయయామాసశయేకుమారం॥ 92
దహ్యమానగురుదేహసంభవాధూమసజ్జరతిశోభనంగతా
వ్యాప్యగోష్ఠమఖిలంసుగంధతాకేశవాంఘ్రిపజప్రియాదరం॥ 93
శుభోదయస్నానసమహోత్సవేసా జన్మర్క్షయోగేవ్రజసుందరీభిః
మాంగళ్యవాదిత్రసుతార్చ్యపూజైశ్చసంస్నాపయామాససుతంయశోదా॥ 94
సంస్నాపితంప్రకృతాంగరక్షం సంజాతనిద్రంశయనేనివేశ్య
ఆధాన్నవాసస్స్రగ్భిశ్చపిత్రైస్సంతర్పయామాసద్విజాన్యశోదా॥ 95
గృహాగతాన్సంస్వజనాన్సభృత్యాన్ సాపూజయంతీనిఖిలాన్సంఘాస
సుతంరుదంతంస్తనదిత్సంతదాసీన్నందస్యపత్నీనశృణోతితత్ర॥ 96
అత్రప్రదేశేశకటస్యబద్ధేస్మింఖాళయానస్యశిశోస్తదానీం
పదాభ్యాంహతంపల్లవకోమలాభ్యాం విపర్యగాత్తచ్ఛకటంసభాండం॥ 97
విసృస్తనానారసకాంస్యపాత్రం విధ్వస్తచక్రాక్షయుగంధరంతత్

విలోక్యసంపద్ద్విజముఖ్యగోపాఃబభూవురాశ్చర్యనివిష్టచిత్తాః॥ 98
అనఃకథంభూరిభరేణయుక్తంఅభూత్స్వయంవైవిపరీతమస్య
ఇతిబ్రువంతంపరివవ్రురార్తాః కృష్ణంయదతంగ్రహశంకితాస్తే॥ 99
సుతంసమాదాయసతీయశోదా విప్రైస్స్వకస్త్యాంవధిదర్భనీరైః
కృత్వాపదాస్తన్యమనంతశక్తేః పర్యాప్తకామస్యఫలప్రదస్య॥ 200 **
సుతంనివేశ్యాంకతలేకదాచిత్ స్తనందదౌతస్యముఖంస్పృశంతీ
ప్రభిన్నపాఘుంభరమర్భకస్య తంభూమిభాగేనిదధేయశోదా॥ 1
తృణభ్రమిర్నామసురద్విషేకః కంసస్యభృత్యఃప్రతిచోదితస్సన్
వ్రజంగతఃకృష్ణజిఘాంసయాసౌ ప్రతీక్షమాణస్సమయంచచార॥ 2
అపూర్వభారేణశిశోర్యశోదా సవిస్మయాజన్యవిశేషభీతా
ధ్యాత్వాహరింకార్యవిశేషసక్తా గృహేచచారాథసుతంవిసృజ్య॥ 3
ఏకాబ్దకం జానుభిరాక్రమంతం నందస్యగేహేముదమావహంతం
ఆకృష్యవాతూలవపుర్నిశాటో వైహాయసంమార్గమనుప్రవిష్టః॥ 4
పరాగవర్షైర్వ్రజంసమస్తంఆచ్ఛాదయన్సంజనయన్తమోంఘం
చక్షూంషిముష్ణన్వరగోద్విజానాం గతోంతరిక్షంమురవైరిణాసః॥ 5
నాపశ్యదాత్మానమిహాపిచాన్యం వ్రశాక్రిధోరాతుసశర్కరాభిః
నాపశ్యదస్మిన్ సమయేయశోదా యత్రస్థలేత్యక్తవతీతనూజం॥ 6
విచిత్యమాతాతనుజస్యమార్గం వాతూలనిర్యత్కరపాంసువర్షే
తంసంస్మరంతీకరుణంరుదంతీ యథానికృత్తాలతికాపపాత॥ 7
నిశమ్యగోప్యోరుదితంవ్రజస్త్యాః ఉపారతేపాంసుమయేన్ధవర్షే
అప్రాప్యకృష్ణంవ్రజబాలగేహే సుదుఃఖితాస్తత్రవిమోహంబభూవుః॥ 8
ఘుముత్పతన్ప్రాక్సురవైరిరాజో జవేనగత్వాంబుదమార్గవర్తీ
కృష్ణస్యభారేణనిరుద్ధవేగః తతోధికంగంతుమసూదశక్తః॥ 9
కృష్ణేనగాఢంనిగృహీతకంఠో నిరుద్ధవాయుర్నితరాంతవానీం
బహిర్గతాక్షోస్యసురంతరిక్షాత్ పపాతభూమౌసహబాలకేన॥ 10
భయానకందైత్యమరాళదంష్ట్రంవిపిష్టదేహంపతనాచ్ఛిలాయాం
సమేత్యగోప్యోదదృశుర్మహాంతం కృష్ణంచతస్యోపరిలంబమానం॥ 11
ఆదాయకృష్ణంప్రతిహృష్టగాత్రే తమక్షతంమృత్యుముఖాద్విముక్తం
సువిస్మితాఊచురిదంతదన్వి మృత్యుర్జితోనామనయంచిరాయుః॥ 12
శిలస్సుదుష్కర్మవశేనహింస్యతే సాపేక్షనస్సామ్యయుతోపిఋజ్యతే

కృతం కిమస్మాభిరధోక్షజార్చనం పూర్త్వాదికం వా బత భూతతర్పణం॥ 13
యతః పరేశః పునరేష బాలకః స్వీయాన్ సజీవో౽త్ర తదేవ హర్షయన్
ఉపాగతస్సంప్రతి మృత్యుద్వారతః దిష్ట్యా రమేశః సుకృతైకతానయం॥ 14
బహూని జన్మాన్యనుభూయ చోచేత్ స్మరన్ వ్రజేశో వసుదేవ ఏవం
అమోఘవర్షీ బత శూరసూనుః యదూచివాంస్తత్యమభూద్వచో౽స్మిన్॥ 15
కదాచిదారోప్య తనూజమంకే ప్రేమ్ణాపిదౌతస్య స్మేరస్త సంసా
తతస్స్పృశంతీ చిబుకం తదాస్యే దృష్ట్వా జగత్సర్వమతీవ విస్మితా॥ 16
భూతాని సూర్యేందుసముద్రశైలాన్ నగాన్నదీన్ స్థిరజంగమాని
విలోక్య విశ్వం గ్రహశంకితాభూత్ నిమీల్య నేత్రే భయకంపమానా॥ 17
ధధ్యౌ హరిం సా గురుభక్తియుక్తా ఈదృగ్గ్రహావేశవినాశనాయ
తతస్సుతం న్యస్య శయే మృగాక్షీ వ్యగ్రా బభూవాథ గృహే పరిహృష్టా॥ 18
గర్గః పురోధా యదువంశజానాం కదాచిదభ్యేత్య వ్రజం సవృద్ధం
శౌరిప్రయుక్తో వ్రజపాలగేహం జగామ కృష్ణస్య దిదృక్షయా సః॥ 19
దృష్ట్వా మహర్షిం వ్రజపాలరాట్ ఉత్థాయ తూర్ణం ప్రణతః ప్రహృష్టః
సుఖోపవిష్టం కృతసత్క్రియం తం అనర్ఘ్యపాద్యాదిభిరప్రమత్తః
గృహం మదీయం తవ పాదరేణుభిః పవిత్రమాసీన్మునివర్య సంప్రతి
నిశ్రేయసామేవ భవాదృశాగమః గృహేషు సంసక్తధియాం తపస్వినాం 20
అతీంద్రియజ్ఞానమఖండమేవ భవత్యజస్రం పురుషస్య యేన
తజ్జ్యోతిషం శాస్త్రమిదం భవద్భిః ప్రణీతమాసీన్మునిసర్వదివ్యం॥ 21
సుతస్య మే త్వం కురు జాతకర్మ యద్బ్రహ్మవేత్తా చ విధత్స్వ నామ
తవాశిషం ప్రాప్య మదీయసూనుః భవేచ్చిరాయుః కృపయా మహర్షే॥ 22
అహం పురోధా యదుసంభవానాం మయా సుతస్తే యది సంస్కృతస్స్యాత్
మత్వాత్మజం తే వసుదేవపుత్రం కంసః ఖలస్త్వం యతతే నిహంతుం॥ 23
సంచింత్య శౌరేస్తవ చాతిసఖ్యం శ్రుత్వా వియద్వాక్యమథార్భకాయాః
సంజాతశంకస్తనుజం త్వదీయం హంతా యది స్యాన్మహతీ విపత్తిః॥ 24
అనర్థశంకా యది తే మహర్షే అలక్షితో౽న్యైః కురు బాలయోస్త్వం
ద్విజాతిసంస్కారమభీప్సితం మే ప్రణమ్య యాచే తవ పాదకంజం॥ 25
ఏవం మహర్షిస్స చికీర్షితం తత్ సంప్రార్థితో గోకులపాలకేన
చక్రే ప్రహృష్టస్సుతనామకర్మ ప్ర రహస్యే౽పి పరైరదృష్టః॥ 26
రోహిణ్యాస్తనయో యముద్ధతబలాత్ సర్వేవిమస్తుం బలం

స్వీయానుత్తమసద్గుణాకరగుణాద్ధాత్రీమంచితంపండితాః
కించాయంకులపాలకోయమభువామస్మాన్యశంకిత్వయా
సర్వైకాకరణాత్తథాహ్యనిశంసంకర్షణంసాదరాత్ ‖ 27
సూనోస్తవాసంప్రయయేవవర్ణాః రక్తస్తథాపీతవలక్ష సంజ్ఞా
నవేద్మి హేతుంత్వయమద్యచిత్రం శ్యామావదాతోభవదబ్జనేత్రః ‖ 28
నామానిరూపాణిబహూనిసంతిసుతస్య తేతానినకోపివేద
అయంతుపూర్వంవసుదేవపుత్రః తస్మాద్విదుస్తంవసువాసుదేవం ‖ 29
అయంచితాయుర్భవితార్భకస్తే మృత్యోర్యసన్మృత్యుర్యోర్విపదాంవిపచ్చ
బహూనిభద్రాణిభవంతినూన మనేనయుష్మాకమతఃకృతార్థః ‖ 30
మహానుభావేమహతామహీశే కుర్వంతియేప్రీతిమఖండితాంతే
శుభానిసర్వాణిలభజన్తి తస్మా దయంగురౌశ్రీహరినిర్విశేషః ‖ 31
ఏవంసమాదిశ్యగురౌతుగర్గే గృహంగతేసౌముదితాంతరాత్మా
నిశమ్యసూనోరతిలోకవృత్త మాసీర్భిరాత్మానమమంస్తపూర్ణం ‖ 32
గర్గేణశౌరిప్రహితేనగూఢం ద్విజైకసంస్కారయుతౌకుమారౌ
సంవర్ధితౌగోకులపాలగేహే ధాయ్యేవహ్నోర్దీక్షితగార్హపత్యే ‖ 33
పర్యంకశాయీశిశురన్నమద్య యదాతుఖేలత్యురగేంద్రశోభం
హారత్యశేషంవ్రజసుందరీణాం సంవర్ధయన్మోదమతిప్రకృష్టం ‖ 34
సంమృష్టచర్చఃకలభస్యశోభాం మృగేంద్రపోతస్యచవీర్యమేతి
యోగామృతాస్వాదసుఖానభూ తింధత్తేయదాపీతపయోధరస్సః ‖ 35

ఇతిశైశవం। అథబాల్యం*

—(**)—

దృష్టిర్యస్యతులోకచక్షుణచణాలోకంనపశ్యత్యముం
యోగావైజాతునచింతయేత్ ప్రియతయాస్వంస్వార్థసక్తః పరం
మాయామానుషబాలకోథశనకైర్జానుత్వాజనంస్వప్రియం
తస్మిన్ప్రీతిమతీకమోదజననీంచక్రేస్వమాత్రాదికే ‖ 36
యస్యాభవన్నిశ్వసితానివేదాః స్వయంభువోవాక్పతిరేకమూకః
యమాద్యవాచోగదితుంనసేకస్తైః వాధశాక్యత్తమసౌజఖాప ‖ 37
అవ్యక్తలఘ్వక్షరమనోహరాణి వచాంసిజల్పన్ప్రథమంసకృష్ణః
చక్రేస్వమాతుర్ముదమంకగోథ వశాంశిజహ్రేవ్రజసుందరీణాం ‖ 38
ఉవాచధాత్రీరనుకృత్యవాచమేకద్వివర్ణాంపరిధమంకుమారః

తతశ్శనైరన్యవచాంసిజల్పన్ క్రమేణవక్తృప్రపకోఽబనూవ॥ 39
ప్రసార్యహస్తావథజానుజంఘ మాకృష్యకాలేనగృహాంగణేషు
చచారమోదంజనయన్స్వమాతుః పపౌస్నుతంపీనపయోధరంసః॥ 40
అనేకపాపోఽపిపురాద్విపాద్యస్స మాకృణోద్భూమిమధోదివంయః
సచాధునాభూత్ గృహఏకదేశే పదంనిధాతుంజలజాభమాదౌ॥ 41
ఆలంబ్యచేలంనిజమాతురగ్రే తిష్ఠన్ముహూర్తంచలదంగశోభః
పతన్నగః పరిస్ఖలితాంఘ్రిపద్మో విలోక్యమాతుర్వదనంయశోద॥ 42
శరీరసంలగ్నపరాగభూతి ముక్తాలలామాబ్జకలావతంసః
లలాటసింధూరశిఖిత్రినేత్రో మహేంద్రనీలద్యుతికంఠకాలః॥ 43
నాగేంద్రహారాయితహీరహారో సమాపతామేతిశివస్యబాలః
మూర్తిత్రయైక్యంప్రథయన్నివాయం ఽరాజధామ్నావ్రజపాలసూనుః॥ 44
విలోక్యరంభాదిరనునృత్యదేవా వ్రజాంగణేజానుచరౌసమాకా
ఆకంపతాత్యర్థమరిర్వ్రజోఽపి చాతిప్రహృష్టామునయోస్తుసంకృ 45
యాయాయంవయస్యామనువృత్యనగాః అహంమహారాజఇతీవసాంస్తాన్
గోపాన్స్వకృత్యేషుసదానియుంక్తే పరిభుస్స్వమాత్రిత్యబలానుజోఽయం॥ 46
యాయంధనాఢ్యస్స్వహమేవచోరో నిమీలయధ్వంసయనానిబాలాః
ముష్ణామియుష్మద్ధనమిత్యశేషమచూచురన్నిష్కశతానితేషాం॥ 47
గావోభవంతోవృషభోఽహమస్య జిఘ్రన్నమిష్యామిదృశంవయస్యాః
ఇతిబ్రువన్వేగతరంచతుష్పాత్ వినమ్రకాయోపజగామబాలాన్॥ 48
మాకృష్ణశబ్దంకురుతిష్ఠతూష్ణీమితిబ్రువాణామతిభీషయంతీం
విలోక్యధాత్రీంసుపితోఽథకించిత్ దూరంజగామాశుసబాష్పకంఠః॥ 49
సంబోధ్యబాలంకుపితంసశాంతం ప్రసార్యహస్తావసితైవమూచ
ఆయాహిసర్వస్వమిమంతవాద్యపాతుంస్నుతంపీనపయోధరంమే॥ 50
వ్యగ్రాసుదాసీష్వితరత్రకార్యే నందస్యజాయాదధిభాజనాత్సా
ఉన్నీయమండంనవనీతపూర్ణంసువర్ణపాత్రేనిదధేయశోదా॥ 51
స్వహస్తపద్మచ్ఛవివిద్రుమాభం మంథాననేత్రంపరిగృహ్యదధ్నః
భాండస్థితంతత్ మథితుంప్రవృత్తా జగౌచకృష్ణాంకితరమ్యగీతీః॥ 52
కృష్ణస్సనూగత్యతదాప్రసూంసాపాస్తన్యంకుధార్తస్యమమాశుదేహి
ఇతిబ్రువన్నక్రమచంక్రమోఽయం జగ్రాహమంథానగుణంభ్రమన్సః॥ 53
ప్రేమ్ణాసమాదాయతనూజమంగనా అంకేసమారోప్యదదౌపయోరంధ

అకృష్ట ముంకాదవరోప్య బాలము ద్వాసితుం దుగ్ధమధిశ్రితం యయా॥ 54
కృష్ణో ఘరోషామపలేన భాండం భిత్వా తదంతర్గతమండరాశిం
జగ్ధ్వా యయౌ సావివిశ్య దృష్ట్వా సుతస్య కర్మేత్యథ నిశ్చితాయ॥ 55
యం యోగినో యోగశతైర్నరోద్ధుమేకాంతభక్తానుతిభిః ప్రశస్తైః
వాలం యయా పాతనయం గృహీతుం వక్షోజభారేణ చలద్వలగ్నా॥ 56
ఉలూఖలస్యాగ్రమధాస్థితం తం ప్రసార్య హస్తం దధిభక్షయంతం
విలోక్య తూర్ణం తనయం గృహీతుం శనైరశబ్దం సుదతీ జగామ॥ 57
స్వమాతరం వీక్ష్య రుషానయాంతీం తూర్ణాదవప్లుత్య యథా కురంగః
సముద్రమవీథిరివాశ్రునేత్రో నివర్త్య పశ్చాన్ముహురీక్షమాణః॥ 58
పరిస్విన్నగాత్రీమలిశాలకాంతాం ముహుర్ముహుస్స్రస్తకచాం శ్వసంతీం
విలోక్య తస్యాం సులభోపసృత్యమందకరిష్ణో భూదయమప్రమేయః॥ 59
స్తంభాదికం మార్గగతం యదిస్యాత్ సవ్యాపసవ్యం భ్రమమాణ ఆసు
స్వమాతృహస్తగ్రహణం సమాయా ద్రాగ్వంచయన్ ప్రాద్రవదబ్జనేత్రః॥ 60
సుతం తు పశ్చాదనుధావ్య శక్త్యా ద్రుతం గృహీతుం న శశాక తస్య
కృష్ణః కృపార్ద్రో జనకస్తు కర్తుః స్వమాతృహస్తగ్రహణోచితోభూత్॥ 61
తదా గృహీత్వా తనయం కరేణ సా వాచనేత్రా ప్రవచాంసి తస్య
తత్రాపి సేస్నహకరాలతాంగీ దామ్నా నిరోద్ధుం కృతనిశ్చయాభూత్॥ 62
అయం శిశుః శ్రీకృష్ణానకిమానసే నీతం న చపలం న వానోపశ్లోక్య రాజపరిసఫలితాః
శ్లోకబహులాః నవానాఘ్నం నీతాః క్వచిదపి నవోధా బహువిధం
పవిత్రా వ్యైతా హృద్గణగుణవిశిష్టాః సురితచరాః॥ 63
ఏవం గృహీత్వా తనయం కరాభ్యామియేష బద్ధుం తమనంతవీర్యం
స్వపాణినా యేర్మ్రశిశీసు నేత్రే ప్రభృక్ష్ణ తమింద్రోపలసుందరాంగః॥ 64
ఉలూఖలే తిం గ్రిపితుం ప్రవృత్తా యం యం గుణం సా జగృహే తమానం
విలోక్య గోపీ వికచాబ్జనేత్రా పిసిస్మయే హస్తపలీనగండా॥ 65
స్వశ్చిప్రయత్నాత్ మతి నిశ్చ్వసంతీం స్వమాతరం వీక్ష్య భృశం కృపాళుః
పరిత్రాశయన్ భక్తవశానుగత్వం బద్ధో బభూవాథ శనైరసంగః॥ 66
విసృజ్య సూనుం గృహకృత్యమద్ధం జగామ సా కర్తుం గృహకృత్యశేషం
కపటేన పదే బద్ధ ఉలూఖలం శ్రీం జగామ ముఖ్యాన తరుద్వయస్య॥ 67
ఉటజ్యురీశస్తరుతాం పరిస్న్న సుపేరసూనా సుమానిశాపాత్
తయోస్తుశ్లోగ్య గతమప్య దేశాది యమగంతుం ససులూఖలేన॥ 68

గచ్ఛతాంతరమథార్జునతర్వోః కర్షతా గురుముదూఖలమేనం
కంపమానవిటపాంకురకోటీ పాటితౌ వికలితాంఘ్రికశాఖౌ|| 69
మధ్యంప్రవిష్టేసతినందసూనా వులూఖలం దామకృతావబద్ధం
తిర్యగ్గతేగాఢవికర్షణేనసమూలితద్వౌవిటపావకాశః|| 70
ఉపేత్యతర్వోః శివజాతవేదాః ప్రమృష్టభూషామణిరంజితాంగౌ
సిద్ధౌయువానావతిసుందరాంగౌ స్తోతుంప్రవృత్తావథనందసూనుం|| 71
త్వన్నాసిబాలస్త్వమనంతశక్తిః రాలంబకో హ్యఖిలయోగగమ్యః
ఆద్యంతశూన్యంస్థూలమిదంసమస్తం వదంతితజ్జ్ఞాస్తవకృష్ణరూపం|| 72
ప్రాణేంద్రియాణాంకృతిభూతనాథ స్త్వమేక ఏవాస్యసతః ప్రసూతేః
త్వమాదిమధ్యాంతవిహీనఏకః సృజస్యవస్యత్సి యథాభిలాషం|| 73
సురర్షిణా శాపమిషేణదృష్టయోః మదాంధయోర్దివ్యవివేకశూన్యయోః
లోకేపరానుగ్రహఏవధర్మితో యదావయోర్దృష్టిపథంగతస్త్వం||74
తదావయోరస్తుభవత్పదాబ్జే సునిశ్చలాత్యంతదృఢాచభక్తిః
త్వదీయభక్తేషుసదానురక్తా యయాఖిలక్లాంతిముపైతిసద్యః|| 75
ఏవంస్తుత్వాత్రిఃపరిక్రమ్యకృష్ణం తేనాజ్ఞప్తౌగుహ్యకౌతావుదీచీం
స్పృష్ట్వాసృష్టింకల్పవృక్షప్రసూనైః యాతౌనత్వాభూయసానందసూనుం||76
నిర్ఘాతసంకాశరవన్నిశమ్య నందాదిగోపాస్సహసాథయాతాః
ఆగత్యనిర్మూలితతుంగసాలౌ విలోక్యకృష్ణంచమిదస్త ఊచుః|| 77
విఘ్నాతవాత్యాదికమద్యకాస్మిన్నకృత్తమూలౌయమళౌచసాలౌ
బాలఃకథంతద్ధరణేసమర్థః నవిద్మహేతత్పతనస్యహేతుం|| 78
సంవాదిగోపేషువదత్సుచైవం గోపార్భకాఃకృష్ణసఖాస్తదానీం
ఊచుస్తిరశ్చీనముదూఖలంతత్ వికర్షతానేనవిపాటితౌతౌ||79
తర్వోస్తయోరగ్నిశిఖావభాసౌ వినిర్గతావుజ్జ్వలరూపశోభౌ
దృష్టౌచసిద్ధాదివికల్పమూర్త్యోః కృష్ణంసమారాధ్యగతావుదీచీం|| 80
సగోపవృద్ధాజగృహుర్న్యచస్తత్ బాలైరితీత్థంకథితంక్రమేణ
నందఃకుమారందృఢదామబద్ధం వ్యమోచయత్తంసహసాసబంధాత్ || 81
తయోస్తుతర్వోఃపతతోర్ద్వయోఃకృతః కథంసజీవోదృఢదామబద్ధః
నభీతిమాప్నోతినచాపిరోదిత్యసౌ కథంపరిభావ్యనవయంవిదామహే|| 82
శిశుప్రభావాతిశయస్యమానం నకోపివిద్యాదితిసంవిచింత్య
సనందవర్గాయతిగోపకాంతా శ్రీపద్మరాన్నృత్యతిపాదకర్యాత్|| 83

పిబస్వదుగ్ధంవిపులంకుమార కచోఽభివర్ధేతపరంవినీలః
ఇతిస్వమాత్రాగదితశ్శిఖాస్పృక్ దుగ్ధంపిబన్నాథవదిత్యువాచ॥ 84
కృష్ణరోదిషియదీహసఖీతః త్వాంపిధాయనిజసంపుటమధ్యే
దండయిష్యతిభృశంసపదిత్వామిత్యువాచజననీసతుభీతః॥ 85
ఫలానిభోభోఇతితుబ్రువాణాం స్త్రియంసమాహూయఫలానిచేతి
బద్ధేనహస్తేనదదౌసువర్ణం రిక్తేనచాపిప్రభురేషకృష్ణః॥ 86
మూల్యంతులబ్ధ్వాఘనసుందరాంగం దృష్ట్వామనోజాతదశానుగాసు
తదంజలింహల్లకకోరకాభమపూరయద్వన్యఫలైస్తదాసా॥ 87
మిథస్సమాలోచ్యవ్రజస్త్రియశ్చిరం కృష్ణస్యధార్ష్ట్యానినివేదయంతితాః
దృష్ట్వాయశోదాంతికేచకృష్ణం ప్రణమ్యనిశ్శంకమథైవమూచిరే॥ 88
ఏషాంగృహేష్వాదుపయాంసిపీత్వా లిలేపదధ్నాసముఖంస్నుషాయాః
తాంవీక్ష్యశ్వశ్రూఃకధవోరబాధ్యా అతాడయత్తామపరాధహీనాం॥ 89
హస్తాప్రాప్యేశిక్యేస్థితోరుకలశంక్షీరాదిభుక్త్వాతివా
ఘట్వోలూఖలపీఠికాదిరచనాన్నిశ్శ్రేణికాగ్రస్థితః
రమ్యంసద్యశ్శరంప్రసార్యకదసంప్రాప్యైధూర్తస్స్వయం
భాండాధఃకృతరంధ్రనిర్గతపయోదధ్యాదిగవ్యంపపౌ॥ 90
ఖేలన్వయస్యైస్సహగోపబాలైరసౌప్రవిశ్యాశుగృహాందధీని
విభజ్యతేభ్యోమధురాణిదత్వా భినత్తిరిక్తీకృతదధ్యమత్రం॥ 91
క్షీరంశిశూనామపినాఽమస్తి మామేత్యవోచన్నచిరప్రసూతాః
హాసన్లపంతీరయమద్భుతస్తైగోభ్యస్సువత్సానదయంముమోచ॥ 92
ఘృతాన్యశత్త్వైకగృహేయథేష్టం తద్భాండమన్యస్యగృహాంవినిన్యే
తతస్తయోర్దీర్ఘఘనాదివాదఆసీదశోకిన్నోఽయంతనయోయశోదే॥ 93
ఏషామ్ప్రగాఢీవగసీకచోరంచకర్షపశ్చాదవలంబ్యమధ్యం
అయంతుజగ్రాహకుచంతదీయ్యంముగ్ధఃకుమారఃకిమయంయశోదే॥94
మత్తోఽధికంద్వైకతమేకవాస్తి నాస్తీతిజల్పన్ మమదేవగేహే
నష్టీన్యనిశ్శంకమసౌసుతస్తే నివార్యమాణోఽప్యథనిర్జగామ॥ 95
చినోమిబాలేభవదీయగేహే కరాదుదీనాంననుకందుకంమే
బద్ధంబలాదాశ్వపసార్యకంచుకం జగ్రాహబాలాంకుచయోఃకిమల్పః॥ 96
సంతత్యశ్చావాదతిఖిద్యమానాం తన్వీంసమాలింగ్యసుతస్తదోచ

మాంభర్తృభావేనభజస్వతన్వినిస్సంశయంసంజనయామిమోహం
బహిఃస్థితాహంవ్రజదూరతస్త్వం బహిఃస్థితేః కారణమాత్థసుభ్రు
రజస్వలాస్మ్యుతరజస్వలేతి జల్పన్ వధూట్యా హ్రియమాతనోతి॥ 97
క్రీడంతమేకం నిజగేహభాగే కృష్ణంసుముగ్ధావదనేచుచుంబ
తస్యాస్తనద్వంద్వమథాదరోష్ఠం నిపీడ్యచక్రే రదనక్షతాని॥ 98
వక్షోజయోరుత్పతియా లుమూచె గర్భిణ్యహందూరముపాత్రమేతి
గర్భస్యమూలంకథయేత్యవోచత్ ధూర్తఃస్త్రియస్తన్వికథంనదేయః॥ 99
ఆజ్ఞాయగేహాత్పురుషాపయానం గృహంప్రవిశ్యాయమువాచతన్వీం
జితంమనస్త్వత్కుచమండలేన రహఃప్రవేశేకజమాంమృగాక్షి॥ 300
సుఖంశయానస్యమమార్భకస్యమద్వత్సపుచ్ఛంశిఖయానుబధ్య
ముశోదవత్సంపచకర్షబాలం కింరాజమానోఽపిధర్మఏషః॥ 1
స్వాదూనిగవ్యానిమమార్భకస్యదత్వాయుధేచ్ఛంస్వయమేవపీత్వా
తస్యోపరిన్యస్యవిశాలభాండంగృహోద్గతస్సౌమ్యఇవార్భకస్తే॥ 2
నిశ్చమస్మద్గృహభాండగవ్య మశ్నాతినిత్యంసహగోపబాలైః
కుత్రాపిగచ్ఛామశపేమగోభిః స్థాతుంవనేజేష్మిన్నచపారయామః॥ 3
కరేణతక్రీంప్రతిచాలయంతీం మన్థాయసంభ్రమస్త్వమయమేత్యపశ్చాత్
కటింసమాలంబ్యకుచౌనిపీడ్య చకారకింవాచరితంసునూర్త్తః॥ 4
నిద్రాంగతాయామమబాలికాయాః ఉత్సంగదేశాదపనీయచేలం
ధూర్తోన్యథాత్మించవన్యశ్చికాఖం ప్రదుద్రువేసాగశ్రితాఽవస్త్రా
స్నుషానుతామెగృహగర్భదేశే రంగుంప్రవృత్తావవగత్యబాలః
చిక్షేపశయ్యోపరిసర్పశాయాంపలాయితౌతౌశ్లథవస్త్రబంధౌ॥ 5
ధనంజయదిస్యాదధికంయశోదే దత్వేతరాన్ భోజయహర్షమెహి
నబంధుపీడాధనిశావిధయాపీడ్యామహేత్వత్తనయేనగోపి
అస్మద్గృహేకేవపిశేమగవ్యపాత్రాదికంన్యస్యగవాస్యదేశే
బధ్వాకవాటంసుదృఢంచరామః పపౌప్రవిశ్యైషకథంముకృష్ణః॥ 6
చిరంనిరీక్ష్యాపివయంనిరాశాః తస్యాగ్రహాయత్నతునాజగామ
ముద్రాదికంపూర్వమివావతిష్ఠ నాదశిగవ్యంతదముత్రకేషు॥ 7
నజ్ఞాయతేచిత్రమయంమృగాక్షి కేనప్రికారేణకథంప్రవిష్టః
దుగ్ధంశిశూనామపినాస్తికించిత్ సర్వత్రరిక్తీకృతపాత్రమేకం॥ 8
తతస్సక్రైశోరవయాస్సఖాహో గాశ్చారయన్గోపసుతైస్సమేతః

గవాంపిదూరో౽పిగవాంసమీపే రేమేసదాయామునసైకతేషు॥ 9
అథాసురంకంచనవత్సరూపంజిఘాంసయా స్వస్యచరంతమంతే
మత్వాగృహీత్వాసురపాదయోస్తు స్కంధేకపిత్థస్యతతాడకృష్ణః॥ 10
గోపాలబాలైస్సహరామకృష్ణౌ గాశ్చారయంతౌవనవీథికాసు
పీత్వాజలంస్వాదుజలాశయస్య గాఃపాయయామాసతురబ్జనేత్రౌ॥ 11
తతస్యతీరేదదృశుర్మహాంతం విచ్ఛిన్నగౌరీగురుశృంగతుల్యం
నిమీల్యనేత్రేమునివత్ వసంతంసురారిముగ్రంబకరూపమేకం॥ 12
జలప్రవిష్టప్రతిబింబభాసాత్ కుర్వంతమారాత్కులకాద్రితుల్యం
జలాశయంతీక్ష్ణసృభాగ్రతుండమపాంగమోత్తేనజలంగ్రసంతం॥ 13
దృష్ట్వాథతంభ్రాంతవిమోఘచిత్తా విసృజ్యగాస్తూర్ణతరంప్రధావ్య
క్రందంతిగోపాలసుతాస్సశబ్దంతౌ రామకృష్ణౌశరణంయయుస్తే॥ 14
జిఘాంసయారామసహోదరస్య ప్రతీక్షమాణస్సమయంతదానీం
గోపాలబాలాభయదానసక్తంకృష్ణంబకస్తీక్ష్ణముఖోగిళత్తం॥ 15
తద్దారుణంకర్మవిలోక్యగోపా విచేతనారామముదీక్షమాణాః
స్థిత్వాచిరంచిత్రగతాఇవాథ క్షణాత్ స్మృతింప్రాప్యవిచుక్రుశుశ్చ॥ 16
తమగ్నికల్పంప్రదహంతమాస్యాం నిష్ఠీవ్యదూరాత్ సబకఃస్ఫురద్విట్
వ్యాదాయవక్త్రంగిరిగహ్వరాభం పునర్గ్రసిష్ణుర్ద్రుతమాజగామ॥ 17
తమాపతంతంపరిగృహ్యచంచ్వోః దదారకృష్ణస్తృణవత్కరాభ్యాం
విసృజ్యమాయాబకరూపమాద్య మమారపాదాదికముత్క్షిపన్సః॥ 18
విలోక్యకృష్ణంసురకంటకాస్యాత్ వినిర్గతంరాహుముఖాదివేందుం
ప్రహృష్టచిత్తాబలరామముఖ్యాఃగోపాలబాలాఃపరిరేభిరేతం॥ 19
అఘాసురోనామబకానుజో౽థకృష్ణం నిహంతుంసబలంసమిత్రం
ధృత్వాతిదీప్తస్స్వబృహత్స్వరూపం గుహాగభీరాస్యకఠోరదంష్ట్రః॥ 20
కాలాంజనాద్రిప్రతిమానదేహం జిహ్వాకరాళంభయదాగ్నినేత్రం
ప్రచండనిశ్వాసవిధూతసత్త్వం విషాగ్నినిర్దగ్ధసమస్తదావః॥ 21
ప్రసార్యభూమావధరంచతాలు చోర్ధ్వంనిధాయాతివిశాలమగ్రే
గోపాలమార్గంప్రనిరుధ్యతస్థౌ ప్రతీక్షమాణస్సహసాగమంసః॥ 22
తమద్భుతంరూపమదృష్టపూర్వం మత్వార్భకాఃకాననరమ్యశోభాం
ఉత్ప్రేక్ష్యసర్పస్యముఖేతదానీం మనుష్యతుండంపరిశంకమానాః॥ 23
దరీముఖస్తీక్ష్ణశిలాగ్రదంష్ట్రో దీర్ఘాధ్వజిహ్వాస్తిమిరాంతరాస్యః

ప్రచండవాతోచ్ఛ్వసనోచ్చలోయం వ్యాళాయతే పశ్యత కిం భయం వః॥ 24
అయం కిమస్మాన్ గ్రసితా నివిష్టాన్ తథా చ కృష్ణేన హనిష్యతేద్య
ఇతీరయంతః కరశబ్దపూర్వం సురారివక్త్రం సహసా ప్రవిష్టాః॥ 25
ప్రతీక్షమాణస్స హరేర్నివేశం సగోపవత్సానగిళన్న సురారిః
కృష్ణస్స్వకానాం పరిణామహానిం కిం కృత్యమత్రేతి విచింత్య తస్థౌ॥ 26
వయస్యరక్షారివినాశనం చ కథం వ్యయం స్యాదితి తద్విచింత్య
జ్ఞాత్వా గతిం ప్రవివేశ వక్త్రం కృష్ణః కృపాళుర్భయదం గభీరం॥ 27
క్షిప్రం స నిశ్చిత్య వయస్యరక్షాం యథావకాశం వవృధే గళస్థః
సురారిరుచ్ఛ్వాసనిరోధహేతోర్మమార సద్యో బహిరుద్గతాసుః॥ 28
హత్వైవమత్యుగ్రతనుం సురారిం గోవత్సగోపానుపజీవ్య దృష్ట్యా
స నిర్యయౌ తైరురగస్య వక్త్రాత్ వినీలమేఘాదుడురాడివేశః॥ 29
మేఘచ్ఛదాలీనవిమానసంఘాస్సురారిభీత్యామృతపాయినోపి
కల్పప్రసూనైర్నవకీర్య దివ్యైస్తమీడిరే దేవగణాస్సహర్షం॥ 30
పీనోరగోద్ధం మహదద్భుతం యత్ జ్యోతిః క్షణం సత్త్వమయం ప్రతీక్ష్య
వియత్స్థితం తత్ బహిర్గతం తత్ వివేశ తస్మిన్మిషతాం సురాణాం॥ 31
అతిప్రహృష్టా దివిజాస్తదానీం నిబర్హణం వీక్ష్య బకానుజస్య
కల్పప్రసూనైరవకీర్య కృష్ణం విమానగా ఏవ వినేమురీశం
విచిత్రలాస్యైర్మహేంద్రదాస్యో గంధర్వకన్యా ముఖగీతికాభిః
తౌర్యత్రికైర్వాద్యధరా మురారిం పూజయంస్తే త్రిదశైశ్చ విప్రాః॥ 32
జయాదిశబ్దైస్సురసిద్ధసాధ్యాః విద్యాధరాః కిన్నరగుహ్యకాశ్చ
బ్రహ్మర్షయస్తుంబురునారదాద్యాస్తమైడయన్నాగమకల్పసూక్తైః॥ 33
తన్నృత్యగీతస్తవవాద్యఘోషో జయాదిశబ్దైర్విగుణీకృతస్సన్
ఖరోదసీవ్యాప్య యథావకాశమూర్ధ్వం గతో ధాతృగృహం ప్రవిష్టః॥ 34
నిశమ్య ధాతా జయమంగళధ్వనిం ఆహూయ దేవీం వచసాం సరస్వతీం
తయా సహారుహ్య విమానముత్తమం సమాగతస్తత్ర కృతో మహోత్సవః॥ 35
అఘాసురారేః పశుపాలరక్షణం తజ్జ్యోతిషస్తస్య హరౌ ప్రవేశః
దృష్ట్వా మురారేర్మహిమానమద్భుతం దేవ్యా సహాజోధిజగామ విస్మయం॥ 36
కృష్ణః కదాచిద్వనభోజనాయ కృతోత్సవః ప్రాతరుదేత్య గోపాన్
ప్రబోధయన్వేణురవేణ తూర్ణం వత్సాన్పురోధాయ వ్రజాత్ప్రతస్థే॥ 37

సహస్రశోగోపసుతాశ్చగాస్తైర్వత్సాన్స్వమాదాయసుహృష్టచిత్తాః
శిగ్వాత్రమృష్టాన్నవిషాణహస్తా వినిర్యయూ రామసహోదరాభ్యాం॥ 38
వత్సాన్స్వకీయాన్హరివత్సయూథైః సంయోజ్యబృందావనవీధికాసు
సంచారయంతఃఫలభారనమ్రాన్ వారుహ్యవృక్షాన్బుభుజుఃఫలాని॥ 39
గుంజామణిస్వర్ణవిభూషణైర్హి స్వమాతృభిఃపూర్వమలంకృతాఅపి
ఫలప్రవాలైర్వాకుసుమపింఛదామభిః గోపాస్స్వమాత్మానమభూషయన్వనే॥ 40
అన్యోన్యవస్తూన్యథచోరయంతః జ్ఞాతానినిక్షిప్యపునరన్యతోన్య
కృష్ణోవనేదూరగతోయదిస్యాత్ ధావంత్యముంపూర్వమహంస్పృశామి॥ 41
శృంగాణికేచిన్మురళీశ్చకేచి దాపూరయంతిస్మవనప్రదేశే
గాయంతిభృంగైరపరేన్యభృద్భిః కూజంతిగచ్ఛంత్యపరేమరాళైః॥ 42
కర్షంతివాలానపిమర్కటానాం రోహంతితాన్సహ్యపృథుద్రుమాంశ్చ
కైశోర్యమర్వంతిప్లవంతిశాఖా శ్శాఖాంతరాద్వానరవద్విచిత్రం॥ 43
సాకంభేకైర్లంఘయంతోనదీషుస్నాత్వా ఛాయామాత్మనస్తైర్హసంతి
నాదాన్స్వీయాన్కందరేణద్విరుక్తాన్ శ్రుత్వాత్యర్థంరేమిరేగోపబాలాః॥ 44
యస్యాంఘ్రిపద్మంకమలాపినిత్యం ప్రతీక్షమాణాలభతేకదాచిత్
యస్యానుభావంకమలాసనోపి నవేదదేవర్షిగణాఃపరేస్తు॥ 45
సుఖస్వరూపేణసతామజస్రంభక్తింగతానాంపరదైవతేవ
అజ్ఞానినాంగోపకదారకేణ సాకంవిజహ్రుర్భృతిగోపబాలాః॥ 46
యత్పాదరేణుర్భవకంజజన్మాను సురేంద్రగీర్వాణగణైరలభ్యః
సఏషయేషాంనికటేసదాస్తే తతస్సుధన్యావ్రజభూమిసంస్థాః॥ 47
బృందావనేశుద్ధమహాహిచర్మ ధరామృదాపూరితగర్భగోళం
గోవత్సపానాంబహుకాలమాసీత్క్రీడాగృహంవక్త్రగుహావిశాలం॥ 48
తేతస్యకౌమారకృతాహిమోక్షాః పౌగండకేభ్యేత్యవ్రజంసవత్సాః
అద్యైవవృత్తంకిలవిస్మయార్హా మిత్యూచిరేనందయశోదయోస్తు॥ 49
కథామృతంయఃపిబతీహనిత్యం కృష్ణస్యధన్యశ్శ్వపచోపిమానం
ఆభీరకంకాయవనాదయశ్చయన్నామజప్త్వాబుధవరాభవంతి॥ 50
సమస్తకర్మాణిముదామురారేః సమర్పయంతస్తనువాఙ్మనోభిః
తదర్థమేవానియోజయంతః హరింగతాస్తైబహవస్తుగోపాః॥ 51
యేషాంమురారేరథముక్తిధాస్యాత్ నవావ్యనవద్యాబహుశ్రుతాసా

వార్తాపిటానామివపుంశ్చలీనాం తేతీవథస్యాహారిదాసవర్యాః|| 52
రక్షిత్వైవంమృత్యుతో బాలవత్సాన్ వాపీతీరేవాలుకాయాంసమూహ్య
మాయాబాలస్వాన్వ్యర్భకావాహహాహాపాదత్రాస్తాభిర్ధ్నాయమద్యైవబాలాః|| 53
మనోహరంత్వేతదహోసువాలుకం సరస్సరోజాహృతభృంగనిస్వనం
ద్విజాళిపక్షోచ్ఛలితాంబుశీకరంక్రీడోచితంమందసమీరవీజితం|| 54
భోక్తవ్యమస్మాభిరిహైవబాలాః వనాటనాద్యూయమతీతుథాతాః
దినంపరివృద్ధంతపనోగ్నితుల్యః వత్సాస్సమీపేయువసంచరంతు|| 55
తద్దేతివత్సాన్నథపాయయిత్వా తృణప్రదేశేముముచునిబధ్య
శిక్యానిముక్త్వాగృహమాతృదత్తాః కృష్ణేనసాకంబుభుజుఃప్రహృష్టాః|| 57
ఆవృత్యకృష్ణంపరితోనిషణ్ణాః వ్రజార్భకామండలసజ్జయస్తే
పరిఫుల్లనేత్రాఃపులినేవిరేజుర్యథదాయథానీరజకర్ణికాయాః|| 58
పుష్పైర్దళైఃపల్లవపత్రకైశ్చ విధాయపాత్రాణిపృథక్పృథక్తే
సర్వేస్వభోజ్యానిమిథోనివేద్య తథాయథేష్టంబుభుజుస్సకృష్ణాః|| 59
వేణుందధానఃకటివస్త్రమధ్యే వామేచకక్షేసుకుశృంగపత్రే
సవ్యేథపాణౌకబళంసభక్ష్యంఫలానినిన్యాంగులిమధ్యదేశం|| 60
మధ్యేతిష్ఠన్మండలేవత్సపానాం స్వీయైర్హాస్యైర్హాసయన్నర్మభిస్తాన్
భక్షాన్భోజ్యాన్లేహ్యపానీయచోష్యాన్ బాలైస్సాకంభుక్తవాన్బాలకేళిః
తృణస్థలేభేకవనేసుదూరంగతానితోవత్సగణానదృష్ట్వా
వ్యగ్రాశ్చరంభోజనకర్మణీహతేవత్సపాఃభీతధియోబభూవుః|| 62
త్యక్తుంవాక్ష్వాధభోజనంత్విహాముతోగచ్ఛామివత్సాన్విచిత్య
నేష్యామినసంభ్రమోస్తుభవతాంసర్వాంశ్చమాంగితాన్
ఆనేష్యామితుయావదత్రపులినేతావత్సుఖంస్థీయతా
మిత్యుక్త్వాసగృహీతహస్తకబళఃకృష్ణఃప్రతిస్థేస్వయం|| 63
యయావిచిన్వన్భగవాననంతస్స్వవత్సకాన్సద్రిదరీస్థలీషు
తటేషుకుంజేషులతోదరేషు ససర్వసృక్కాన్మనుషబాలలీలః|| 64
తదంతరంప్రాప్యమహాత్మ్యమస్యత్ నిరీక్షితుంవత్సపవత్సకానితః
అన్యత్రనీత్వాంబుజసూనిరస్య త్వంతర్ధధేదృష్టసురారిమోక్షః|| 65
సతానదృష్ట్వాకసనీథికాసు నివృత్యపశ్చాత్పులినేపిబాలాన్
ఉభౌసమంతాద్విచికాయకృష్ణః పునఃపునస్స్వేదృగీశ్వరోపి|| 66

ఆప్రాప్యవత్సానథవత్సపాంశ్చతత్రాపిబృందావనరమ్యదేశే
ఆజేనసర్వంకృతమిత్యమానీత్ సపశ్యద్భృగ్లోకపితామహేన॥ 67
యథావపుర్యథాంఘ్ర్యాదియథాదృష్టివిషాణకం
యథాంబరవిభూషాదియథాశీలవయోగుణం॥ 68
అజ్ఞస్యతన్మాతృజనస్యమోదంకర్తుంద్విధాత్మానమలంవిధాయ
సవత్సపానామపివత్సకానాంయథాప్రమాణంవపురత్రదధ్రే॥ 69
ఏవంవత్సపవత్సకాల్పతనుభృత్సాయంనివర్త్యస్స్వయం
సర్వంవిష్ణుమయంతదేవరచయంస్తన్మూర్తిరత్ సంస్థితః
క్రీడన్నాత్మవిహారఏవసతతంస్వర్లోకినాంవిస్మయం
సద్యస్సంజనయన్వివేశసదనంసర్వస్స్వరూపోహరిః॥ 70
ప్రవిశ్యవత్సాన్పృథగాత్మగోష్ఠే గోపాలరూపేణగృహాన్ప్రవిశ్య
నిధాయశిగ్వేత్రవిషాణవేణూన్ చకారకార్యాణియథాపురేసః॥ 71
తన్మాతరశ్శృంగరవేణకృష్ణ్యంత్యాకర్ణ్యప్రవత్సానపుదాస్తదానీం
దోర్భ్యాంసముదాయహృదోపగూహ్యాస్వపాయయన్బ్రహ్మసుతత్వబుధ్యా
తతస్సముద్వర్తనగంధతైలైరాకల్పరక్షాతిలకైశ్చయుక్తాః
సంలాలితస్స్వచరితైర్మనోజ్ఞైస్స్వయంగతోమాతృజనైనహృష్టః॥ 73
అంభారవైర్గోష్ఠముపేత్యగావః ప్రేమ్ణాస్వకాన్వత్సగణాన్లిహంత్యః
ముహుర్ముదోత్ప్లుత్యచిరేత్సుధాత్తానపాయయన్క్షీరముదగ్రవాలాన్॥ 74
ఆసీన్నవాప్రీతిరతీవకృష్ణే గోగోపికానామధికాస్వకేభ్యః
బాల్యాత్స్వతోకేష్వపినా సమానాకృష్ణేయథాప్రీతిరతిప్రవృద్ధా॥75
ఏవంద్విధాత్మానమయంవిభజ్య వ్రజేవనేసోబ్దమలంవిహృత్య
గోవత్సగోపాలమిషేణకృష్ణశ్చకారమోదంజననీజనస్య॥ 76
సంచారయన్వత్సగణాన్సరామః కృష్ణఃకదాచిద్వనమేత్యరేమె
గావశ్చరంత్యస్సృమద్రిశృంగె తతోతిదూరాద్దదృశుస్స్వవత్సాన్॥ 77
దృష్ట్వాదూరాద్గోవ్రజః ప్యాత్రాగాదుద్ధస్తేహాద్దుర్గమార్గేంధావన్
ఉద్గ్రీవాస్యఃపాలకైర్వార్యమాణస్తానుల్లంఘ్యప్రాపవత్సాంస్త్వరావాన్॥ 87
పునఃప్రసూతా అపి ధేనవోద్యస్యపాయయన్వత్సవరానుపేత్య
దదుస్తదంగానిముహుర్లిహంత్యో జిహ్వాభిరాపీనపయస్తదానీం॥ 79

మోఘీకృతేధేనునిరోధయత్నే తజ్జన్యలజ్జాకృతమన్యువస్తె
గోపాఃకథంచిద్వనమేత్యవత్సైః కృచ్ఛ్రాద్విముక్తాదదృశుస్సుతాంస్తె॥ 80
దృష్ట్వార్భకాన్ ప్రేమరసాతిరేకా దాదాయదోర్భిఃపరిరభ్యగాఢం
విస్మృత్యకృచ్ఛ్రంగతమన్యువస్తె త్వావాపురత్యంతముదంతదానీం॥ 81
ఏవంగోపాధేనుభిస్సాకమేతే తోకాశ్లేషాన్నిర్వృతింప్రాప్యధన్యాః
కృచ్ఛ్రాత్త్యక్త్వావత్సకానత్రయాతాః స్మృత్వాతేషాముత్సవద్బాష్పపూరాః
వ్రజస్యముక్తస్తనవత్సకేషు ప్రేమాతిరేకంనితరాంసమీక్ష్య
రామోప్యశావన్నలమస్యహేతుం కిమేతదిత్యేవమచింతయత్సః॥ 83
కృష్ణేయథాప్రీతిరభూత్పురేహ వ్రజస్యలోకేష్వతులాధునాస్తి
మమాపినిత్యంవ్రజబాలకేషు కిమద్భుతంప్రేమరసాతిరేకః॥ 84
కేయంమాయాదైవికీవాసురీవాప్రాణివ్రాతంమోహయంతీసదాస్తె
నాన్యామాయామేపిసంమోహనీస్యాత్ ప్రాయోభ్రాతుఃశ్రీపతేరేవనూనం
నిశ్చిత్యైవంరోహిణేయోయథార్థం సర్వాన్వత్సాన్ వత్సపాన్ జ్ఞానదృష్ట్యా॥
కృష్ణంపశ్యన్నద్భుతావిష్టచేతాః తంవైకుంఠంవ్యాత్సరోజోద్ధమూచె॥ 86
ఋషీణాందేవతానాంచాప్యంశావత్సకవత్సపాః
ఇతితావదహంవేద్మి నతథాభాతిసంప్రతి॥ 87
అస్మిన్నిభద్రాశ్రయేకింతుత్వమేకోభాసిసర్వదా
ఇదంసర్వంకథంవృత్తంకథయస్వమమప్రభో॥ 88
ఇత్యుక్తేనేహహరిణాప్రోక్తాంసంక్షేపతఃకథాం
ఆజేనకృతదౌరాత్మ్యంశ్రుత్వారామోతివిస్మితః॥ 89
అజస్స్వమానేనసత్రుట్యనేహసా దేవ్యాసహోక్త్యేక్ష్యవిమానసంస్థితః
దదర్శకృష్ణంసకలానుగస్తదా క్రీడంతమాబ్దంసకలాయితంహరిం॥ 90
మాయావిలెద్యాపిమయావృతాస్తెగోవత్సగోపాలగణాస్స్వపంతి
ఏతేవ్రజస్థాఃసకలాగతాస్యుఃతావంతఏవాద్రిగుహానివిష్టాః 91
ధ్యాత్వాచిరంనీరజసూతిరేవం కిమాశ్రయాఏవసవత్సబాలాః
ఇతిస్మవేత్తుంనశశాకకించి దజోహమిత్యూఢదురాగ్రహేణ॥ 92
నాకేశ్యప్రయుక్తపూతాగనిస్సృతతోయసంతతిః
సన్నివృత్త్యతమస్స్పృష్ట్వా యయౌంజలోముఖమన్నతె॥ 93
తద్దైవనూనంమహతీప్రయుక్తా మాయేతతాక్షిప్రవినాశమేతి

నిత్యోత్సవాంతర్గత వివిధ ఛాజానిహార వారస్యస్మార్ధరాత్రౌ॥ 94
అథోపినం మోహాయిదుంపరిగృహీ౹ కృష్ణంవిమోహాని పరికృతే౹ తరంగం॥
అథోహమి త్యూహభిధానవత్యై బద్ధ౹ పరిక్రాంత్యా ముముక్షుహా స్వయంక॥ 95
తదాన్నగనే పశ్యతి తావదేవం తత్పాదపద్మశ్యాంత సవత్సపాలా౹ చతుర్భుజా
శ్యామల కోమలాంగా౹ కిరీటిన౹ కుండలహారమాలా౹॥ 96
పీతాంబరాశ్యాంఘ్రిగదారికంజ కేయూర కాంచీకటకాద్యుపేతా౹
శ్రీవత్సవక్షస్థల శోభిపద్మా అపాదమస్తం తులసీవనమాలా౹॥ 97
రక్తాబ్జనేత్రా౹ కరుణాకటాక్షా౹ సుచిస్మితా౹ కౌస్తుభగర్భకంఠా౹
బ్రహ్మేంద్రరుద్రైర్గణిమాదిభిశ్చ సంసేవితాస్సద్గుణైర్మహద్భి॥ 98
జ్ఞానం దానం తపసా జ్యోత్స్నరూపా౹ కలైర్విభూత్యా అర్చితా దేవసంఘై౹
నృత్యైర్గీతైర్వాద్యఘోషైర్మహాభిషేకైర్నవస్త్రైస్సవితా౹ ప్రత్యుపస్థై౹॥ 99
ఏవం స్వయం భూస్స కృదేవ సర్వాన్ బ్రహ్మాత్మనో వత్సపాలాంశ్చ వత్సాన్
పదశ్చ హ్లాదం నిగమాంత వేద్యం యద్బ్రహ్మ భాసా సకలం విభాతి॥ 400
తతస్సతూష్ణీం కుతుకాత్ తిరోకాత్ సృష్టింపరా కృత్యనిమీల్య నేత్రే
స బ్రహ్మేంద్రదిరీ వంతుం … జస్తైః ప్రవజ్ఞ ప్తిమవాప కించిత్ ॥ 1
సృష్ట్యాదికర్తా … రాత్మా॥ నష్టసర్వాంగ విశిష్టచేష్ట౹
తత్తేజసా ధ్వస్తనిజప్రభావ౹ పూర్ణప్రశాంతా ప్రతిమేవ తస్థౌ॥ 2
మహారుద్ర … కృష్ణపదారవిందే పతన్నజస్త స్వమహాత్మ్యమిద్ధం
స్మరంస్స్మరహ౹ ప్రాగను భూతిమస్యస్థితో విచేష్టభ్రమరాయితాంగ॥ 3
తతశ్చిరాదూరిస్యమహీప్రతిష్ఠే స్వయంప్రకాశే సుఖచిత్స్వరూపే
… దూరే వదనాస … పరాపరేశే ముముక్షుబ్జయానె॥ 4
… స్వమాయేయ మితి … వ్యాతి
పశ్చాద్దృష్టుమసీశోభూత్ పరిత్యక్త్వాని జేంద్రియ॥ 5
… మాయయా యయా … మదచ్ఛకం
తత … నః॥ 6
కృష్ణ … నేత్రాణి ప్రోద్ధితో మృతకో యథా
ప్రథమం … మంజసా 7
… వృందావనం …
నిసర్గ … నాహి॥ 8
అథో …

తత్సాన్వయస్యాన్మ గ్రయంతమీదృశం॥ 9
సందాత్మజం గ్రాస విశిష్టపాణిం
దృష్ట్వావాహోద్ధంస వాహోవతీ శ్లోకేహాంకృత్వాదండవద్భూమిభాగ॥ 10
కోటీరాగ్రరంజయన్న స్యపాదావాసందాస్త్రైకస్నాపయామాసనద్యః
తతో బ్జయోనిశ్శనకైః పదాబ్జాదుద్ధాయనేత్రే ప్రమృజన్కరాభ్యాం॥ 11
నిరీక్ష్యకృష్ణ...తాంజలిస్సన్న స్తాద్గిరాగద్గదయాసకంపః
శరీరబాష్ప...మహత్త్వం మహానుగ్రహకాంక్షయా॥ 12
ప్రకాశ...వృక్షాత్మతత్వంనార్హతికోప్యజ
సుఖానుభవమాత్రస్య గుణాతీతస్యమాపతే॥ 13
నిరుద్ధేనాపి మనసా మహత్వంకిముతాత్మనః
జ్ఞానేప్రయాసము త్సృజ్య పాదయాం తస్యదీక్షితాం॥ 14
స్థాపిస్థితాః శ్రుతిగతాంత్వ ద్వార్తాంకథైరాస్తికభిః
యేజీవంత్యవరైవాన్యత్కుర్వంతిప్రాయశో జన॥ 15
త్రిలోక్యామజితోఽత్వంతేజ్ఞితో స్వక్రమేణభోః
ముక్తిప్రదాత్రీంతవపాద భక్తింత్యక్త్వాత్మబోధాయకృతశ్రమాయే॥
శ్రమోహితేషామవశిష్యతేసౌ త్యక్త్వామృతంకూపకృశోసురాత
బహవో యోగినో లోకే యోగైరప్యాపతత్వదం॥ 17
పశ్చాత్త్వదర్పితైహాసు లబ్ధయానిజకర్మభిః
కథోపనీతయాభక్త్యా సుఖేనైవపరాంగతిం॥ 18
సన్యస్యత్త్వయికర్మాణి జ్ఞాత్వాత్మానంప్రపేదిరే
వత్సస్థలాశ్రితానిత్యంలక్ష్మీ కృష్ణేంద్రియైరపి॥ 19
గుణాస్త్యైకస్యమాహాత్మ్యం విబోద్ధుంతవనార్హతి
అప్యాత్మాకారతాంప్రాప్త కృత్స్నప్రత్యక్షదర్శనాత్॥ 20
విశేషస్యపరిత్యాగాత్ స్వప్రకాశత్వభూతికామాన్
స్వాస్మిస్థాత్మజ్ఞానాత్ స్వానుభావస్యస్వరూపతః॥ 21
మహత్త్వమాత్మనో బోద్ధుం కథం చిత్కశ్చిదర్హతి
అనంతస్యాప్రమేయస్య మహిమ్నస్తవకింపునః॥ 22
పారంత్వంవేదనోవేద కుతోన్యోజ్ఞాతుమర్హతి
మన్యేగణయితుంశక్యాః కాలేనపరమాణవః॥ 23
హిమసక్షుద్రనీహార కణాః కేచన్న తేగుణాః

చాలనా యాస్యశ్వన్య గృహీతవపుషస్సతః॥ 39
కుణాత్మాన్యసదది స్థాతుం వినా హంతకః ప్రభుం భావేత్॥
గుంజావతంసం నవకింశచామాభం స్వర్ణాంబరం వన్యతాంతభూషం॥ 40
వీణాపాణింమ్య ద పాదకంజం నమామికృష్ణం శిరసార్ద్రనీలం॥
కృపాంత్వదీయాం బహుమన్యమానాః మోక్షద్వనానాఫలలుబ్ధమానాః 41
భక్త్యై ప్రపత్యాశరణార్థినోయే జీవంతి తేముక్తిపదాంశభాజః॥
హాకేశకృపాస్తా సుకదాసురాపా భవిష్యతీతిస్వయమీతమానాః 42
వాంఛాక్షయధీశ్చస్త వపాదకంజం నమంతి ఏవావసంతిభక్తాః॥
విశ్వదశాన్యత్వయిసర్వహేతౌ విమోహకానా మపిమోహకత్వయ 43
ప్రవార్త్యమాయామహమాత్ర భూతేంద్రిష్టం య దైచ్ఛంతదవార్త్యమచ్యుత॥
అహంకియానప్పరవిద్ధితోగాఢ నఠందహోదప్పిహాంహితాదృక్ 44
అజ్ఞావలేపేన నద్దృష్టస్మై కృష్ణస్సదా పుంసో మిమం తు మస్య॥
భూతాదిభిశ్చ సృష్టింపిభూతె హ్యండేవనిగప్త వితస్త కాయః 45
కాన్యాంగణావితప్రాసుత్వంలోక్య బహుండకర్తృత్వచ తేనవాత్వం॥
మాతుః సుకరాధాయ గర్భస్థస్యైకోఽకస్యచిత్ 46
జరాయుణావీతస్య ప్రహర్షః పాగరోర్భవేత్॥
చరాచరంస్సునమస్తవేదత్ తస్మైచ్ఛిం సైనచకించిదస్తి 47
మమాపిగర్భాంతరజీవనత్వాత్ సోఽపన్యవినాద్యమమాపరాధః॥
త్రైలోక్యనాశేసంతాంపతీనాం నిశ్శేషసంక్లైనవిశేషతోయ 48
సుఖంశయానస్యపటస్యశత్రే తేనాభికంజాదజనిస్వయంభూః॥
ఇతిప్రవాదోస్తికథంమ్మృషాస్యాత్ అనంతధాకింనవిసర్గతోస్తి 49
నకారణోహంనతథాత్వమీశయాసః కుతస్త్వంనవినిర్గతో హి॥ 50
సర్వేషాం నేహినామాత్మా సర్వాధీశోసిదస్వద్రుక్
సర్వాధ్యక్షుస్స్వకర్తా మాయాధీశో నిరంజనః॥ 51
నాంనరాణాం మోక్షనాన్యత్ తదస్త్రత్తనహీసంశయః
త్వత్తోయాసాత్ప్రసృత్వెః జ్ఞానాదియతశ్రుతః॥ 52
చతుర్వింశతిత్వాని సరాజ్ఞాతంతథాజలం
తదస్సస్తానయుక్తపూర్వంతిష్ఠస్నా ఆయాంస్పృశః 53
సందాత్తజంగ్రాగస్థవత్రపాణింగస్తఖాబ్జం సుందనీలదేహం
పద్మప్రాణాంకేంమంటీనినాదైగోవత్సబాలాస్వకీయతా సు

త్వమేవశబ్దేరఖిలైస్సుబోధ్యో న ద్వైతం నాన్యవనీశమాంగః॥24
స్మృతాపి కృత్తిరసుమంచసత్వాత్ త్వయ్యేవ నారాయణ శబ్దవృత్తి॥
లయోదరాయోజనకోమమోక్షం త్వమేవమూర్తి॥ ప్రథమాయుషం వ ॥25
నా వాపి మిథ్యానకుతత్వలోకే యత్రోనమెకృష్టి పదంగతా నా
లస్థ డిపాంయదిసత్యమాసీత్ ఆదాగభూతంకజస్యభూమన్॥ 26
కథం నసృష్టం పరిచిన్వతా మయా హ్యక్యసృష్టం తపసా కథం వా
హ్యదాగుద్ధృష్టం కనమేకపద్య స్త్రీరోహితంవాక థమిందరీ జాలం27
అతఃపరిచ్ఛేదపిశేవమూ వ్యాద్దేశేవకాలేవకావాజ మూగిణా॥
అనల్ప రూపం వనస్యబహుస్ఫుటస్య ప్రవర్తనా దాస్యసరోజకోశే॥ 28
మాతేరితతారతప్తపయః కణా(ద్రే సత్యైనైవ ప్రకటీకృతం తే
కర్ణవత్సకహ్యా తెరకంతరం సర్వాత్ ప్రగిమాదం పరిచిన్వతా॥ 29
కుంతుపత్సకవృద్ధతా త్వయాజబద్ధమహంపహ్యంగహియాయా
యథాంత రెఖాల గహత్ర విశ్వంపిభాతినిత్యం సతథాకథంత్వయ॥ 30
అదశాభూతస్యతిత్ప్రతీతః కథంత్వయి వ్యాదఖింనమాయా
విశస్య వానీ ప్రథమం తిలోసి గోవత్సగోవాలగణాస్సమస్తా॥ 31
చతుర్భుజాస్తత్వగిరైస్సుకేశై మయాచ భక్త్యా సముపాశ్రితాశ్చ
వీవంమమైవాద్యత్వయైందరీజాలం ప్రదర్శ్య భూదోగతిరోహితశ్చ॥32
అంతే పునస్సుందరగోపబాలో బ్రహ్మాద్వయం స్పష్టస్వరూపస్త్వం
తపస్వరూపస్యనిజస్థితంయు సత్యేవభాగంతిబహ్మాపమాయా॥ 33
అత్రాతివాతృ వృక్షతలేనిత్యం పరత్యయాయా బహుభా విభాసి
ప్రకృష్టిం పృష్టిగిరి ధ్వంసః స్థూలర్థయుస్సుప్రియలప్రియమూర్తి॥34
పరోపకారాయముసి హలానిధ త్సిరూపాణి గృహ్ణరదేతానిమ
తెయోగమాయావిభవంతరాత్మ కోవిత్తి యోగేశ్వరమాద్యకోపి॥ 35
అజస్య తేజస్తనకమణాకారణ్యం క్షమాయతోకస్య పథమగాస్త్రైవ
యథాస్త దేవదనిరంతరంగా ధకంతిసద్యోపసకాపవంత్యపీహ॥ 36
సచ్చిత్స్వరూపే త్వయి మాయయోగ ఉద్యజ్జగన్నశ్యదిదం తథైవ
మాకిచిత్కాపల్ప మపిస్వరూపంస్వప్నే నతుల్యం పురతాపహనా॥ 37
తథాపృష్ఠానగుణేస దేవం సమ్యక్ ప్రతీతింలభతే రమేశ
ఏకశ్చ పురాణపురుషస్వయంజ్యోతిర్నిరంజనః కూటస్థ॥ 38
సాక్షాత్కారత్వా రోహకః పూర్ణోద్వయోనాస్తి॥

నిర్గుణో నిరంజనసత్యో నిరుపాధిర్నిరంకళః
సర్వాత్మా సర్వేశ అన్తర్యామీ పరస్స్వరాట్ ||
ప్రాక్స్వరూపే స్వాదంతోర్ధ మాహాత్మ్యమేవాఖిలకేవాభాణాం
గరుపత్రివా దారజనంబద్ధస్స్పృష్ట్వా జ్ఞాత్వాతిరంతిరాధినాస్మృతాబ్దిః ||
వరీచికారయామినన్గోయాభ్రాః త్రైలోక్యమునీంద్రలభ్యోద్ధరూపే
అజ్ఞానతో యాన్యవిరా త్యన్మేపి సమాశామవిస్మృతిర్ద్రాస్తసేతి ||
సబంధమోక్షోపాయ ర్ధభూతా జ్ఞానజన్యాద్జీవాహిబద్ధః
శ్చార్త్థమా కౌపగమ త్యనిత్యా దజప్రపంచాన్సుఖబోధరూపః ||
అధ్యాత్మదేశాద్యక్షరంయధా త్రికాలజ్ఞాస్వప్నగత్ప్రకార సహ
ఆత్మస్వబహి రుప్త్యక్తవిత్తచిత్తం గృహేషు సక్తంసహమృగ్యజీవనీ
వ్యాప్తాద్దేశకాలతిం నరంతిరంనదాచిన్నాలంబనుంత్యజంతి
అసన్నద్దిష్ట సత్స్వరూపానినిషేదం జానంతిసంతః కథమేవరజ్ఞాం ||
జ్ఞానేనభోక్తాప్రిత్రిరిగో పియాకేశ హేదేన జనన్మృణోపి
కటాక్షపాతేనచ సేన లభ్యోవిరక్త్యాకేవచిరంనభూయః ||
భూయోవర్ణితాప్యస్వన ఏవ నాచ్యే మత్యైరశక్యమపినిరభాగ్యం
కిం శ్రీకృష్ణదేవవాదపద్మం దేవానామగ్రిదమంజసివెవే ||
గోగోపకా నామితాభూరిభాగ్యం కింకృష్ణదేవెడనగణైలక్ష్యం
యానాంశ్చహాస్యమతిపతింతినూజనోమన్సప్రపుష్టాబ్దం ||
నందనీనోవాంకజసుద్ధితాస్తి తిందధవ్యాసుప్రతింగరః
యేషాంనాంబభ్రాస్సుఖామనుభూతి పిత్రంచిదానందఘనంపదేశం ||
త్రయోదశైరేరయావబ్జనాథ కదంబ్రియాణామధిదేవతాకిం
చతుర్ధశవాద్యక్తిపగోజసీఘుంపి త్వాపిగోపాంఘభూరిభాగాః |
ప్రజౌకసాంగోపతిగోపకానాం సర్వేంద్రియైః కాయమనోవచోభిః
సర్వత్రసర్వత్రదేవకానాం కింగ్నిత్యాగ్రమవసల్లభ్యం ||
మనుష్యలోకేమహిజన్మతత్రాప్యటవ్యాం వజగోపమధ్యే
వనుస్థగోపాంఘ్రిరజోభిషేకం యేషాంతుసర్వాస్వమనుంకుంద ||
వజ్రౌకసోభాగ్యమసుత్రియాత్మ శరీగోపాగింనతాంశరాజి
త్వందస్మేకేహాయనస్వహంతి నిత్యాక్షీవాపాస్తబుద్ధిలేపాం ||

త్వత్తోఽశ్వఫలాత్ఫలంకిమధికం త్వంనాస్యసీతిస్ఫుటో
చేతోవ్రజపతే విచారయ హృదిస్వం జ్ఞానతో మాధవ॥
ఘోరాంభక్తవిశేషవేషసహితాత్వాయాః హితాపూర్తివా
గోపాలానుకృతావతేవ ఫలితం ప్రాప్తమిత్యన్వహం॥
రాగాదయస్తావదమీ భజంతి చోరా గృహంబంధనమేవ తావత్
మోహోంఘ్రిబంధోపి నతావదేవ నకృష్ణజనాస్తవతావకాస్స్యుః॥
త్వంహిడంబయసిమాయయాజగత్ తత్ర లోకగురురపదిశ్య హా
దంభపుత్రిసఖిమాపవర్తనం గోపభక్తిహృదయంసలంభవేత్॥
జానంత ఏవ జానంతు బహుభాషం జానంతు వా నాస్తు నమే బకారి
త్వద్వైభవంవాక్పథచిత్తబింబ్యా మపింగ్యమిత్యేకసనాతనమేతత్॥
త్వమేవజానాసిహిసర్వమేతత్ స్వవైభవంజ్ఞానబలాదియుక్తం
ఆలుప్తదృష్టిర్గతా మధ్యో జగత్ప్రకాశంతవచాపికేమో॥
కృష్ణాయవృష్ణికులపంకజాయ స్సూరాయ భూనిర్జరద్విజగవాము
వనేతాయతుభ్యం నమోస్తుభువనైకమనోహరాయ
ఆకల్పమాగ్క్రమసురాఘాసిత శ్రీనాయ॥
యావ్యాప్తిః త్వంవయముజేత్యోజ్ఞాం త్వాదిక్షరంభస్సేదకంజవిరాశ
యాతిః ప్రమాతావృజినాసదాత్రి సురాపగాశ్రీకపద్మభూపాః॥
ఏవంప్రసంభూప్యబహులానామను స్తుత్వాప్రయత్నాత్ప్రాదక్షిణ్యాలాక్
స్తుత్వాలిలాబైచదింజలిస్సన్ యయావనుజ్ఞాప్యపువిరిన్నస్సక్కో॥
తతోముకుందః ప్రతింవిదానానా గోవత్సగోపానవిసారితాతోల్యః
విహాప్రియాంకృష్ణతోగతేబ్ధ మాయామహాసైతకైవివిధమాయాని॥
లోకేసమాయాయాపాతవైతవేన అత్రాపిరూపంయదిస్వంతిగత్వా
నవిస్మృతికింతిగణితమస్తి మాయామాహాత్మంసర్వమిదంజగద్ధి॥
త్వయాతివేగేనసమాగతంయత్ చిత్రంనకించిత్సకృతేగతేన
ఆస్తామితేకః కబలోనభుక్తః క్రాంతోపిబోజ్యానిహాధతుయాడుః॥
తతోముకుందః పరిహాసవన్ వయస్యైః వాదూనిభుక్త్వా సకలానితేభ్యః
సందర్శయిత్వాజగరాజినంతత్ వనాద్వ్రజంవత్సగణైర్నివృత్తః॥
నగోకులంప్రాపిపవయస్యవత్సైః పేశాదిరాజ్ఞైగచితోత్సవాఖ్యం

ప్రసూనపింఛాగిరిధాతురాగో గోపీచకోరప్రియచంద్రరూపః॥
దాక్షిణ్యవాత్సల్యనవనాంగస్య తస్య సంరక్షితావృత్యుర్యముఖాదిదానీం
లబ్ధం భవద్భిర్గతపన్నగేంద్ర మిత్యూచిరే కృష్ణసఖా వ్రజేస్మిన్॥
సర్వేషామపి జీవానాం భగవానాత్మా ప్రియో వల్లభః అస్యై పుత్రకళత్ర
క్షేత్రసుహృద్భిః యా యా ఏతే స్వప్రియాః తస్మాన్నన్యత్సకలస్సరూపిణీవారాప్య
తస్యైస్వరూపత్వేన ప్రేమ ధర్మ్యం భూద్రోభస్యరాధాస్వీయార్ఘ్యకేభ్యః పరం
మేపుత్రాకీర్తేస్మస్సైనిపదం బహ్విష్టోతంసతతంసమాశ్రితాః
తీర్థం విశంతస్సుఘూతో వగరం విశంతి తద్విష్ణుపదం మహాత్మ్యదం॥
యథా స్వదేహోఽనుమతో లంబీ పుత్రమిత్రాదిరథాకదాపి
దేహాత్మవాదీకరుతేఽపి దాన ప్రీతింస్వదేహోనవిదాత్మకేషు
అహంకారాస్పదదేహాశ్రయన్న మరణేపి చయద్యప్యతీవమమతా
నాత్మన్యత్రైవమభాగసౌ
కృష్ణోఽయమాత్మా వనుకేహరాజాం అఖాతి దేహినాం జగద్ధితాయ
విజానతాం మేషవిఖండంసవస్తు తద్రూపమేవాస్తి నకించిదన్యత్॥
సర్వాణికార్యాణి ధనంజితానాం తౌ మాపాంతకం ప్రాప్నుతీహపస్మిన్
తిష్ఠాన్వికృష్ణో భగవాన్ సకాగాతంత్రస్థావతిద్వస్తుకిం వదస్తి॥
కామారలీలాధిపా మధురకా ఎవం విధాభిస్సహ తీర్థశైశవం
తతిశ్చ పౌగండమయ మ్యాకతే భూమావశుస్తాపసుపాలవస్తు॥
వయస్సు గోప్రైసునగమ్యమానా గోచారణామాత్రవిభూషితాంగా
బృందావనం తే త్సదకంటకయుగ్మ రేఖాంకితంచక్రతురేవధన్యం॥
కలస్వనా మౌమ్యగశృంగపక్షిః స్వమానలంతైస్సహభీః పరిస్ఫురితం
నదీస్వతాస్వచ్ఛవిశదపయస్వతీ పయోజగంధేనసుఖేనవీజితం॥
తద్వీక్ష్యరమ్యం వనమగ్రతస్తం బలేనసాకం భగవానియేష
యదీయమంజీవ్యలినందనేషు క్రీడంతినిత్యంసురదేవయోషాః॥
ఫలప్రసూనోరుభరేణనమ్రాన్ వనస్పతీన్వీక్ష్యసరామమూచే
ఏతేనమంతీవభవత్సదాబ్జం పాపస్యహత్యైతరుజన్మహేతోః
నీలాంబరంపీత్వాత్యకాంచనస్థాం విస్మృత్యపూర్ణంపరిపించ్ఛపుచ్ఛం
జాతోత్సవాహృష్టకపూరిహాస్తై నృత్యంతిపశ్చాద్ధరిధియావిచిత్రం॥

అమీ భృంగా ధూమన్ తవసకలపాపాపహారిణ్యంం కస్త్రాహిమాన్యం పరమ
మిహ దైవం ప్రతిపదం గజం తే ప్రాహాస్తౌ కలము గణాభృంగవప్రసాదనే
నూర్గం నా లం సమయసిత్యత్తం గజ భుజ
వృద్ధిం తీస్ఫుటనిర్వాసై శుకపిక స్త్యామాగచ్ఛం స్వాగతం
కుర్వత్యోః పరతో నవం సజస్తృణాని తత్పాలాంలక్ష్యం
వృక్షంత్రియాసన్నిధౌ సమహం కంఎతాపాంణోత్కమదా
దివ్యస్తేన వాపి సూహ్వాలధయమ్మర్వంత స్తుత్య ం॥
ఇయం భ్రాంతిర్ణిగూఢవృక్షశ్వనకాలతా ధన్యశ్రీమాహిలాకసాత్తే పరబ్జ
మహాతామలక్ష్యం స్నృకంతినీ శ్యంకరజా క్షిమూస్టాః॥
ఖగాస్మృగాః ర్ఘుపర్వతాస్త్రె సభాజతా వస్త్రంనాపలోకైః
భుజాంతరేణాపిన్నిజాంగవాప్ప రమాపికర్త్వంస్సృణుతేతురిత
స్ఫంసావ పేర్పితిముగాస్వరామః గాశ్చాయస్న దిశరత్నదైము
రమేపవస్యసహాగోపబాలైః పరిత్యయాయిష్టసప్తశీషు॥
అనువర్తితైర్వాక్యమయంకనాచిత్ గాయత్సుసృంగేష్వనుగాయతిస్మ
కవిత్వహాంనానమునృత్యమునం క్రమోత్కథోస్యతియాబర్హిణాశ్రీః॥
క్వచిదాహ్వానాయశే ప్రీతాశ్చ సమూన్ దూరగతాన్ పి
ప్రత్యేకం నామభిః కృష్ణో వాదాయునగభీరయా॥
ఏకదాహసయన్ గోపాన్ అనుకాతిస్పృపతుగః
అన్యత్రకర్నిరపత్త్వైభ్యో భీతవన్నశితిస్వకం॥
క్రీడాక్రాంతంనికేశ్యంక సల్లవాస్త్రరణేష్వయం
గోపైస్సంవాహకైరాక్యం కరోతీగతిక్రమం॥
ఖేలయాతిపరిక్రాంతో వృక్షమూలేషుమాస్యతే
స్వయం కేలిషుఖంత్రాత వయస్యాం గోపథావకః॥
నృత్యాదిమర్కర్వగో బాలాన్ యాస్యాంగోపగోముఖః
గృహీతహస్తాగోపాలాన్ భ్రాతరా ప్రశంసతః॥
నిషేవిరకేచిజముగ్ధహాదా సముత్సాకేశవు రేశవన్యా
అనీజయన్ పల్లవతాళవృంతైః శ్రమాంసుతైర్హారిముకేచిత్॥

అన్యే మహాన్తో౽పి పరీతచిత్తాః అతీవ రా[illegible]విరి[illegible]
గాయన్తి భుక్త్వాని మనోహరాణి మహాత్మ్యవత్స్వ
గూఢస్య భావో౽పి యదా కదాచిత్ ప్రదర్శితాత్మ్యం త మహానుభావః
స్వమాయయా గోపతను స్తథ్యకాట్యం తనోతి గ్రామ్య స్వమమీశ్వరో౽పి॥
మహాద్వనే తాళ వనాలిసాంద్రం ఇతో విదూరే౽స్తి ఫలానిసంతి
పతంతినిత్యం పతితానికింతు నృభిర్న భుక్తాని పలాశభిస్తైః॥
మహాసురో ధేనుక నామధేయః స్వజ్ఞాతైర్వ్యాప్తో౽రాసభరూపధారీ
వనంసమాక్రమ్య ఫలార్థిజంతూన్ హన్తి నిత్యం బలదర్పితో౽సౌ॥
ప్రయచ్ఛ నః కృష్ణ ఫలాని నిత్యం స్వాదూని సత్త్వేశ్వర కాంక్షితాని
తానీవ నీతో౽సురభిః ఫలానాం మనస్సమాకర్షతి తీవ్రగంధః॥
ఉద్దిశ్య కృష్ణంసబలంఫలానాం ఇత్యూచిరే కృష్ణసఖాస్తదానీం
నిశమ్య తద్వాక్యమనంతపారో బలశ్చ తత్రైవ సహారిః ప్రయాతః॥
ప్రవిశ్య తాలాన్పరికంపయిత్వా సపాతయామాస తతశ్చ తాని
ఫలాని పక్వాన్యథ గోపబాలా అధత్త యస్త్రీతధియో౽యథేష్టం॥
నిశమ్య శబ్దం పతతాంఫలానాం అభ్యద్రవద్రాసభయానుపాదః
సమావృతో బంధుభిరుగ్రవేగైః క్రమైర్మహీం సంపరికంపయద్భిః॥
బలంబలీయస్తు నిపశ్చిమాభ్యాం పదాభ్యామహన్నా సుసమబద్ధపూర్వం
తతశ్చ ధూళింఖురఘట్టనైశ్చ ఆపాక్రమద్దిఘ్నరరవం విముఞ్చన్॥
అగత్య భూయశ్చరణౌ స పశ్చిమౌ బలం విధాతుం తరసా తు పదుశ్రీహా
తయోర్గృహీత్వా పదయోరథాయుధం స భ్రామయన్ ప్రాక్షిపదేకపాణిః
భ్రామేణ సద్యో గతజీవితస్య శవేన భగ్నో నిహతస్స తాళః
అకంపయత్సో౽న్యతరం నిపాతాదిద్ధం వనం సర్వమకంపతాద్భుతం॥
తలా పతిత్వత్ర శవే నయే౽హతాః తైస్తాహతాస్తాళనగాశ్చకంపిరే
స్తైతద్విచిత్రం భువనత్రయం బభౌ యదుత్తమాంగే బతసర్గపాయతే॥
తద్జ్ఞాతయో ధావ్యభ్యుపతంతరుష్టాః నిర్యాతకాయస్య మృతస్య బంధోః
తాన్గృహ్య హత్వా పశ్చాత్పదయోస్స రామః వ్యపోథయత్తాళనగేషు కృష్ణః॥
సంఛాదితం తాళఫలైరసాక్తైర్వనస్థలం తాళశిరః పలాశైః
రరాజ శరీరైర్వ్యసుభిర్నభశ్చరరాజమేఘైరివ చిత్రవర్ణైః॥

తయోస్తుగత్యోర్నభమోక్షదేవా అవాకిరంతే కుసుమైస్సుగంధం
వవ్రుశ్చవాద్యాసవితుః ష్టువుశ్చ సురాజగుస్తం భవభృతుశ్చ దాస్యః॥
తతో మనుష్యాదవమేత్యనిర్భయం అతంతి స్వాదూనిఫలాని భూరిశః
చరంతిగావస్తృణమత్రవత్సకాః కృపావిశేషాదదదామకృష్ణయోః॥
కృష్ణస్సరామోనుగగీతకీర్తి స్సాయంతనేవ్రజపత్రినేత్రః
పవిత్రకీర్తిర్గమితో గ్రశత్రుర్వ్యవేశఘోషం సహధేనువత్సైః॥
గోపరాగపిహితాలకసుందరం బద్ధబర్హవనపుష్పరంజితం
చారుహాసరుచిరేక్షణాననం గోపగీతశుభకీర్తివిస్తరం॥
కలస్వనైర్వేణుముదీరయంతం గోవత్సబాలైరనుగమ్యమానం
అభ్యుద్గతాః కృష్ణదిదృక్షణాయ గోప్యస్సమేతాశ్చిరముత్సుకాశ్చ॥
పీత్వాముకుందస్య ముఖాబ్జసీధుం గోప్యోక్షిభృంగైర్విరహాశ్చతాపం
ప్రవిశ్యకృష్ణస్ససఖశ్చగోష్ఠం తత్సత్కృతం ప్రాపకటాక్షపాతైః॥
తహ్యాంతరోచాపితయోస్తదాని ముద్వర్తనోన్మజ్జనధూపకృత్యైః
శ్రమంవినాశ్యస్వయమప్రమత్తే స్రగ్గంధవాసాంసిదదుశ్చమోదాత్॥
తౌ ప్రాశ్యమాత్రోపహృతాన్నమిష్టం రుచ్యైశ్చభక్ష్యైస్సహితం కదుష్ణం
ప్రవిశ్యశయ్యామధశేదరోజవ్యాం సుఖంశయానావుపలాలనైశ్చ॥
కామంవినాగోపకసైః కదాచిత్ వనంగతో గోవృషభైస్సమేతః
నిదాఘుపప్తానథవీక్ష్యగోపాన్ పశూన్ జగామా కుసుమాకరవ్యాం॥
హ్రదస్యతన్యావిషదుష్టనీరం పపుస్తృషార్తాః పశుగోపబాలాః
అథోనిపేతుర్వ్యసవశ్చసర్వే సుమూర్ఛితాదిష్టహతావిచేష్టాః॥
యోగీశ్వరాణామధిపస్సకృష్ణస్త్వాన్వీక్ష్యగోపాంశ్చపశూన్మృతాన్
దృష్ట్యామృతాసారముచాస్వనాథా నుజ్జీవయామాసకృపాపరీతః॥
తేలబ్ధసంజ్ఞాహరిదృష్టిపాతా దుద్ధాయస్వాపాదివసమ్యగాసన్
పరస్పరంవీక్ష్యసువిస్మితాస్తే హ్రాదంవిహాయాశుహరింప్రపన్నాః॥
అమతసతానుగ్రహవీక్షితంహరేః మృతస్యపీత్వావిషమాత్మనఃపునః
ఉత్థానమచ్ఛిదత్రిమనంతశాయినో మాయార్భకస్యేశుమంతరాత్మనః॥
కృష్ణోహిహాదూషితనీరకవ్యాం విలోక్యకృష్ణఃకరుణాసమేతః
విశుద్ధిమిచ్ఛన్నుదకాస్యయత్నం చక్రేతులోకస్యకళత్రధారః॥

సకాళియోభూమిచరోపిపూర్వం ప్రాదిగభీరయమునోదరేస్మిన్
ఉవాసభీతోగరుడాన్నిగూఢం చిరాత్సభారోష్యవిషవహ్నితప్తే॥
విషోర్మిమాలామరుతోపసృష్టా పతత్పతంగాపరితఃపతంతి
తత్తీరమాసాద్యనకోపిజంతుః జీవన్నివర్తేతవిషప్రభావాత్॥
విషోల్బణంకాళియముగ్రసర్పం దుష్టాంబుదింతేనవిలోక్యకృష్ణః
కదంబమారుహ్యసుబద్ధకాంచిఃఆస్ఫోట్యబాహుంన్యపతద్విషోదే॥
ప్రాదుస్తదానీమఖిలోరుశక్తేః విహారవేగక్షుభితోరగాణాం
విషేణరక్తీకృతభీషణోర్మిః విసర్పితోదూరమిదంనచిత్రం॥
కృష్ణస్యదంతావళవిక్రమస్య భుజార్గళాక్షుబ్ధమదోంబుఘోషం
నిశమ్యదృష్ట్వాసదనస్యధర్షం అమృష్యమాణోభిజగామసర్పః॥
తందర్శనీయంఘననీలకాంతిం శిరీషకోమలసుందరాంగం
శ్రీవత్సలక్ష్మంస్మితశోభితాస్యం పీతాంబరంలోహితపద్మపాదం॥
హ్రదేగభీరేవిహరంతమీడ్యం భుజాబలక్షోభితవారిపూరం
దృష్ట్వారుషామర్మసుతీవ్రమన్యుః భోగేనసంవేష్ట్యయదప్రధృష్యం॥
తంసర్పదేహావపరీతదేహం వినష్టచేష్టంప్రియమీక్ష్యగోపాః
కృష్ణేర్పితేహాస్సువ్రతోభృశార్తాః నిపేతురగ్రేభయశోకమూఢాః॥
ధీరస్థితాగోవృషవత్సతర్వ్యః సుదుఃఖితాఃకృష్ణనివిష్టచిత్తాః
అంభారవైర్దీర్ఘతరైస్తదానీం ఆక్రందమానాహరిమీక్ష్యతస్థుః॥
బహూనిజజ్ఞేవ్యథగోకులేస్మిన్ బభూవురారాద్భయశంసకాని
భూమ్యంతరిక్షాత్మసుదారుణాని అభూతపూర్వాణిభయావహాని॥
నందాదయస్తాన్యుపలక్ష్యబుద్ధ్వా రామం వినారణ్యగతంచకృష్ణం
మత్వామృతంతంభయహేతుభిస్తైః అతద్విదశ్శోకభరేణమూఢాః॥
ఆబాలవృద్ధావనితాశ్చసర్వే జగ్ముర్వ్రజాత్కృష్ణదిదృక్షయాతు
తాన్వీక్ష్యవిజ్ఞాతహరిప్రభావో నకించిదూచే ప్రహసన్ సరామః॥
అన్వేషమాణాఃప్రియమత్రతత్ర జగ్ముస్సమంతాద్యమునోదరింతే
గదారిపద్మాంకితవజ్రరేఖైః పదైరలంసూచితయాపదవ్యా॥
గత్వాంతగోపబాలానాం పదానామంతరాంతరా
తదానిభవ్యరేఖాణి హరేర్దృష్ట్వాయయుర్ద్రుతం॥

తంభోగిభోగేనపరీతదేహం అదృష్టచేష్టంప్రసమీక్ష్యభోగా
చైతన్యహీనాన్ప్రపతత్సబాలాన్ నిరీక్ష్యగోపాముముహుర్భృశార్తాః||
గోప్యస్స్మరంత్యఃప్రియసక్తచిత్తాః తస్యస్మితాలోకనచాటుకాని
తాంచక్షితింప్రేత్యరుచామతప్తాః శూన్యాంవిదుస్తత్త్రిజగత్త్రిలోకీం||
గోప్యోయశోదాముపగమ్యదీనాం సుతాపదంవీక్ష్యభృశానుతప్తాం
ఆశ్వాసయంత్యఃకృష్ణకథాలాపైః ప్రియామువవ్యస్తత్పృశోకతప్తాః||
హ్రదప్రదేశేత్వరితప్రయాతాన్ నందాదిగోపానథవీక్ష్యరామః
నివారయామాసవిమూఢబుద్ధీన్ రమాపతేర్జ్ఞాతమహానుభావః||

అబాలవృద్ధవనితం వ్రజమిత్యవేక్ష్యకృష్ణః అత్యంతదుఃఖితమనన్యగతింస్వనాథ
ముహూర్తమాత్రమనుసృత్యమనుష్యభావం తూష్ణీంస్థితస్సముదతిష్ఠదురంగబంధా·
తద్వర్ధమానవపుషాస్ఫుటితాత్మబంధః త్యక్త్వాహరింభుజగరాట్ కుపితస్స్వభోగాన్!
ఉద్ధృత్యశీర్షాణిగరోల్బణానిశ్వసతోఽపి తస్థావ్యసనా
గరః శ్వాసితకానికాస్యః||

తంసృక్కిణీరసనయాపరిలేలిహానం అతిఘోరవిషవహ్నికణోగ్రదృష్టిం
క్రూరారిపుగ్రహణకాలమవేక్షమాణం క్రీడన్హరిఃపరిససారయథాగరుత్మాన్
భ్రమద్భ్రమంతంపరితస్స్ఫురంతం ఆత్తావముద్ధృత్యఫణాగణస్సః
ఆనమ్యపాదేనశిరాంసితేషు నటోయథారంగతలేననర్త||
కళాగురోర్నర్తనమద్భుతక్రమం ఫణామణిస్పర్శనలోహితాంఘ్రేః
దివౌకసోవీక్ష్యమృదంగతాళికా సుమోపహారైస్స్వరసోపతస్థుః||
మధ్యేశ్శైకశిరసాంనమతేవయద్యత్ కృష్ణోమమర్దఫణినః పదకంజఘాతైః
నాగోఽతినష్టబల వర్షభుజాసమేతో నష్టావమన్సరుధిరంముఖనాసికాభ్యాం||
తథాపునర్యచ్ఛిరఉద్ధితంస్యాత్ తన్మర్దయామాససకాళియస్య
తస్యోర్ధ్వతోచ్చైర్ముఖతోఽక్షిభిశ్చనాసాపుటైరుద్వమతోవిషాగ్నిం
తదద్భుతోరుక్రమతాండవేననిరుగ్ణభోగైరుధిరంవమన్సః
నిర్భగ్నగాత్రఃకలుషీకృతాత్మా నారాయణంతంశరణంజగామ||

జగత్ప్రచండస్యవదేశమూర్ఛారావసన్నం తపితోఽథభోగం
పతింసమాలోక్యవినష్టచేష్టంహరింసమాజగ్మురహీశపత్న్యః||

ఫలీకృతం త్వద్గతపాత్రిణం తే నామాశ్రయిత్వేన తదా
స్వభూషణవస్త్రాద్ధి కేశబంధాపహారిణా తాః॥
తానాగభార్యాస్సహసా పతిమధ్యాత్ తో తాన్స్వరక్షప్రాగ్య్యనిపాత్యభోగాక
స్థానే స్వభర్తుర్ముఖమాతృమాణా బహ్వంజలీన్ లోకగురుం ప్రణేము॥
పత్నీప్రతాప్తాశరణం ప్రపద్య సంప్రార్థనాత్త్వోవరజీవభిక్షాం
ప్రాప్తైరసఖైః కర్త్రాధిప్రపమే యూరసంస్తు ప్రస్తం నిగమైకవేద్యం॥
కృతాపరాధస్యమదీయభర్తుః సాధ్యోహి దండః ఖలనిగ్రహాయ
సద్రక్షణాయాగ్నిసునిగ్రహస్య మితోరిరక్షుల్యాస్యచధర్మమూర్తే॥
ప్రసీదపీనాస్యఖలస్యపర్తిస్స్వయం హి మానోనమసజ్జవావాం
పాపాపనుత్యై భవతీ సదండః క్రోధోప్యకోనుగ్రహ ఏవ దేవ॥
ఆసేవపూర్వం కిమకారి పుణ్యం తపస్సుతప్తం వ్యరచీహ పూర్వం
దృష్టం మహలిం వా శివపాదపూజా చిరం కృతా యద్భగవానదర్శి॥
కృతం కిమన్యత్తవ తోషహేతుః సవిద్మహే దేవతవాంఘ్రిరేణోః
స్పర్శాతనాకారోభవదస్యజంతో ర్యం వైరమావాంఛపిపర్వసేవ్య॥
త్వత్పాదకంజస్యరజోభిషేకం ప్రాప్తా జనాయేన చపాదమేష్యం
నదేవతానాం పదమీశ్వరత్వం వాంఛంతి సోపాపదమన్యదీశ॥
బ్రహ్మాదిభిః ప్రార్థనీయమహిః పదం తే స్వభావతః క్రోధవశోపిచాపనస్యసం
ప్రాప్తయత్తో యదేవ ఆపేక్షితం సంపది హావపాపాత్॥
అనంతకల్యాణగుణైకధామ్నే పరాత్మనే భూరిగణాశ్రయాయ
చిత్ జ్ఞానమయాయ నిర్గుణైంతికాయ నమః పరేశాయ సనాతనాయ॥
కాలాదిరూపాయ కలాదిసాక్షిణే వికారదూరాయ విశుద్ధమూర్తయే
భూతేంద్రియప్రాణమనస్స్వరూపిణే ప్రపంచరూపాయ చిదాత్మనే నమః
అప్రాకృతానంతశక్తియుక్తాయ బ్రహ్మణే నమః
సుఖానుభూతయే సత్యసంకల్పాయ విపశ్చితే॥
వాసుదేవాయ శాంతాయ యదూనాం పతయే నమః
గుణాభిమానిహీనాయ గుణజ్ఞాయ కవయే నమః॥
ప్రమాణమూలాయ దురంతశక్తయే నమః ప్రకృత్యాయ నివృత్తిరాగిణే
విచిత్రవీర్యాయ ప్రపంచహేతవే విగుప్రదీపాయ స్వసంవిదే నమః॥

హేతుశ్చత్వంగ్యసత్తాస్వరూపిణే చిన్త్యాయ హ్యపజగతః కర్త్రే దత్తమోక్షాయ॥

త్వంహి కశిత్ప్రద దేవాభాజామవాఙ్మనసైర్జ్ఞేయ పరాపరజ్ఞ
నిరంజనాతిరిక్త విహారభూమన్ నమోనమస్తే జగదీశ పాహి॥

సృజస్యవస్యత్సి జగంతి నిత్యం మాయామవష్టభ్య ధృతోరుశక్తిః
సంహారరూపేణ సతస్స్వరూపా మహోభిరయక్రీడసి లీలయాజ॥

అమీ దేహాస్తవైవాద్య మూఢకాంతవిపర్యయాః
క్రీడాసాధనరూపాహి ప్రియాణ్యంతాస్తు వాధునా॥

తవావతారః ఖలు సజ్జనానాం బలార్థితానామవనాయ దేవ
అనాదిధర్మస్య హి పాలనేచ్ఛయాస్తి తస్య తే తీర్థపదం ప్రపన్నాః॥

క్షంతవ్యః ప్రథమం భర్త్రా దాసే సతికృతాగసి
అతః క్షమస్వ మూఢస్య మంతుం త్వామవ్యజానతః॥

న చేద్భవదనుగ్రహస్సపది నాగరాజో హ్యయం వినష్టబాంధవః
కమలబంధుసూనుక్షయం గమిష్యతి క్షణాదతో నిఖిలలోకసౌఖ్యావహప్రియః
పతిమము ప్రతావకిము వీక్ష్య కోచ్యాహరే॥

ఆజ్ఞాపేయాస్తాంస్తవ దేవకింకరీః కర్తవ్యమిద్ధం భవతీభిరిత్యలం
వాద్యామజంతూంస్తవచిత్తవృత్తితోయాస్యామ్యదేశతం గతస్త్వరయాదితం
పన్నగపత్నీభిరభిష్టుతో హరిః స్తుమోచనాగం గతదర్పమంజసా తాదప్రహారైః
స్ఫుటీకృతాంగం మూర్ఛాగతం భగ్నశిరస్సమూహం॥

లబ్ధేంద్రియప్రాణబలస్సనాగః కృతాంజలిర్దీనముఖో జగాద
సముచ్ఛ్వసన్ దీర్ఘతరం మురారిం ఫణామణిస్పర్శనవశీకృతాంఘ్రిం
త్వమేవ సర్వేశ్వర తత్ర కారణం బంధవిమోక్షఖలదేహధారిణాం
కథం త్వజామస్తవదుస్త్యజామహం విధేహి తద్దేవ యదేవ మన్యసే॥

ఇతి భుజగవచో నిశమ్య కృష్ణః సపది తమాహ వచస్వయార్ద్రదృష్ట్యా
సమాసుతోదారవయస్య భృత్యవాన్త్రిత్వ జలనిధిమరు కాశ్రాదంవిహాయ
వృణాంగణాంచాద్య నదీషు భోగ్యా భవత్వజ్ఞ సంతు మనాస నేవ
పతంగరాజోపి న దక్షయేత్త్మ పదాంకితం త్వాం సకులం కదాపి॥

భుజంగరాజో హరిణైవముక్తః తం పూజయామాస ముదా సదారః
అనర్ఘభూషాభిరమూల్యరత్నైః దివ్యాంబరైర్గంధవిలేపనాద్యైః॥

ఏవం కృష్ణం జగన్నాథం పూజయిత్వా ప్రసాద్య చ । త్రిః పరిక్రమ్య తం
నత్వా తేనాజ్ఞప్తో యయౌ హ్రదాత్॥
యదాహి రాజ స్వకళత్రపుత్రైః ద్వీపం జగామాబ్ధిజలాభిరక్షం తదైవ సా
సూర్యసుతామృతోదా హరిప్రసాదాదభవత్సుగమ్యా॥
పురా రమణకద్వీపమాశ్రితా యే భుజంగమాః
సుపర్ణభీతాశ్చక్రుః సమయం తత్ర తే మిథః॥
ఆత్మభీతజనాద్దేయః ప్రతిమాసం తు యో బలిః
తమ్మృతుమూలనిపీతం నాగ్రాశ్వినాయకల్పితం॥
రక్షణాయాత్మనో నాగాః జనైర్దత్తం స్వకం బలిం
గరుడాయార్పయంతి స్మ మాసి మాసి భయాన్వితాః॥
కాళియః కృపణః క్రూరః విషవీర్యమదాన్వితః
వినాయకమనాదృత్య స్వబలిం తు న దత్తవాన్॥
యద్దత్తమన్యైర్బలిమత్తి దర్పాత్ దదాతి నో స్వీయబలిం యథాన్యాః
శ్రుత్వా తదన్యైర్గరుడోఽథ క్రుద్ధః అభ్యద్రవత్తం నిజిఘాంసయా సః॥
అభిద్రవంతం గరుడం స నాగః జగామ యోద్ధుం శిరసోద్ధృతాంగః
గత్వాదశత్తం విషపూరితాస్యైః భయావహోజ్జృంభితలోచనాగ్నిః॥
నిరస్య నాగం తరసా సుపర్ణః పత్రీచండవేగోఽతిరుషా జఘాన
సవ్యేన పక్షేణ స వామగేన తముత్తమాంగే విషవీర్యదుష్టం॥
విష్ణువాహగరుతాభిహతో హి త్వా సూర్యతనయాహ్రదమావిశత్
యత్ర పూర్వమహరజ్ఝషమీనాన్ క్షుధితోఽపి గరుడో మునిశాపాత్॥
మీనాన్దృష్ట్వా దుఃఖితాన్నాథనాశే క్రోధావిష్టస్సౌభరిః ప్రాహ దీనాన్
భూయస్తార్క్ష్యో భక్షయేచ్చేత్సమత్స్యాన్ మూర్ధా సద్యస్తస్య భిద్యేత తత్ర॥
స కాళియో వేద రహస్యమేతత్ నాన్యస్తతోఽస్మిన్ గతభీర్న్యవాస
తాతేన కృష్ణేన వివాసితోఽతః హ్రదో బభూవామృతకూపతుల్యః॥
హ్రదాద్వినిష్క్రాంతమమోఘవిక్రమం స్రగ్దివ్యాంబరాలంకృతహేమభూషణం
ఆనందపూర్ణాశ్చ ముదశ్రుతోదనాః ఉద్ధాయ గోపాః పరిరేభిరే హరిం॥
రామస్సమాలింగ్య హరిం మృష్టశ్రుః ప్రభావవిత్తస్య జహాస సఘోషం
గోప్యో యశోదా ప్రియముఖారవిందముఖాద్వ్యహాసీన్ముముచుర్బాష్పముక్తం

కృష్ణస్యరామస్యచగోధనౌఘ స్సాయంతనేవాసమకల్పయత్సః
రాత్రించతాంశ్రక్రదీసమీపె బాలాశ్చ ఊషురమీవ్రజస్థాః॥
తిపిపజ్జన్మదవాగ్నిరదోద్ధితః సుప్తమేత్యనిశిగోకులాంతికం
సర్వతోవ్రజసమీపమాశ్రితం దగ్ధుమారభత నోశరాళాలం॥
ఉప్తోద్ధితాగోపగణాస్తదానీం వనాగ్నినా కళీఉత కోమలాంగాః
సంభ్రాంతచిత్తాశ్శరణంయయుస్తే కృష్ణంశరణ్యంబలదేవమీశ్యం॥
ప్రాప్యసమాగమ్య వ్రజేశమూచుః గర్విస్తోహివా తేతనయఃస్ఫిరాయుః
దృష్ట్వాముక్తాః పరమాద్భుతంతత్ తవాత్మజస్త్వంబతధన్యధన్యాః॥
నష్టప్రాయసుతంలబ్ధ్వా యశోదాపూర్వపుణ్యతః
ముదాతమంకమారోప్య పరిష్వజ్యస్తనందదౌ॥
హేకృష్ణహేరామవనాగ్నితేపః దందగ్ధవస్తావకబంధువర్గాన్
సమృత్యుభీతాన్తువయంబత్వాం పత్కంజపిష్టైవభంహాతురాహి॥
వాశిత్సమస్త్వచ్ఛరణారవిందం సంత్యక్తుమస్మాన్ కృపయాగ్నిరూపాత్
అకాలమృత్యోర్వరవనందనూనో యతోవయంత్వాంశరణంప్రపన్నాః॥
దృష్ట్వాకృష్ణస్స్వయపైక్లబ్యమేవం యోగీశ్వరోయోగమాయాంవితత
గోపాన్వహేన్నాదుస్తరాదాత్మనాధాన్ సద్యోరక్షత్పీతవహ్నిర్మురారిః
వ్యుష్టేరాత్రౌపైర్తికర్తిః ప్రభాతె ఉద్దాయాగాద్గోవ్రజాగోభిరగ్ర
మాతాపితాత్రిజ్ఞాలభినస్సకమీశా గోపస్త్రీభిర్మంగళితంపోరణాద్య॥
గోపాలమాయామనుసృత్యకృష్ణః రామేణసక్రీడతగోకులేస్మిన్
శరంణాంనాత్రప్రియస్తుపర్తుః అఘాన్నిదాఘోన్మనిపీడితాశ్శ
హారిస్వరామస్సనివాసహేతోః బృందావనాసేకగుణైస్తథాపి
సలతీత్రోగోపగణేస్తదానీం యథావసంతస్సకలర్తురాజః॥
గిరప్రవాహధ్వనిభిర్నిరంతరైః నివృత్తఝిల్లిపరుషోరునిస్స్వనం
అచ్ఛీకరైస్నాపితవృక్షమండలైః నివారితాత్యుగ్రనిదాఘదీధితిం॥
అపూర్ణతోయప్రదిమ్నితరంగైః జంబాలితాయాఃపులినైస్సమంతాత్
ఘనోరపంకాద్వలరూపతోశ్చ నారంతిభానోర్నకరాంశవేపిస్మిన్॥
పుష్పగుచ్ఛఫలషండమండితం గాయదున్మదమయూరషట్పదం
కూజదండజకులపేశపక్షికం యద్వదుద్గమ్యగరాపవాదితం॥

వసంతలక్ష్మీనిలయంవనంతత్ విహర్తుకామావివిశదగ్రజేన
గోగోపబాలైర్గమనాగ్రసృష్టః వేణుంచకాణస్వచ్ఛందరీత్యాయుక్తం॥
శీకృష్ణదామనకిసాలయభూషణాఢ్యా రామకృష్ణసహితావ్రజబాలాః
నృత్తగీతపరాస్సుద్ధాచకాసాంచక్రుస్తేబహుకాంతిభిరమిరే॥
కేచిజ్జగుఃకేచి ద్వాదయంస్తే సాకం ప్రైప్స్యంకేచిత్కృష్ణబాలాః
ఏకేషునృత్యత్స్వజగుస్తథాన్యే సమాడిరేసానుకృతింకృష్ణాః॥
ధరిమూలంసంకర్షణరూపవర్ణైః బాహుయుద్ధగిహాసేథాపిబాలైః
కుంభదిగ్వసనసీరహాయుష్టిభిః నగనదిత్పవిసేస్యభిగమిరే॥
స్వయంపశ్యేథాస్పర్శ్యాస్స స్వయంగాయకవాదకా
శశంసతుఃప్రహాభాగా సాధువాత్స్నిత్కస్వినా॥
పిటంపిధాభిస్సహాజేసవాకం క్రీడాటికస్వపచచారకృష్ణః
సంచారయన్గానవీథికాసు గోపైస్సమంగోపకులాగ్రగణ్యః॥
ప్రలంబదైత్యో బలరామకృష్ణయోః జిహీర్షయాగాద్ధృతగోపరూపః
చచారగోపాలకసంఘమధ్యే ప్రతీక్షమాణస్సముదంనిహంతుం॥
నిశాచరంతంభగవాన్ముకుందః జానన్ స్వయంనప్రకటీచకార
విచింతయన్ తస్యవధస్యమార్గం అహూయగోపానిదముబ్రవీత్స॥
బాలావయంయుగ్మవిహారలీలయా ఆపాతగోవీక్ష్యవయోబలాదికం
నియమ్యసంఘట్టపరీక్ష్యధాదికాన్ వనేచరిష్యామపణంవిధాయచ॥
ఇత్థంమురారేర్వచనంనిశమ్య గోపాలబాలాస్సహసైకమంత్యాత్
కృత్వామహానాదమము పరిశ్రిత్య!తస్థుర్యహారాత్సవగ్నచిత్తాః॥
కృత్వాతదారామకృష్ణౌ నాయకావత్రఖేలనే
బభూవుఃకృష్ణపక్షీయాః కేచిద్రామస్యబాలకాః॥
నియమంచక్రిరేతత్రవాహ్య వాహకలక్షణం
పరాజితస్కంధమూలారోహణంజయినాంపునః
ప్రలంబఃకృష్ణపక్షీయో బభూవపిశితాశనః
శ్రీదామభద్రసేనాద్యాస్తథా రామస్యవర్గిణః॥
ఏవంక్రీడాసమాక్రాంతా జగుర్భాండీరకంవటం
పరాజయినోవాహ్యా బభూవుర్వాహకాజితాః॥

జితాస్తైః కృష్ణకాపక్షికరా ఊహూ రావస్యమః
ఊవాహ కృష్ణో నాయానం ప్రలంబో రోహిణీసుతం॥
మత్వా కేశవహ్య హరిమాలిహోద్ధ బలం వహన్ శీఘ్రమతరం జగామ
అతీత్య మర్త్యాగభురం కర్గం చిత్ నగేంద్రభారం నరకాకవాఘసుః॥
విహాయగోపాలమిమం త్వమాయాం నిజం వపుస్స్వర్ణ విభూషణాఢ్యం
బృహద్భుజం తీక్ష్ణనఖోరుదంష్ట్రం ఊర్ధ్వాయకేశోజ్జ్వలహేమబద్ధం॥
భయానకం రాక్షసరూపమేత్య జ్వాలచ్ఛిఖం దీప్త దృగంబరస్థం
కరాళవక్త్రం వికటోరునాసం పలాయమానో వీక్ష్య సమగ్రం త్వరాత్॥
ఆత్మానుసంధానవిశిష్టబోధాత్ లబ్ధస్మృతిర్వీతభయోధం ముః
హారం తమాత్మానమిదస్వరిక్థం లింముష్టినా శీర్షికజఘానశక్రః॥
సముష్టిఘాతేన విశీర్ణశీర్షః సమానయిత్వా వదనం వ్యగ్రనేత్రః
పపాత గోవర్ధన రాక్షసోద్రిగిరిర్యథా వజ్రధరోద్ధతాత్మా॥
దృష్ట్వా ప్రలంబం నిహతం బలేన సుః ప్రీతా గోపగణా బభూవుః
అశీర్భిరీశ్వరం సహబాహినం న్య ప్రశస్తం ప్రశంసాం బలకన్యకాన్తైః
దృష్ట్వా ధృష్టాదాగతి విక్ష్య రామం ప్రేమ్ణా సమాలింగ్య సుస్తానస్తై
దీప్త్యా భవానద్య సుఖం చిరాయః పిత్రాదయో ద్గృహమాహి లోకే
పాశప్రలంబేన హతేసురాత్మాః వసుష్టిరేవ బసు మోక్షరేస్తం
జగుర్యశస్తే ద్వయవహం చిరం భాదయస్త్వం నవ్యకుర్వీతి
క్రీడానుసక్తే ప్వగోపకేషు స్వైరం చరంత్యో నలాలసాశ్చ
దవాద్వనాదూరమతి వగత్వా వోపుసాష్ట్యగహనం ప్రవిష్టాః
ముంజేతినామ్నా మహవీం ప్రవిశ్య ఆక్రిందమానావసవహ్నినాభీతాః
ఉత్తుంగతీక్ష్ణాగ్రఖుతాం ప్రభూతా పరిభ్రష్టమార్గాస్తృషితాబసూవుః
తత్ర పరిత్యక్త వినాదలీలాః పలానవృష్ట్వా నీక బెథయాత్రాః
గోపాస్స్వకృష్ణః పదవీంస్తు తేషాం జ్ఞాత్వా నతయాశీఘ్రతరం యయుస్తే॥
ప్యవృత్తంప్రబైగోధం డంబాస్తైః తాద్రైరం కీతలిగాత్స్యమార్గం
తే నైః తాసాం గతమప్రకామః గత్వా నిశ్చాత్రాః పదవీవలబ్ధా
క్రాంతాస్తృషార్తాః బహుదూరగత్యా గోపాని షణ్ణాగత జవినాశ్చ

సంప్రహర్షాం గోగణం లబ్ధ్వా సాయం గృహీతరత్వాదకః సుహాస్తాః॥
కృత్వా రక్షీ శాంపరిదేవనం తే మురారిరుత్తుంగకుజం సమారుహాత్
దృష్ట్వాటవీమగ్నిగతాం దవార్తం స్వనామభిర్గోగణమాజుహావ॥
నిశమ్య కృష్ణస్య వచశ్చ గావో గోపాలకాశ్చామృతతుల్యరూపాన్॥
ఆరాత్ భారవాంచ్ఛ ప్రగతానసత్వా జ్ఞాపయంత్యస్వ్యథయం మురారేః॥
జ్ఞాత్వా గవాం స్థానమభీప్సితం తే గోపా జహర్షుః ప్రణిపత్య కృష్ణం
తదంతరే వాయుపరిరితోగ్నిః ననిసుదృచ్ఛానశ్శో బసావ
స్ఫురత్తృణికాభిః దిక్కోణ మధ్యభిః వినాశకృత్ స్థావరజంగమానాం॥
తదావిసర్వం తమదః ప్రనిర్వర్ణ సమీక్ష్య గోపాః పశవశ్చభీతాః
స్ఫురత్స్ఫులింగైర్గగనం దహద్భిః ఖం రోదసీ వ్యాప్య ప్రకాశయంత॥
కృష్ణం సరామం ప్రసిస్త్య గోపాః ప్రపన్న భక్తార్తిహరం మురారి
త్రాతా హా కృష్ణః కృపయా తదరణ్యాత్సహాత్రైవ నేత్రాణి నిమీలయధ్వం
తస్మిన్ననలం దానవభయాసుష్టాద్ విమోచయిష్యే మమదీవసత్వాన్
గోపేష్వదైవం ప్రోక్తవత్సు అశేషమత్యుంవనవహ్నిం ముఖేన
ముఖ్రబ్రహ్మనిజబాలక్స్ పరామోచయద్గోగణగోపబాలాన్॥
నేత్రాణ్యుద్మీల్య గోపాలాః యదా తే దదృశుస్తదా
భాండీరవనమాత్మానం ప్రాప్తాన్ విస్మయమాప్నువుః
తతో గృహాభిగమనే దృష్ట్వాయుష్మాన్ తమమమఘూర్ద్యనాగ్నః
యదీశ్చరాంతికసమీపస్థితే తేం మేని దైవతేమన్య నాస్తి॥
సాయం రామస్సహ గోపబాలైః వత్సాన్ వ్రజం ప్రస్థాపయన్ గేహకీర్తిః
కనూన్యవసత్ప్రహ్యాయామునాం గోపాం రసాయముదమావహాన్ దృ
ష్టః ఆఘాత్మనో మోక్షణముగ్రవహ్నేః ప్రలంబదైత్యాఘమమారణం చ
తవమ్ఖసంస్థితమవర్ణ్యమద్య స్త్రీనోక్తకాఙుముదతిప్రహృష్టాః॥
రామకృష్ణప్రేమస్భశోభావహం బాలకోక్తమఖిలం తు నిశమ్య
గోపవృద్ధానితాశ్చ నోదరా మేనిరే సురవరౌ భువి జాతౌ॥
యస్మిన్ ప్రావృణీ సముద్ధనవాపరివర్షశస్తబ్ధ నవభస్స్థలాః
యస్మిన్ సాంద్రవినీలమేఘపటలైర్గజాన్ తటిత్సహితైః
ఆచ్ఛన్నం విగతప్రకాశభగణం ఖద్యోతవిద్యోదితం రేజే పుష్యోన

మగుణాగృశంశబలితబహిహ్యృతమయూరకాన్

బలింగృహీత్వాసమయేపరితాభ్యః రాజాయథాపూరయతేర్థికామాన్

గోభిస్తథాభూవసునీరరూపం నిపీయవర్షాసుముమోచసూర్యః॥

నిరీక్ష్యవిద్యున్నయనైస్సమస్తం విశ్వంనిదాఘాతపతాపయుక్తం

దదుర్మహాబ్దాః కరుణార్ద్రభావాస్త్రాణసంజీవనమత్యువారం॥

నిదాఘతాపేనకృశాధరాసీత్ పర్జన్యసిక్తా బహుసస్యయుక్తా

వియోగతప్తాసుదతీవకాలే ప్రియాంగసంగేనపరిస్ఫుటరోమా

ద్యాంతేనగాఢేననిశాముఖేషు భాంతీహఖద్యోతగణాసభా

యథాసభాయాంతుజనస్సమూఢా స్సుపిండితానాపికవిందవిరావ్యాః

నిశమ్యగర్జన్యరవంగభీరం భేకాః స్వమంతాద్వ్యసృజన్స్వనాని

కృత్వానిగాఢంగుణశోకమూకా యద్వైనిశమ్యబహవః పఠంతి॥

తుదారిస్సరిరంహ్యః పరిప్లుత్యగర్భా వర్షాదికే నోత్స్యసగాబమావః

విశేషహీనస్వగృహేషు జానిసంపత్తిస్సైవ కరంతినిత్యం॥

యేకల్పినీలాహరితస్ఫురత్తైస్సాభః సస్యాంకితంక్షాహరిగోపకీర్త్యః

నతాగ్నితపత్రాగ్రహారిస్వరోభాస్సతాసుభాంచదురంగలస్యాత్రయః

తేషుత్రాణిసస్యర్ధిపతీపర్ణాభ్యోవృష్ఠిపరావర్షారాగ్నభూవన్

భోగస్యలోభేనకృతస్వోస్సుచమధాష్పతోచస్వనమజ్జబుద్ధే॥

పర్జన్యపిక్తాసిబంగము-శ్చేపపుస్పురూపం పికబస్యామోద్యం

యేకాంతభక్తాపరజాభిషేకాద్ అప్రాశృతంరూపమివాతిరమ్యం

మహానదిసంగతవారివాహః ఉత్సోభయాయూర్ధతరంగమాలీ

పయోగిచిత్తవిమయేషుసక్తం నిత్యంయథాతాపగణాభిభూతం

ప్రవర్ధరాత్యభిహన్యమానా॥ నవిత్యసుస్ఫుభమిహరాత్ప్రయద్వత్

తాపత్రయాభిలదవాగ్నితాపైస్త్రిరస్కృతాత్రి పలిపాదచిత్తాః

ప్రభూతఘాస్రపమరాః పదవ్యోసందిగ్ధరూపాస్పశలాబభూవుః

అవృత్తిహీనాస్స్మృతయోద్విజానాం స్వరాపరార్థైరవదోషయుక్తా॥

ఘనేషుకించిత్ టితోనచక్రః స్థైర్యంజనానాముపకారిషూచ్చైః

మహాత్మ్యలోకప్రథితేప్యపీ జనాగ్రగణ్యేష్వివజాదారాః॥

ఆకాశశబ్దగుణకే ఇంద్రధనురశోతగుణస్యతికశోతృస్నా

శ్యక్షేత్రప్రాంగణో యథా॥

స్వచంద్రికారంజితమేఘబృందై రాచ్ఛాదితో జ్ఞానరరాజితాంచిత్
స్వకీయచైతన్యవిభాసితేవ చ్ఛన్నో యథాహంకరణేన జీవః॥
వర్షానుపాతైరుదకం నిపీయ మహోజ్జరూపాణి దధుర్మహీజాః
కామాభిషంగేన తపఃక్రశానాం యథాశరీరాణి వరస్థలబ్ధ్యా॥
నీరేచకంటకయుతేషు సరస్తటేషు చక్రాణి హ్యాయాస్సతతమూషుతతిప్రహృష్టాః
తాపత్రయాదిః ఫలశేషు యథా గృహస్థా ఆశాపిశాచవశగాశ్చగణేష్వశాంతాః
మఘోనివర్షత్యలయః పరిభిన్నాః జలప్రవాహైరితియత్నబద్ధాః
కలౌ స్మృతీవామపమార్గరూపాః పాషండవాదైరివ వేదమార్గాః॥
వాయునున్నజలవాహ్యాఖిలేభ్యః ప్రాణనంజలమతీవశ్యముంచత్
రాజలోకఇవసంత్రితగిరో యాచకాళీవివిధార్థితకామాన్॥
వర్షాసుపుష్టాశ్శిఖినస్సమంతాత్ నృత్యంతి మేఘాగమసంప్రహృష్టాః
యథాగృహస్థాబహుతాపయుక్తాస్సందర్శనాదచ్యుతచింతకానాం॥
ఏవంవనంవర్షవరిష్ఠముచ్చైః సుపక్వజంబూమధుసద్భూజం
గోగోపబాలైస్సహితోఘరంకం రామేణసాకం ప్రవివేశకృష్ణః॥
ఆసన్నవృందాముదితాస్తదానీం మధుప్రవాహప్రథువక్షపరాశ్చ
గిరేస్సకాశాజ్జలధారవాణాం గుహాః ప్రతిధ్వానయుతాశ్చనాదైః॥
ఆపీనభారేణనిరుద్ధవేగాః తృణప్రభూతేషువనేసమీపే
స్నుతపస్తనాః కృష్ణకవేణహూతాః గావోయయుర్మందపదక్రమైశ్చ॥
క్వచిద్గుహాయామభివర్షతీంద్రే క్వచిత్సరామోహజకోటరేవ
నిర్విశ్యనత్యోర్వనకందమూలైః కృతాశనో గోపసఖైస్సరేమే॥
దృష్ట్వాతృపాన్ వర్తితాన్సుతృప్తాన్ సంచర్వ్యతో మీలితలోచనాంశ్చ
ఆపీనభారశ్రమఖిన్నగానూః కృష్ణస్సరామోముముదేనిరీక్ష్య॥
సుఖావహాం స్థావరజంగమానాం స్వీయానుభావోపచితోరుశక్తిం
సమస్తసస్యప్రసవానురూపాం ప్రావృట్ప్రియం వీక్ష్యజహర్షకృష్ణః॥
ఏవంకృష్ణేవసతి మురళీ గానలోలేసరామే
ప్రాదుర్భూతాశరదథవనేసర్వకాలప్రశస్తా
శుభ్రజ్యోత్స్నావిలసిత దిశాగ్గిరజానాంప్రసూతిః
స్వచ్ఛాకాశా సలిలకలశా మందవాయూపశాంతా॥

యథాశరత్ప్రాదురభూత్ పృథివ్యాంసమస్తనీరాణిపరిశోషయన్త్యః
భ్రష్టంమనోయోగిజనస్యయోగాత్ పునఃప్రవర్త్యాగవిశేషయోః ||
ఆసీద్యథాస్యామనిరంబుదచ్ఛలబలతా హారిస్ఫుటప్రకాశగతా
భూతానాముదకానినిర్మలతరాణ్యాసన్ శరత్సంపదా
జ్యోత్స్నాశుభ్రితరాబభూవవసుధా పంకోగమచ్ఛన్నతాం
నీరేజాసవపానమత్తభ్రమరీ సన్నాదితాపద్మినీ ||
ఏకంశరద్భూతచతుష్టయస్య మలానిజహ్రేవనజప్రియాలిః
ఛిత్త్వాస్థిరావాశ్రమిణామశేషం యథాశుభానీహమనోతిసత్త్వః ||
స్వకీయసర్వస్వమలంవిహాయ నభస్తుదహాశ్చవిరేజురబ్దాః
త్యక్త్వాపణాశ్యాంతమహోవికారాః జితావిబద్ధామునయోయథేహ ||
ధరాశ్రయస్వంవినేకలుషీకృతాంబు క్వచిత్క్వచిచ్ఛ్రభరితకరంనిరోగం
సపీతమేఘఃశరకాఃకదాచిత్ ముక్తాఫలానీవమనోహరాణి ||
మీనాదయోగాధజలేచరంత్యః హైమావిదన్హ్రస్వమజస్రమంబు
అతీవమత్తాఇతికృత్యచింతా పరితత్యజుర్నవయోయథాజ్ఞాః ||
విన్నాదకేవారిచరానవిందన్ తాపంశరచ్చార్యకృతంసుతీక్ష్ణం
యథాక్షుధార్త్తా గృహిణోవదాన్యాః వ్యయాకృత్తాజీవికతావిత్తాః ||
క్షైత్యైఃకర్దమమానుతాంచ జహుఃస్థలానీనలతాంవిశేషః
అపాత్మరూపేష్వివసత్త్వబుద్ధిం శరీరజాయాదిషుధీరచిత్తాః ||
నిశ్చిద్దవిశ్చలితరాంబుభూత్సముద్రో భూమ్యాంశటాకవవశారదవాసరేషు
యస్వచ్ఛలేమనపినిస్వనయోపరాగ సమ్యగ్జ్ఞానవ్యూహాపహతాఖిలవేదఘోషః ||
కెదారగర్భాన్స్రవదలబుసేతుభిః వృష్టైరథాపాదుద్రియమఃకృషీవలాః
పరాజ్మఖాధ్యక్షరశౌర్యంప్రదియం జ్ఞానంయథాంతఃకరణేనయోగినః ||
తాపంశరత్సూర్యజమబ్జజాతైః జహౌరజంగోరిపదేహజాతం
బోధోయథాహిప్రజనుంపరీణాం తురాగసంపర్శనమాశ్వభీష్టం ||
నిరంబుపరివార్త్యమశోరత్ప్రభావాత్ రరాజశుభ్రోడుగణాభిరామం
సత్త్వైకస్త్రాణుజనస్యచిత్తం వేదార్థవిజ్ఞానయుతంయథాద్వాక్ ||
అశోభతాత్యంతమఖండమండలో వృతశ్శశీనిర్మలతారకాగణైః
కృష్ణోయథాయాదవవృష్ణిపుంగవైః కృతస్థలీఘూర్ణగణసౌధవీధిషు ||
మందానిలాయయాన్ శైత్యసౌరభ్యయుక్తాన్ హాస్తాతావంతరత్యజాడ్యహిమస్త

గోప్యోరక్తాః కృష్ణే కృష్ణేష్వేషు సక్తాః నవ్యాశ్యంతం కృష్ణవిశ్లేషహేతోః॥
గచ్ఛన్త్యస్తం మృగపతేః కాలోఽస్య అన్వీయమానాశ్చరి దావ్యుష్టైస్త్రైః
విహాయమన్యత్కృష్ణమీశ్వరస్య ఆరాధనం సర్వైః స్త్రైశ్చ యుద్వత్॥
దివాకరోవ్యోమ్ని విరాజమానో సముద్విగ్నా పాసలిలీపరిహృష్టా
సింహాసనే తిష్ఠతి రాజ్ఞి లోకాః తనూజ్జ్వలాభీరహితా బభూవుః॥
సతాన్మప్రాకారార్ధాభిః శ్రీయాభిర్దేవలోకైః
వితరాం రామకృష్ణాభ్యాం పక్వపహ్యబభౌధరా॥
వర్షానుబద్ధనటీకోయతిశ్చ నృపోవటుః ప్రాపస్వకీయమర్థం
వాణిజ్యపాణ్యచ్ఛంద్యజిగీషవిద్యాః సిద్ధాయథాయోగజనాన్స్వదేహాన్॥
బృందావనం శారదనిర్మలోదం ఓకస్వరాం దజ్జలజాభిరామం
వివేశ గోగోపయుతోఽధరంతుం కృష్ణస్సరామోజలనాభదేహః॥
ఫలప్రసూనప్రకరాతినమ్ర శాఖాసహాసద్రుమమండితం
మత్తద్విరేఫద్విజఘుష్టపక్ష్మ కల్హారసంశ్లేషసుగంధిలానిలం॥
స సంకేతమాక్రీడమదః పరివిశ్య గాశ్చారయన్ శాద్వలరమ్యభూశే.
సనందనూనుస్సురరామగోప్తైః చుకూజవేణుం గమకైః ప్రశస్తైః॥
తద్వేణుగీతం దివిజైరలభ్యం అపూర్వగాంధర్వమలం నిశమ్య
వ్రజస్త్రియః కాయజజన్మహేతుం కాశ్చిత్సఖీభ్యః కథితుం ప్రవృత్తాః॥
~~తన్నాః~~ కృష్ణస్య విచేష్టితాని గోప్యస్స్మరంత్యస్స్మరవేగమగ్నాః
నైవాశకన్ వర్ణితుమీప్సితాని తద్గీతవిక్షిప్తధియస్సఖీభ్యః॥
పింఛావతంసో నటవర్యవేషః శ్రీకర్ణయోరర్పితకర్ణికారః
పిశంగకౌశేయపినద్ధమధ్యో విశాలవక్షః శ్రితవైజయంతిః॥
ముఖానిలేనాచ్ఛితగంధిలేన సంపూర్య వేణోస్సుషిరాణి విశ్వక్
ఆచ్ఛాదయన్నంగులిభిః క్రమేణ మనోహరం గాయతి గీతకీర్తిః॥
ఏవంవిధం కృష్ణమనంగరూపం స్మృత్వాంగనాస్తత్ర సమస్తకృత్యాః
స్థాతుం గృహే నా వనమాశు గంతుం విభోర్వదోలాయితఖిన్నచిత్తాః॥
ఏవం వేణుస్వనం మనోహారతరం శ్రుత్వా వ్రజగోపికాః
సర్వాః కృష్ణకథామత్తమనసస్తం వర్ణయంత్యోఽన్యమిథః॥
కృష్ణాంగరూపతత్స్మరం మహోరహో ఆనందమూర్తిం ధ్యాత్వా
ఆలింగ్యాన్యోన్యకథావిశేషవిముఖా ఆనందవార్ధిం గతాః॥

వక్ష్యమాణప్రకారేణ గోప్యః కృష్ణస్య చేష్టితం
అవర్ణయన్ పృథగ్గిర్భ్యాం తత్ర ద్వ్యష్టప్రభేదతః॥

వనాన్ప్రపశ్యన్ కృత్యవనంగయాస్తైః గోపాలబాలైర్వ్రజతో మురారేః
వక్త్రం స్మితాపాంగవిలాసమీక్షం బింబాధరోన్ముద్రితవేణువాదం॥

సాధీకృపం వేణుముదీరయాణం కర్ణావతంసీకృతకర్ణికారం
గుడాలకాలంకృతమజ్జగంధి స్త్రైరేవదృష్టం నయనానితాని॥

గోపాలభాగ్యం వచవక్తుమీశ్వహో యేషాం సభాయామయమాదరేణ
మధ్యస్థితో గాయతి రంగదేశే నటో యథా వేకమగంధమాలః॥

యత్కృష్ణాధరమానుషీమధుఝరిం స్త్రీలోకభోగ్యం సదా
భుజ్త్రే నిత్యమహో విశేషసుకృతం వేణుస్త్వరారేః ప్రియాః
ప్రాగ్జన్మన్యకరోదయం బహువిధం గోప్యో వయం వంచితాః
అస్మాభిః కిము కారి పుణ్యమధునా నో వా పురా జన్మని॥

యాసాంపయోభిః ఫలధానసృష్టా యేషాంతు లేపం శరవః ప్రసూతాః
తస్మాత్పు కుల్యాస్సరితో వనాని ప్రఫుల్లపుష్పైరివ గోమహాసాః॥

బృందావనం కమలనాభపదారవిందవజ్రాంకుశధ్వజసరోరుహలాంఛనాఢ్యం
యస్యాం విరాజతి తయాంకసుధామయాలోకం గోప్యోతిశేత ఇమ్య శాంధసధానుకల్పం॥

కించాబ్జనాభమురళీనినదం నిశమ్య బర్హిస్త్రనృత్యం విలోక్య ధరసానుషు యాని సంతి
సత్వాని తాని నిజచర్వణభక్షణాని హిత్వార్పితా ఖవపటె స్థిమితా బభూవుః॥

ఏతా హారిణ్యస్త్రసుకవేణుగీతాః సకృష్ణసారాః పశుజాతగోమి ॥
అపాంగమోక్షచ్ఛలతో ముకుందం అనన్యరేందీవరమాలికాభిః॥
అస్మాకంపతయస్స్వయః కష్టప్రతీకానవీక్షణా
సముద్దన సహం తేయాత్ సరా అశిమ్యగాధమాః॥

కృష్ణమిత్యవనితా ద్వ్యాగాస్సవం తస్య వేణురణితం మృగశృత్వా
మూర్ఛితాస్సపతికాశ్లసనీవ్యో గేహమానగతయాస్సుర నార్యః॥

మురారివక్త్రోద్గతవేణుగీతం కృతోర్ధ్వకర్ణాః పశవశ్చ తస్థుః
స్తనస్నుతక్షీరముఖాగ్రవత్సాః తదేకదృష్ట్యా హరిమీక్షమాణాః॥
పయోవనస్థాముననీనదాయుస్తే ఉత్తుంగవృక్షావధిరుహ్య కృష్ణం
పశ్యంతి కృష్ణం కృష్ణస్యాపి వేణుగీతం నిమీలితాక్షా గతాన్యవాచః॥

కృష్ణస్యదర్శనాత్సాధకానాంతు కృత్స్నాకర్మఫలంక్రియా:
వేదోక్తా అనుతిష్ఠంతి మునయస్సర్వథాం యథా॥
అచేతనా అప్యరవిందనేత్రం ఆగతం నేత్రైర్నిభిరో విలోక్య
విరోర్మిహాసైశ్చమలోపహారా: కృష్ణాంతికే తత్పదయుగంప్రాపిన్య:॥
కృష్ణంఖరాలివేదృష్ట్వా చారయంతంపశూన్వనే
ఉదీరయంతంమురలీం సగోగోపాలబాలకం॥
లోకాతిగానాంగానత్వాదిసామ్య కృఖ్యార్హారేస్వయం
ఉపశృత్యాతిసూక్ష్మాశ్చ ప్రియార్థంవవృధేనున:॥
శరీవ పుష్పప్రధమానశీహినా కృష్ణస్యపాద్యాత్వారుజమర్క్షపంథవాం
స్వేతాతపత్రీకృతదేహావిస్తృతిస్సంస్నాపయామాసహరింస్వశీకరై:॥
ఖప్రజస్త్రీసుచకుంకుమేన మురారిపాదచ్ఛవిరంజితేన
లిప్త్వాశబ్ద్యాస్తనకుండలేషు జహుస్స్మరాధింతృణరూషితేన॥
గోవర్ధనోయంహరిదాసవర్య: హస్యంఘ్రిసంస్పర్శనజాతహర్ష:
అనామయంపత్త్రిరుతైశ్చదృష్ట్వా దదౌదరీనిర్ఝరవారిపాద్యం॥
ఏభిస్మరాదేశకలవేణుగీతై: తేజంగమాస్థావరనర్మమార్గా:
అభూవనాగాజంగమరోమహర్షం ఇదంవిచిత్రంమహాదద్భుతంచ॥
నిర్యోగరచితోష్ణిషా వేణుగీతవిశారదా
స్కంధస్థపార్శ్వసంవ్యానా బాలకైరనువర్తితా॥
నాగోపకై:స్వారయంతో వనమాలావిరాజితా
రామకృష్ణావనేసఖ్యు: గాయతోమధురంవనే॥
ఏవంవనేసంచరతోమురారే: సరామగోపస్యవిచిత్రలీలా:
తావర్ణయంత్యోమహురిద్ధమాదరాత్ గోప్యోగాయుస్స్వసుతాంప్రబన్ధా:॥
తామార్గశీర్షే వ్రజగోపకన్యా గౌరీవ్రతం చేరు తిప్రకృష్టం
మాసంహవిష్యాన్నభుజశ్చగోజ సంధ్యాగస్త్రేతాంజ్వతైలవర్జా:॥
యమునాంభసిసుస్నాతా: పీతకౌశేయవాసస:
కస్తూరీతిలకాంకూరా బభుస్మరకలీసుఖా:॥
దేవీప్రతికృతింకృత్వా సికతాభిస్సుపేశలై:
ధూప్యోపచారైర్బహుభి: ఉపహారైస్సపూజయత్॥
కృష్ణంపతింమేకురుతేనమోస్తు మాయేమహాయోగినిభక్తిగమ్యే
ఇమంజపంత్యోమమసుమంత్రికన్యా: దేవీంసమావర్చ్యశశేషబాత్రీ॥

ఏవంశనాన్యఃకల్యఉద్ధాయనిత్యం అవాలాడూహ్యానామభిరామ్యమనూద
ప్నాతుంయాంత్యఃస్వేక్ళతా న్యూత్నన్యహస్తాఉచ్చైఃకృష్ణంసంజగుర్నాగ్గమధ్యే॥
వభ్యాన్నీరెవృార్వ్యకద్గోపకన్యాః నిషివ్యాతాత్స్వయశస్త్రాణివగ్నాః
నీరెతస్యాఃకంఠదఘ్నంప్రవిష్టాః గాయంత్యస్త్రంనందనూనుంవిజ్రహు॥
సేమంతికామాల్యసుగంధిలాంచత్ సీమంతినీచారుపయోధరాణాం
కృశోష్ణరమ్యగ్నికశీతదర్పా హిమర్తుమావర్తతపాంథకాలః॥
ఉదక్సముద్యాతనభస్వదర్ద్దితో జనశ్చకంపెబలదర్పితోపి
చందోత్రిబధూవారిరతిప్రియోగ్ని రహోనిద్రాపహ్న్యణివిశాన్నదీర్ఘాః॥
ప్రియాంగనాపీనపయోధరాశ్రియాః జనాస్సదేహాఅధరన్ హిమోదయే
నోచేదనేహామితశీత శ్రమణాస్థితింలభేయుః కథమప్యనాదయః॥
యథోదయాద్రిర్విదితస్సనూర్యః తదాద్రదక్ష పశ్చిమభూధ్రపార్శ్వ
సమ్యగ్విలీనాభవదత్రనూచేత్ హిమేనపాశంగమితోభవేద్ధి॥
ఉన్నిద్రవల్లీమరందవిశేషపాన మత్తద్విరేఫచలపక్షతతిర్వికేజే
హేమంతజృంభితమనోభవతీవ్రతప్త సంభూతధూమకుటిలీవవినీలకాంతిః॥
ప్రియాపరీరంభసహాయమంతరా హిమంవిజేతుంనవయంసమర్థాః
ఇతీవనిశ్చిత్యప్రియాంగసంగం దాంపత్యమాపుర్హరిశంకరాద్యాః॥
గోపీగణేశ్వరాణామధిపోంగనానాం జ్ఞాత్వావిహారం యమునాజలేషా
త్రతావసానేవరదివ్యయాగాత్ వయస్యగోపైరఖిలాన్తవరాత్మా॥
మాశబ్దమస్మిన్ సమయేకరుధ్వ మిత్యక్షిసంజ్ఞాభిరలంవయస్యాన్
నిషిధ్యగాంజదుప్రిమండలీను నిష్పద్ధనిక్యస్తపదక్రమోగాత్॥
హృత్వాంగనాస్వస్త్రసటానితూష్ణిం బాలైగ్ర్నసద్భిఃపరిహాసకాముకంద
సమారుహాత్త్ద్వరనాన హేతుః నీపందిసమ్రుద్రుమశాఖరేశం॥
ఆప్లుత్యహోసత్వనిమగ్నకాణాం కృష్ణంచసీవృయాంబరచోరమీక్ష్య
అకంఠమాగ్నావ్రజగోపకన్యాః సమూచిరేప్రేమరసానుబద్ధాః॥
అనాథవేదంకంధయిత్వాంబరాణిస్వప్రిష్టం సంత్రంపుర్వాదీవ్యంముదారా
కోలాథస్తైమాపధంగాంగనానాం ఘూర్ణం సంభూర్ణ్ణంద జిజన్యనూనః॥
వస్త్రోద్ధహరణమహాస్యరం వవేదొద్ధారణజలాత్
వగోత్రాంభరణం బాసీఘూమెరద్ధరణంతథా॥
తస్యార్గశ్రమపణంవగాధః శరణంబరేః
వరంత్యాంపరణం సుంహా పృంజ్యైకటతవిదారణం॥

నపుత్రాః కఙ్కణంహస్తైః నాహింసాయావిబోధనం
నగోచరత్నిణాంనాపి కల్క్యాతాథంజనంకలేః॥
ఏవంభగవ్యవిశేషకర్మభిరహో లబ్ధ్వాప్రసిద్ధింపురా
అస్యస్త్రీద్భృతముక్తవస్త్రహరణాత్ లజ్జానతేకింవద॥
ఈదృక్ దృష్టయశఃప్రచారణమితో లోకేభవిష్యత్యతః
అస్మాకంవసనానిదేహికృపయా శీతేనాంకృథామాకృథా॥
ముఖాంసిపశ్యన్ కృష్ణశివ క్షమురారె లజ్జాంచవస్త్రాణిమనోజరూప
నయంనఃదద్మఃపునరస్యదాగః కర్తుంవ్యతస్యస్యబలాజనానాం॥
రజోవికాసేనవిజృంభమాణః కరోషిచిత్రాణ్యతిలౌకికాని
సత్త్వేనసర్వంపరిపాలయస్యహో తమఃప్రభావేనలయంతనోషి॥
ముకుందత్వంమాయా బహువిధతయాభావిసకలాన్
పరిశోచన్యావాచానిగళయసి మూఢాన్ సకరుణం
కృపైర్హీనోమందః తుపయసిసమస్తంనిజకృతం
నవేత్స్యన్యంత్వత్తోధిక ముతసమానంప్రభువరం॥
రాజా నమన్యంవచనేత్సృకృష్ణ నశాసితారంబలగర్వహేతోః
వస్త్రాణినోదాస్యసిచేదఘారి రాజ్ఞైరయంత్వత్కృతమద్యబ్రూమః॥
ప్రమాణదూరఃప్రథయాస్యసర్వం నైకత్రితూష్ణీంబతతిష్ఠసిత్వం
ప్రయచ్ఛవస్త్రాణిపిలక్షస్వకీర్తిం వయంజలేస్మిన్నతిశీతమగ్నాః॥
పాల్గుంతాః శ్రీగోపకన్యాప్రయుక్తాః శ్రుత్వాకృష్ణస్మేరవక్త్రారవిందః
బాలంబాల్యంసంగోపబాలస్యసద్యః ప్రోవాచేదంబాలికాఃప్రౌఢవర్యాః।
ప్రీత్యాసమీపంపరిహాసహేతోః ప్రాప్తుంప్రియంగర్హితివైనకారి
నక్లేశయత్వానమనాగసంక్వచిత్ యూయంయథాదోషమచింతయిత్వా॥
స్వప్రత్యవాయంకృతమద్యకర్మ యూయంనజానంతివతిత్వన్నమేతత్
అతిప్రముక్తీర్యనదీజలాత్స్వం ప్రగృహ్యతాంచేలమశంకనీయం॥
ఆకర్ణ్యదంకృష్ణవచోనిశమ్య పరస్పరంవీక్ష్యచజాతహాసాః
హ్రీయానశేషఃప్రతివక్తుకామాః ననిర్యయుస్తావ్రజగోపకన్యాః॥
ఆదోలితాంతఃకరణాజలౌఘే అకంఠమగ్నాహిమశర్మితాంగాః
తతఃకషంచిత్ప్రతిలబ్ధధైర్యాః స్తనౌప్రయత్నేనగద్గదచారువాక్యైః॥

లోకేనబుద్ధం భవతాకిమస్తి త్వంధర్మశేత్రాధితో యతీనాం
వస్త్రాణికస్మాదపహాంవంచితాని త్వమల్పకః కిం వ్రజబాలికానాం॥
ధర్మస్యమాయామిత్రిబుధాః విరుద్ధమిత్యంబహుధాపిలోకే
వస్త్రాణి కాంతాజనవంచనేన కథంకిమర్థం వ్యాహృతవానసమందం॥
స్త్రీస్నానకాలే పురుషాస్సమీపం నజాతుగచ్ఛంత్యనవాగతాశ్చేత్
నవస్త్రరిచాస్యంనవస్త్రాన నగ్నం తుర్యం తిలజ్జామపహాయకీతః॥
హతాస్త్వయాకృష్ణయదాశబాలా తదాగమిష్యనదికామపర్యం
వికామపర్గం భవతోపవిష్టం శ్రమయచ్ఛవస్త్రాణికృపాం విధేహి॥
హిత్వాకృపామిద్యగవ~~కస్తూర్యాకృష్ణాప్రా~~ కాత్యాంవకరోతికశ్చిత్
యోఽస్మద్విచిత్రంశ్వమపజ్జమేవ భవాన వాంఛ్యస్తు వదేహి దేవం॥
నిశమ్యగోపీవచనాని కృష్ణః స్మేరాననః సర్వనగర్భితాని
సప్రచ్ఛకన్యాశ్చకురంవకంకం ప్రాప్తుంకపశ్చిన్మిదంకృతాగ్యః॥
కంసుందరంవీక్ష్యవిమోహితాశ్చ ఆమామకస్మాద్ధనానివః కః
ప్రేమాస్పదః కోయమనంగరూపో యోయంవిశంకంచవదతాంఒలామే॥.
వ్రజాంగనాస్స్వీయవచాంసిశ్రుత్వా పరస్పరాలోకనజాతహాసాః
సంజాతకందర్పమనోంబుజాతా స్సమీక్ష్యలోకోత్తరసుస్యవాచ॥
కన్యామహాక్యాపిమృషానవోక్తం నర్మేతియుష్మాభికశంకనీయం
సత్యంబ్రవీమిప్రియమేవకర్తుం శ్రాంతాశ్చదానీంప్రతికర్మహేతోః॥
యేత్రైకశన్సకాహానూత్నమథ్యాః ఆగత్యవస్త్రాణిమసర్పితాని
దృశః ప్రతీచ్ఛధ్వమితో విశంకం మదానపూర్వంగదితంవ్యలీకం॥
మనస్సహాధాప్యకథంచిదేవం గోప్యస్సముత్తీర్యకథోదమధ్యాత్
సువర్ణరత్నాంచితకంకణాంచ తక్రాభిసంఛాదితగ్రామగేహాః॥
ప్రౌఢాః పురోధాయప్రశేందుముఖ్యః తస్థుః స్ఫురస్తావకమానవస్య
శాపీక్ష్యకృష్ణస్చకురంజగాద ఆపాఙ్గుఖస్మేరవిలాసరమ్యః॥
శృంగారవత్యోవయమేకదేశే ఆబాల్యతోమాతృకృతాభిరక్షాః
తకించదస్త్రీణామ హానబుద్ధం నాజ్ఞాతమర్మక్రియతాంవలబ్ధ్వా॥
వ్రతేనినష్టాంకృత్వాకథమివవివస్త్రాప్రతిజలం

ప్రదిష్టాహిత్వమాంనియతిశుపిదేవీనిరవితా
వసుత్రాస్యైతావ్యగ్ర్యతహాతిరభూర్వ్యాత్రితభువనా
అహో బద్ధాంజల్యశ్శిరసినమతాంహా పగకరా॥
ఇచ్ఛాయదిస్యాద్ద్రవ్యతపూరణేవా ఫలాభిసంధిః క్రియతాంముముక్షుత్వం
నచెన్న దాస్యేఫలదంశుకాని నమేస్తి కాప్రాథునవేషుశక్తిః॥
ఇత్యుక్తవంతంహరిమిత్యుక్తవత్యః యహ్నామసర్వ్యవ్రతతోపకుమా
ఆశంస్యవగ్నాప్తగనంప్రతన్నం నేమున్యధోక్తవ్రతపూలికాభూః॥
ఏవంవ్రజస్త్రీపరిశుద్ధభావః ప్రసాదితో భక్తజనానుకంపీ
ప్రాదాదమూల్యాన్యహతాంబరాణి శాభోక్యకంత్రిరుచిరాణికాభ్యః॥
హృత్వావాస్యాంసిచయనిచయం హాపయిత్వాచలజ్జాం
కృష్ణాప్యహ్నాన్యదలిరుచిరం శితరుగ్హాసిత్వా
యంత్రారూఢప్రతికృతిమివ ప్రేతసీర్హ్యలయిత్వా
దోషాన్మృష్ట్వాప్రణతికరణాత్ శుద్ధిదోభూత్ప్రితస్య॥
ఏవంబహువిధంకృష్ణం స్తువంత్యోగోపికాస్తదా
పారశ్యాత్తస్యధాష్ట్యాని తోపదృష్ట్వాపునాగపి॥
హోత్ప్రాసవచసంమిశ్రా దూషణంవచనంతథా
వల్లభాచరితంసర్వం వల్లభావల్లభంసదా॥
పరిధీయహోశిర్దత్తా న్యంబరాణ్యంబుజేక్షణాః
తస్మిన్ముత్తానురాగేణ తద్ధ్యుమ్నాప్తింతదీక్షణాః॥
సర్వజ్ఞో హరిరిత్యువాచసదయం జ్ఞాతామయా కామనా
యాముద్దిశ్యసుత్రవతాయాతత యాశ్చాత్మపరంక్లేశత॥
మత్సేవాచరణాయయామయమధునా కాత్యాయనీమాశ్రితాః
తత్సత్యంభవితుంబలార్హతిగృహాన్ యాతవ్రతంసువ్రతం॥
మాంసేవ్యతే లభతేహిముక్తిం కః కామితార్థః పతిశివ్యతేన్నం
కురుధ్వమంభాప్రతపూతికామద్య తతో మయారంస్యథయామినీషు॥
వ్రజాంగనాః కృష్ణవచో నిశమ్య తపఃఫలంసిద్ధమితివ్యవస్య
తత్పాదపద్మంహృదిపూజయంత్యో నందవ్రజంజగ్మురవాప్తకామాః॥

యాతే వ్రజస్త్రీనివహే౽థ గోష్ఠం అతీత్య బృందావనరమ్యదేశం
రామేణసాకంసహగోపబాలైః గాశ్చారయామాసవనాంతరేషు॥
నిదాఘతీక్ష్ణాతపతప్తగాత్రాః ఛాయాసు మార్గేశ్రితసద్ద్రుమాణాం
శ్రమచ్ఛిదామాతపవారణానాం సుఖంనిషేదుస్సహరామకృష్ణౌ॥
వీక్ష్యద్రుమాన్నాహహరిర్వయస్యాన్ పశ్యస్వశ్యాంతివసంతిగూఢం
సహంతివాతాతపశీతవర్షాన్ తేపరార్థైకనరస్వభావాః॥
త్వగ్గంధనిర్యాసపలాశమూల చ్ఛాయాఫలశ్రేణిమరందపుష్పైః
పరోపకారంసతతంవితన్వతే తేషామహోజన్మవరార్థదీవినాం।
ఃఫల్లపవాళ్ళఃఫకరప్రసూన వద్ద్రుమాణాంతపమధ్యభాగే
గాశ్చారయంతోయమునాప్రదేశేషు తాశ్చాయయామానరథాస్థకాస్తే॥
స్వయంచపీత్వాసలిలంసుధేష్టం తుకాక్షుధార్తాః కృష్ణసఖాస్సమూచుః
క్షుధాభృశార్తావయమద్యకృష్ణ కురుష్వతచ్ఛాంతిమవిలంబం॥
అనుశ్రిత్యవిజ్ఞాపనముఖ్యకానాం యువాంచతాన్వేదవిదోవనేస్మిన్
గంతుంసరోజాసనలోకమస్య సమాప్తితాస్సత్రమితోవిదూరే॥
గత్వావిప్రాన్ తత్రియాచధ్వమన్నం దాస్యంత్యస్మన్నామశ్రుత్వాభవద్భ్యః
ఇత్యుక్తాస్తేసత్రిదేశంప్రపన్నాః గత్వానేముస్సాదరంవిప్రవర్యాన్॥
ఇతోవిదూరేబలరామకృష్ణౌ గాశ్చారయంతౌక్షుధితావతీవ
అన్నార్థముస్మాన్నిజగోపబాలాన్ సంప్రేషయామాసతురిత్యవోచన్॥
తస్మాద్భవద్భిశ్చతాస్మత్కల సర్వోపస్కరసంయుతం
అస్మద్విధద్విజప్రాజ్ఞాః ప్రయచ్ఛంత్యన్నకాంక్షిణః
భుక్త్వాపశునథాత్మాస్త్వం పీతాంబ్రమణాశ్చతృప్తమాః
యజమానంహీనసృష్టిం శ్రాంతిహాగస్తి నాస్యథా॥
ఆహూయాయూయమద్విష్టభవన్తస్సద్ధ్వాః శ్రాంతాయయచ్ఛంత్యకలంకసాన్నం
ప్రయచ్ఛతాస్మాకమహోన్నమద్య బుభుక్షితానామమృతంయదిష్టం॥
దేశోయమస్మాకమహోస్మాకం పదాపోస్మి హింగుగురాః
ఇత్యుక్తాబ్రాహ్మణాశ్శ్రుత్వా తద్వచాంసినశుశ్రువుః॥
మంత్రతంత్రసపస్తపత్రాదికం దేశకాలధనస్సంపత్తిరుత్విజః
ద్రవ్యవహ్ని యజగుణసంపదనా యున్నకూనవికారీశమజ్ఞాః॥

సత్యేశమేవంవిధమాత్మసంస్థం నాజ్ఞాయతే మాత్మదృధాభిమానాః
సన్మానశూన్యాః పశుపాలబాలాన్ ఊచుర్నబద్ధవ్రజతాత్మగేహాః॥
గోపా నిరాశాస్స్వవదేశితోక్తం గత్వావహిం కృత్యమశేషమూచుః
ప్రహాస్య మాం విప్రపత్నీభ్య ఆరాత్ వనస్థితం జ్ఞాపయతేత్యువాచ॥
తా విప్రపత్నీః తల్వైర్యనుయిప్సిగ్ధా ఖా వా దాస్యం త్రివాన్నం విపులం వయస్యాః
యాచ్ఞా విమోఘా భవతీతి తేనానాం నశంకితవ్యం కరుణాస్తు రుణ్యాః॥
గోపార్భకాణాం స్వగిరశ్చో నిశమ్య యయుః పునస్తే త్రిభువనైకశంకం
దృష్ట్వా చ తాభాగతవిప్రపత్నీః ప్రియస్య వార్తాం జగదుః ప్రణమ్య।
సంమాన్య బాలానథ విప్రపత్న్యః గోవిందసందర్శనలాలసాస్తాః
పాత్రేషు నిక్షిప్య చతుర్విధాన్నం జగ్ముస్సముద్రం సరితో యథాంజః॥
నివారితా భర్తృసుహృత్సుతాద్యైః మా గచ్ఛతేతి వాక్యైరపి యజ్ఞవాటాత్
సర్వాః ప్రథమాప్తానవసాప్య దూరం దిదృక్షవస్తం యయురబ్జముఖ్యః॥
తాస్తత్రార్కకన్యాతటభూమిభాగే వినిర్మితాశోకనవాంకురాఢ్యే
గోపాంసవిన్యస్తకరం ధునానం నీలాబ్జమన్యేన ప్రసిద్ధా అపశ్యత్ ॥
కపోలవృత్తమృదుచిరాలకాఢ్యం సువర్ణపీతాంబరబద్ధమధ్యం
శిఖండదామాంకితఫాలపట్టం కిసాలయాలంకృతపుష్పమాలం॥
త్రిభువనైకవిశేషసుందరం రాజితోత్పలకృతశ్రుతిభూషం
ధన్యచిత్రితపటవేషభాసురం మందహాసపరిశోభితాననం॥
చిరాచ్ఛ్రుతం కృష్ణమవేక్ష్య తస్య మనోహరం రూపమథాంతరంగే
నివేశ్య గాఢం పరిరభ్య తాపం జహుర్యథా ప్రాజ్ఞగతాహమాద్యాః॥
కృష్ణః పరిత్యక్తగృహాదికృష్ణాః దృష్ట్వాగతాస్తాస్స్వాత్మదిదృక్షయాహ
కచ్చిత్సుఖం వో భవనేషు నిత్యమిహాస్యతాం కింకరవామ ధన్యాః॥
ఖానాం వ్యుష్యహం యుష్మాభిరాగతాః మాం ద్రష్టుం వనస్థం సముపపన్నమేతత్
యథావన్మద్విధానాం ప్రతిపద్య సర్వాం లభధ్వం నిస్త్రాంతుకధకి యుక్తాః॥
యుష్మాస్వేకకరణైర్యేన దేహాభర్తృసుతాదయశ్చ
ప్రియా భవంతి సర్వేషా నాత్మా స్నేహవిషయస్సదా॥
తస్మాద్యూయమితో గత్వా యజ్ఞవాటం పునస్త్రియః

పతింసమాపయిష్యామియుష్మాభిఃపతయోధునా॥
ఆహాస్త్రస్యనిశమ్యాన్యప్రియతమాం వాచంవిధాత్రాం స్త్రియః
మైవంగన్తుమిహార్హసిత్వమదయం త్వత్పాదపద్మంగతాః॥
త్యక్త్వాధర్మమసుప్రియాత్మజననీ తాతాదిబంధువ్రజం
నోగృహ్ణాతి జనస్స్వబంధునివహః స్త్వత్తాదనాస్తాగ్రహాః॥
ప్రాప్తావయంకృష్ణభవత్పదాబ్జం త్యక్తుంపునర్నైత్వరతేమనోనః
భర్తారమంతేనిగమస్తులోకు విధేహిదాస్యాంతమనోఽధరేణాం॥
బంధుభ్రాతృసుహృత్సుతప్రియతమ మామస్యగత్యైవతః
సర్వాత్మాహి దేవతాస్స్వభవతి తృప్యంతిలోకైప్సతాః॥
సంగస్సంప్రతిదేహినాం మమభవేదంగస్యనప్రీతయే
నోవాక్యాపిసుఖాయకింతు భవితాముక్తిప్రదస్సర్వదా॥
మన్మూర్తేర్దర్శనధ్యానకీర్తసంకీర్తనాదిభిః
మనోమయిస్థిరీకృత్య దేహంతేమామవాప్స్యథ॥
కృష్ణేనైవంబోధితావిప్రపత్న్యస్సద్యస్తుం విశ్వనాథవంస్తస్యపార్శ్వం
నోవాలోకితత్పదాబ్జంవిహాతుం శక్తాభూయాత్స్వేతికందంతబ్రాంద్రం॥
అహంపరోక్షప్రియఏవభక్తైః పూర్వోక్తమార్గేణస్వహృద్యధ్యాయథాస్యాత్
వసన్నికష్ట్రైనవచాంగసంగాదతోధ్వరంయాతనకింకితవ్యం॥ (ధ్వాం
ఉద్యద్బాష్పంతేశ్రియాస్తంభయిత్వా కృష్ణంత్యక్త్వాత్తస్యపార్శ్వాంతదా
సతంతదున్తంతత్పదన్యస్తచిత్తాః భక్త్యాసేకాద్యస్త్రదివాటంప్రయాతాః॥
పత్యెప్రీతయేయాఽనయః ప్రీణాత్యన్వకాంతతః
వరంపదంతస్యపదంసాక్షాత్ప్రీణనంకిము॥
కృతార్థతాంప్రేయసభూజనానాం కృత్వాత్మమాధ్యంపునరోవిచార్య
స్వకర్మదాస్యకృతశీలముఖ్యాన్ ధిగిత్యనిందన్ స్వమథామరాస్తే॥
యాహంనసంయద్రియమాహోహం వజపస్తదపీవనా
కృతఘ్నతోదానవ్యయసంతా అతృప్యత్పుష్పసాంవారేః॥
యాహంనహోమానవజస్తపోతా కృతత్రతోయద్యయసంగిపా
తదాపిచిత్రంహరిభక్తియోగాత్తకృష్ణపాదాంబుజభక్తిపూర్ణా॥

సర్వేశేతైస్వసంకల్పాః వయంభక్త్యేకభావతః
వందితాఃబుద్ధిహీనాశ్చ దుర్జనా విస్మృతాః నరాః॥
విమోహితా గోపిజనా యామాసా దివసం కంలేసుగోపోపసాదం
మాయాంవపరేకిఃకిన్నగుసు స్వామ్యాం ... విసుహితాసుంచిప్రజనావశక్తాః
మంత్రతంత్రౌధనరేశదేశాంతవస్తా ... కర్మయుక్తమనవల్యాః
యావత్స్మయోస్వసగనక్షిసంధానం యావద్గస్వస్వవల్లరవసేక॥
జ్ఞాత్వా ప్యేవంతేనసంత్యక్తబాలాః కర్తుర్జ్యేష్ఠైస్తైర్వసంత్యానితాస్తే
నోహంత్య్రష్టస్త్రీపతిర్నైవభక్తం దత్తంవాంతైర్గ్యవిసంప్రీతిపూర్వం॥
ఏవంపశ్చాత్తాపయుక్తాన్ముకం స్తుత్వా స కృష్ణోపసంప్రాప్యపరాధం
స్మృత్వాస్త్రీణాంభక్తిమూలక్యేక్ష్యాత్ తస్యోక్త్యజ్ఞంచాహిమంతుంచమన్వ॥
తాభిస్తృణీకృత్యస్వకనిత్యతంకృష్ణంగతాఃఫ్రేంత్రప్రతంగతాభిః
సమాపయన్నధ్వరమంగనాభిః ద్విజాస్తు బాలీనవనం యవస్తే॥
తాసాంముఖ్యావృందదక్షే వధశ్యర్తాక్షాకృష్ణంవేగసాఃపంకరుంతి
చిత్తైకృత్వాతిస్వదనీర్ణాంధిం స్త్రియాంగేహాధపరాపకౌకర్మణోద్ధం॥
భక్తిగ్నచాత్మకమతిస్వాపాపా జగద్గురోబ్రిహ్మణస్త్రీర్ణిహాస
స్త్రీణామనరోపశ్యకభక్తి భావం గృహాణిదాంకంస్మృతిమచ్ఛివద్యః॥
ఆత్మన్స్వమత్తానిలిశృష్టిచింతా వశంగతానిస్వార్థవిరూపాస్త్రాప
సంస్మారయామాసనగోపవాక్యైః నవిద్యహోమాసుషతేమంస్తదాపి॥
అవాప్తకామః పురుషార్థదాతా అనుగ్రహాంకర్తుమాగూచతాన్నం
నచేదకామస్యసుఖప్రదాతుః కిమద్యకార్యంమనుజైఃస్వస్వప్నై
యత్పాదపద్మస్పృహాంరూరమాపిచాం చల్యాగత్వాపదతోవిస్పృజ్య
హిత్వాస్యమేషాధజతే సదామురయాచన్నిదీమాజనమోహినీహా॥
సఏవసాక్షాద్భగవానసంతోజాతోయదువ్వద్వయనురార్థిరోజః
శ్రుత్వాపివార్తాంబతనూషభావాః నవిద్మహేపశ్యతభక్తిహీనాః॥
యస్మాయయాస్వార్థవిశోకమాయ్యః సంసారకూపేపతితాశ్రమామః
తస్మైనమస్త్రీపతయేవ్రజే శ బాలాయకృష్ణాయనమస్నసస్తే॥
తందష్టుగామాంఅపితత్రవిప్రాః కంసాద్విభీతాఃకృపణావజగ్ముః

క్వమృత్యుంభీతిః క్వచవిష్ణుభక్తిః దేహాత్మబుద్ధిస్సకలంనిహంతి॥
యాతద్విజస్త్రీనివహేదకృష్ణః చతుర్విధాన్నైరతిదర్పితైన
తానాశయిత్వావ్రజగోపబాలాన్ స్వయంసరామోబుభుజేయథేష్టం॥
ఏవంవిధానేకమనోజ్ఞకృత్యై ర్గోగోపగోపీరమయన్సరామః
రమే వ్రజేస్వేకృతగోపవేషో వ్రజౌకసాంభాగ్యనిధిర్ముకుందః॥
సఏకదావీక్ష్య వ్రజౌకసస్తాన్ కృతోద్యమానింద్రమఖంవిధాతుం
పప్రచ్ఛతాతంవినయేనకృష్ణః యాగఃకిమర్థంక్రియతేభవద్భిః॥
కాదేవతాకింఫలమస్యతాత శాస్త్రేణవృద్ధాచరణేనలబ్ధః
స్నిగ్ధాయబ్రూహియుగుణాకరవోసిగోప్యం నచారమేవాపిశతామునాహుం॥
తత్ప్రశ్నమాతోగదితంనిశమ్య సమాహనందశ్శృణుయాగహేతుం
బాలోభవాన్వృద్ధజనంభజస్వ క్షేమాయయాగఃక్రియతేజనానాం
ఇంద్రస్త్రిలోక్యాఃప్రభురేవకృష్ణ తన్మూర్తయోమేఘగణాస్సమస్తాః॥
పర్జన్యరూపేణదరాంసిసూతెవాసస్యసంపత్తిమతీవసూతె
త్రివర్గసిద్ధిర్భవతీహసస్యైః లోకాస్సమస్తాస్సుఖినోభవంతి
తదింద్రపూజాక్రియతేనృపాలైః నచేదరిష్టానిభవంతిపుత్ర॥
ప్రీతోభవత్యేవమఖేనవజ్రీ ప్రీతోయదాసౌధరణీషువృష్ట్యా
కృష్ట్యాధరాపూర్యవసప్రభూతా జీవంతిగావోయవసేనతృప్తాః॥
తృప్తాసవేయుర్యదిధేనవస్తాః క్షీరప్రవృద్ధిర్భవతివ్రజేస్మిన్
తద్వృద్ధియోగేనచమానవాశ్చ హృష్టాస్సుపుష్టాస్సతతంభవంతి॥
సహేతుకానివాక్యాని శ్రుత్వానందస్యమానవః
ఇంద్రస్యజనయన్మన్యుం కర్మవాదముపాహరత్॥
జనిప్రవృద్ధినాశేషు జంతోఃకర్మైవకారణం
తేనైవలోకాస్సతతం భవంతినభవంతిచ॥
తదేవదుఃఖస్యసుఖస్యహేతుః పరోదదాతీతిమతిర్నసమ్యక్
ఫలస్యదాతాయదికర్మణోన్యః కర్తారమస్యంభజతేనబద్ధః॥
కర్మోచితాన్యేవఫలానిదాతుం సయీశ్వరఃకర్మకృతాంజనానాం
నకర్మహీనస్యప్రభుస్స్వరిష్టిక్రియం కర్మైవతస్మాదఖిలాద్విశిష్టం॥
భీతిర్నకార్యాపురుహూతకోపాద్భవిష్యతీతివ్రజపాలకేంద్ర

కర్మానుజాతైరిహ జంతుజాలైః స్వకర్మవశ్యోఽయమను దేవరాజః॥
ప్రాచీనకర్మోద్భవలిప్తవాసనా జన్యస్వభావం సకలస్య జంతోః
ఈశోఽపి నేశో బత కర్తుమన్యథా కిమస్య దైవం ప్రభవత్యసౌ సః॥
సురాసురనరానీక జడచేతనసంయుతం
స్వభావస్థమిదం సర్వం తస్మిన్నైవ ప్రలీయతే॥
గురునూత్నశరీరాణి దేహీ ప్రాప్య విముంచతి
కర్మణైవ న సందేహః కర్మస్థం సకలం జగత్॥
తదేవ శత్రుమిత్రాది గురుర్బంధుశ్చ దైవతం
శరత్ర నైవ సర్వత్ర వర్తతే జీవతి స్వయం॥
హిత్వాకర్మతతం స్వీయం నేతా తుల్యపతేర్వినా
సైవ్యరిత్యాయితవజారస్య ప్రీణనం భవతి ధ్రువం॥
బ్రాహ్మణో వైదికేనైవ కర్మణా వర్తతే నిశం
ధరణీపాలకో రాజా వైశ్యో గోరక్షణాదినా॥
పశుసిద్ధకృషివాణిజ్య కర్మస్వపి చ నిద్ధనః
వర్తతే సర్వదా శూద్రో ద్విజానాం పరిచర్యయా॥
లోకస్య జన్మస్థితి నాశ హేతు గుణత్రయాణాం రజసా జగంతి
భవంతి వర్ధంతి ఘనాస్సువృష్ట్యా ప్రజాభివృద్ధిర్నిభిన్నపూజ్యః॥
కోపోఽద్య దీంద్రస్య భవేదిదానీం భిన్నం కిమస్మాకమరణ్యగానాం
కిం ద్రవ్యనాశః కిము రాజ్యభంగో వ్యాపారహానిః కిము గోపకానాం॥
యతో వయం శైలవనేషు నిత్యం వసామతస్త్వాద్ధరధామ విప్రాః
సంప్రీణయిష్యామ ముఖేన తాత తైస్సార్ధమైంద్రమఖార్ధమాహృతైః॥
హోమైరగ్నింతర్పయిత్వా బ్రాహ్మణాన్వసుధేనుభిః
రసాఢ్యాన్నపూపసంయుక్తైః గిరిపూజా విధీయతాం॥
గంధాలంకరణాంబరైర్బహువిధైస్సంపూజ్య బంధువ్రజం
భుక్త్వా షడ్రససంయుతం రుచికరం మృష్టాన్నమేతైస్సమం॥
కృత్వా గోద్విజపర్వతానలనదీ పూజాప్రణామాదికం
ధన్యం జన్మ యశస్కరం కురుత భో యుష్మార్థసంసిద్ధయే॥
గర్వగ్రంథిజిహీర్షయా బలరిపో రాహుస్వయం మాధవః
అత్ర బ్రాహ్మణగోగణార్చనమతః కార్యం మహద్భిః పితః॥

తస్మాత్త్వయవిప్రవర్గముఖేనా ఏతంమదీయంమతం
ఇత్యుక్త్వావ్రజవాసినస్తుసకలాః సమ్మేనిరేసాధ్వితి॥
యథోదితస్తైస్తథావ్రజేశః పుణ్యాహవాచంధరణీసురాగ్ర్యైః
విధాయవిప్రానథభోజయిత్వా గవాంధనౌఘాంసకడంగరాది॥
స్వైస్వైవరూథేసగోపముఖ్యై స్థితోద్రిరూపీచబభౌఘోషంస్తాత్
తాంచోదయిత్వాథగపూజనాయ తద్దత్తమన్నంబుభుజేమురారిః॥
సవిస్మయాగోపగణాస్తమీక్ష్య కృష్ణాత్మరయంగిరిరత్రిభక్తం
ఇత్యూచురన్యోన్యమముంసుబుద్ధ్యా బాలోపివృద్ధాపతిరిచ్ఛతేవః॥
ధరాధరోయంఖలుకామరూపీ భుఙ్క్తేత్తదంబాన్యన్నబలింసభక్ష్యం
సపీడయత్యేవఖలాన్ససుస్తాన్ అస్మానుపానంకురుతేనుకంపాం॥
ఏవముక్త్వాథగోపాలః కృష్ణఃపుష్కరలోచనః
దత్వాపుష్పాంజలింతస్మై నవామాశిరసానగం॥
వ్రజౌకసశ్చైగమఘూరిత్యుక్త్వా-పూజోత్సవంతైరగమన్పయిత్వా
నిధాయధేనువ్రజమగ్రతస్తం ప్రదక్షిణంచక్రిరితద్విజానిమ॥
అహాంసినందప్రముఖాస్తదానీ మారుహ్యయానాన్యతిరస్కృతాత్త్వాః
సదుందుభిస్త్రీసహితాజనేన ధ్వనత్సుబాలేషుయయుఃప్రహృష్టాః॥
రథాధిరూఢావ్రజగోపకాంతా స్తానైరనేకైవరిమూదవస్య
కృష్ణస్యవీర్యాణి జగుస్సుకంఠ్యః॥
ఆపీనకుంభాబహువర్ణశోభా మనోజ్ఞరూపాప్సుప్రవృగర్భాః
నేత్రోత్సవాస్తాశ్చిరప్రసూతాః యయుశ్చపశ్చాద్ధబాలగావః॥
మదోత్కటాఃకకుద్మంతః శైలదేహాదురాసదాః
దీర్ఘవాలైర్ఘ్వానీకం చాలయంతస్సుమంతతః॥
రంభితైరోదసీమధ్యం పూరయంతోధరాధరం
శృంగైరుత్పాటయంతశ్చ పృష్ఠభాయయురగ్రతః॥
ప్రదక్షిణీకృత్యగిరింయథోక్తం స్త్రీబాలవృద్ధాశ్శకటానివేశ్య
కృష్ణంసరామంపురతోనిధాయ గోపాయయుర్గోకులముత్సవాఢ్యాః॥
జాత్వాస్వపూజాంవిహతాంసురేంద్రో గోపైర్ముకుందాశ్రియసౌహృదస్తై

ఆహూయ తు మాం తేన [illegible] సహస్ర [illegible] మిదమాహ [illegible]॥
[illegible] సముద్రాదధి [illegible]
[illegible] గోపాం [illegible] దనయాద్రిపూజాం॥
దైవతగురు [illegible] గుణాదిభిః
[illegible] నిశం
గోపాం [illegible]॥
ఆనందితా [illegible]
[illegible] తీర్థం [illegible]॥
సంప్రేషితా [illegible] తేన [illegible] ప్రజస్థాః
యోగం [illegible]
[illegible]
[illegible]॥
రథాః [illegible]
ప్రజం [illegible]
సమా [illegible] గం
[illegible]॥
గద్యం॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]॥
[illegible]
[illegible] నిరంతర
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

కంస కల్పాంతకాల కలికరాళ కాలకరవికాల గదాఘాతప్రఘాతనిర్ఘాతపాతభీతసంతతాపారాసహమాన నతశిరస్కగద్గదకంఠ ముచ్యమానాం భూరావవృషభానీకం వృషభాదిగోరక్షణ వ్యగ్రదుర్వారఘోర శిలాసారనష్టాబల శరీరభారనష్టచేష్టా గోపకదంబం గోపకహస్తావలంబనాది శయ్యావృష్టిపరిహార జడీకృతాకంప్యమాన కృపాపలగ్న గోవిందాఖ్యానపరగోపికా సమూహం గోపికాజనకరివనుచ కలశయుగళాశ్రియ నిహితోత్తమాంగ పరవశీకృత శిశునివహం మహాఘోరవిశిష్టవృష్టిప్రాయ ఘోరమాలోక్య కేశవప్రబుద్ధ గోపవృద్ధాః పశ్చాదనష్టశిక్షా సజ్జనరక్షా దక్షపుండరీకాక్ష మిద్ధమూచుః॥

జడీకృతాంగా బత వృష్టిపాతైః గోగోపగోపీశిశువత్ససంఘాః
సంవ్యాకులం కృష్ణమిమం సమస్తం క్వాసీతి కిం తే హి విలంబితేన॥
త్వన్నాన్యమేతద్వ్యసనాబ్ధివాధి త్వత్పాదపద్మాశ్రయిణాశ్చ గోపాః
దీనాన్ భయార్తానవకృష్ణ శీఘ్రం దీనావనత్వం తవ సుప్రసిద్ధం॥
గర్జాహ్వయాతాదిగ్ఘవిద్యుల్లతాశ్చ నిర్ఘాతాస్తీరధారావిశేషాః
వృద్ధయిర్గోపైర్నాపి దృష్టాః కదాచిత్ శ్రుత్వాక్రందం త్రాతుమర్హాస్యహో రే॥
ఉపేక్షితుం నార్హసి గోపలం తే పదారవిందాశ్రితమబ్జనాథ
త్రాతా న చాన్యో భవతోస్తి కశ్చిత్ తస్మాదవాప్యాన్ అతివృష్టిఖిన్నాన్॥
కృష్ణః కృపాత్మా దీనగోపార్తిలాపాన్ యాగానష్టైజాతకోపం హ్యకస్య
మే వై సర్వం దేవరాజః కృకృత్యం ఉద్దిశ్యైవం చింతయామాస చేద్ధం॥
అహో కృణీకృత్య సహజశ్రీహస్తం గోపాదిహన్యుర్మమ మూగమన్య
ఇతిస్మరోపాదనవాహ సేంద్రః పాషాణవృష్ట్యా వ్యథయత్యహో తాన్।
విజటకేంద్రవిభవోద్ధితగర్వా దంభదృష్టిరయమద్య బలారిః
ఏవముక్త్వా టిమదావిలదృష్టిర్నక్షికుం పరమతీ సమగ్ధః॥
భజంతి మామేవ నరాస్సమస్తాః వచాపి గర్వోస్తి కదాపి తేషాం
వినాశయో గాన్యభవంతి ముహ్యాన్ తస్మాదభంగః ప్రశమాయ యోగ్యః॥
ఇతి సంచింత్య దామోదరో శిలావర్షహతాన్ స్వకాన్
శరణాయ గతాన్ వీక్ష్య తద్రక్షాయాం మనో దధౌ॥
యోఽసౌ కిరిరూపేణ ధరాముద్ధృతవాన్ పురా

గోవర్ధనం దధారాద్యశక్రైకేన లీలయా ।
యశ్శంభుశానీవ జగంతి నిత్యం స్వీయాంశశక్త్యాత్మపతిస్స్వయంభూః
ఉత్పాట్యశైలోద్ధరణం కరేణ వతస్యయామాపృథుకస్య కించిత్ ॥
యథా కరీంద్రస్సమదస్సరోజం చతాత్రిం యథా వా పృథుకస్సలీలం
బభార సవ్యేన కరేణ కృష్ణః సప్తాహమత్యద్భుతమద్రిరాజం ॥
ఉవాచ ఛత్రీకృతగోత్రరాజః స్వకానిదం యూయమశేష గోపాః
సబాలవృద్ధాసహగోధనాశ్చ విశధ్వమస్మిన్వివరే యథేష్టం ॥
నాలోయం గిరిరుచ్ఛ్రితోరుశిఖరో భారం మహద్దుస్సహం
వోఢుం బాహులతి సప్తహాయనశిశుః పుష్పేషువత్కోమలః :
ఇత్యాశంక్యథరాధరే నివసితం భీతిం వృథా మాకృథాః
మద్బాహుర్న వికంపతే యది ధరాచక్రం పతేదూర్ధ్వతః ॥
వచాంసి కృష్ణస్య నిశమ్య గోపాః విస్రబ్ధచిత్తా వివరం ప్రవిష్టాః
సగోధనాః పుత్రకళత్రమిత్రైః యథాసుఖం తస్థురతిప్రమోదాః ॥
ముకుందశాత్రామృతపానమత్తాః విస్మృత్యతృట్క్షుద్వ్యసనం వినిద్రా
గోగోపగోపీజనతా త్రిసప్తా ఆవృత్య కృష్ణం కరుణార్ద్రనేత్రం ॥
ఆహారకృష్ణస్య కనిష్ఠికాగ్ర సముద్ధృతాద్రిస్రవదంబుబిందుః
సురేంద్రనీలప్రచురోరుదండముక్తా శ్రియచ్ఛత్రిసమానశోభాం ॥
ఇంద్రస్యస్మయఖండకం వ్రజవధూ గోగోపవృందావకం
రాజీవాక్షకరాగ్రసంస్థితదళన్నీలాబ్జశంకాకరం
గోపీనాం సరుచివత్రిశస్తమశిరస్తేదీప్యమానాంతరం
స్మార్ధ్వచ్ఛత్రమశోభతాద్భుతతరం కృష్ణస్య హస్తోపరి ॥
రుష్టేంద్రప్రేరితా ఘోరా మేఘాస్సంవర్తకాదుకాః
ముముచుర్దృపదాసారం సప్తాహం గోకులేనిశం ॥
తావత్కృష్ణస్య హస్తాగ్ర స్థితాద్రిచ్ఛత్రరక్షితాః
వ్రజౌకసస్తాసథాన్యూషుః యథాతో వంగిరేరధః ॥

తేషాంతస్యామృతస్యం దిదృష్టిహృష్టశరీరిణాం
నిద్రాక్షుత్తృడ్భయాదీన్యభూవన్నాథస్య సంగినాంచన॥
పప్తాహంధృతశైలమిమాతస్య బాహుమాన్నిర్వ్యగ్రదిత్.॥
వరంతుప్రీత్యాభిస్య గూమమఘనస్య చరితం తాతాతిగంచాగ్నృతం॥
శాప్రింతో వ్యగ్రకృతిర్ని ఓష్టమురుతః సంవర్తకాంతాంచంతాస్యాన్ క్రీతః
ఖాక్ష ముఖాంబు శైవ నవృతైనిర్ధారకవ్యనృతః॥
క్రతాన్యవభోమాండలకృద్రూమాన్యం భకోణ్గోబకోణ్గతితసాంబూవాహు॥
ఉపారతంవర్ష మహెక నీర మితిస్మ గోపానవహస్సుకుందః
వశోన్యగరదనదాహాన్మృష్య శిర్ధ సు; కృత్ భంక్రగః పూర్వవ్రజంగిరేగ్గత్యాకాత్॥
సకుంభకృత్స్యగోభరాం లతాన్యాంకుస్వనిత్యదాంత్యా శ్రీమంరా
గోపాగోప్యాబాలవృద్ధా ప్రమోతః స్వస్థానేద్రింస్థాపయామాసకృష్ణ॥
క్రీడాక్రాంబాలగోవర్గనక్రంగా కాశపద్మో పాశ్రమంసకృతం
కేచిత్ పరలాధిరజకొత్పన్యవాణుజః కేచిన్ కరాలంబదధీఘర॥
దధ్యక్షతాంబుపుష్పార్ఘ్యః శక్రమాంతేంద్రవైరకం
అపూజయత్ తాంద్రసేమా గోపోత్పన్నొచ్చాపాదృష్టయః॥
యశోదారోహిణీనంద బలరామా బదంధః
పరిరభ్య హరింశోర్బాల్యం చిరంజీవ త్విమాహురా॥
ముముదః సురమానాస్యాం సిద్ధసాధ్యమరుద్గణాః
జగుర్గంధర్వపతం నాః గాన్తుర్వత్యప్సరసాదసా॥
క్రజ్ఞాంగనాగీతసఖో ముకుందః గోపాలసంస్థైరనుగమ్యమానః
సగోధనో వేణుమునీరయన్ సగోకులంప్రావిశలామజస్త్వా॥
స్పృత్వా సచిత్రాణి పాదాని కృష్ణ గాని నిగోపావ్యాతిసానుసారి
క్రదిక్షమా మాన్యవది స్మయా స్తే యక్తౌశ శస్తాన్యదిమంగపరప్రిమా॥
ఆమీలితాక్షశ్శ్రకురేవ బాలవీ స్తన్యంపపో త్రిగమనింసపాకుభిః
త్రిమాసబాలశ్శకటంపదాపాతన్ వర్షస్త భాండం నిబ్ధమ్కుంబరం॥

ఏకాబ్దబాలస్సహసాంతరితం। నీతస్తృణావర్తమహాసురేణ
నిష్పిష్య తత్కంఠమసూన్ జహారపపాత తస్మిన్ వ్రజేంతరిక్షాత్॥
చౌర్యేణగవ్యంపరతోగ్రసంతం బద్ధోనమాతాతములూఖలాంఘ్రౌ
కర్షన్ శనైస్తం భుజమధ్యదేశాత్ తౌపాతయామాస చరన్ కలాభ్యాం॥
సగోపబాలో విపినేవత్సకోయం గాశ్చాలయన్ తం బకమాజఘాన
హత్వాకపిత్థేనసవత్స దైత్యముపాతయత్తైవఫలానితస్య॥
ఖరంసబంధుంసబలోజఘాన సఘాతయామాసబలేనతత్స్యం
ప్రలంబముగ్నిం విపినోద్ధముగ్రం॥
పీత్వాగవాంబృంద మపాచ్చయస్సాన్
బాలోపివాగ్మయముఖాపాద్రిదగ్ధం॥
భృశందమిత్వాపదఘట్టదేప్తుం
నిష్కాసయామాసతతస్సబంధుం మన్యేడింధః కిమునైతసూజః॥
లీలయామపకరీవనీగజం ఉన్నతంగిరిముదూహ్య సప్తరాత్
ఇంద్రనిర్మితశిలామయ వర్షాద్వ్రజమరక్షదఘాసురవైరీ॥
కృత్వాపిలెసందసుతస్యమానం అమనుమాణిష్యపిలోకితాసి॥
సంజాయతేనస్మృతిమతీపతిం కా నమానమా లసం దేవత్రైన
శక్రః కృష్ణమవానుబంధ మఖిలంద్వప్త్వాలిపిన్యాప్తసః॥
సద్యోజనష్టముకాఖి పశ్యజమదన్వర్థేనునాసందయః
గత్వాగోకులమబ్జనాభనిలయః కల్పప్రసూనైస్తైర్ఘ్యైః॥
పాదౌపల్లకకోరకప్రతిభయాసోపూజయత్స్వామినః
మణిప్రకర్షస్ఫురదంశుమండల త్విషాసమాక్రాంతకిరీటకోటినా॥
విక్షోత్తమాంగేననామసాదరం
మురారిపాదాంబుజమింద్రవల్లభః॥
స్వఫాలభాగే ఘటితాంజలిస్సన్
వేదోక్తమంత్రప్రచురైశ్చవాగ్భిః॥
స్తోతుం ప్రవృత్తస్సురసీధమేతం వివిక్తదేశేమధునాముకుందం

యతో భవత్ భాసురకాంతతత్వం॥
తపోమయం ధ్వస్తరజస్తమస్కం
లోభాదిమాయాగుణకార్యజాతం నిత్యత్వయిస్యాత్ కథమప్రమేయే॥
అథాపికాలేనసుదండధారీ శిష్టస్యగుప్త్యైఖలనిగ్రహాయ
ఇచ్ఛాస్వరూపాణిబిభర్ష్యధీశ మానిత్వభంగాయజగద్ధితాయ॥
అస్మద్విధమహాంధానాం మూఢానాంశాస్తిరీదృశీ
సన్మార్గప్రాపణీయ స్యాత్ పరానుగ్రహఏవతే॥
లోకాధిపత్యోపరినిష్ఠితస్స న్నీచోమదన్యోనహికశ్చిదస్తి
ఇత్యాంధదృష్టిర్జగదంతకస్య నజాతుజానాతితవానుభావం॥
అజానతాకృష్ణతవప్రభావం గోపైస్సుదృప్తైర్విహితోమఖోమే
ఇత్యుగ్రహాత్పీడితమద్యగోష్ఠం అపారవాతైరుపలాదిభిశ్చ॥
తథాపిసర్వేశమహోద్యమోహాత్ వ్యధీశకృతస్తేషుభవజ్జనేషు
కృతాగసంమాంశరణంప్రపన్నం క్షమస్వవిశ్వేశ్వరకింకరోహం॥
కృష్ణయాదవకులాబ్ధిచంద్రమః ప్రస్ఫురత్క్షణనమామితేపదం
మంక్షుమీదృశమహాంనకరిష్యే తావకీనజనపాదసేవకః॥
బ్రహ్మాదయస్తేనవిదుస్స్వరూపం విశుద్ధసత్వంనిగమైకవేద్యం
కుతోహమజ్ఞస్త్రిదశాధిపత్య స్మయావిలాంతఃకరణాంధచక్షుః॥
స్వేచ్ఛాగృహీతాపఘనాయతుభ్యం జ్ఞానప్రతీకాయనిరంజనాయ
జగద్వివర్తస్యనిదానభూత చిదేకరూపాయనమోస్తునిత్యం॥
శ్రుత్వాబలారేస్తుతిమాదరేణ తమాహకృష్ణఃప్రహసన్త్వమింద్ర
అతీవమత్తస్సురరాజ్యలక్ష్మ్యా యజ్ఞస్తవాయంవిహతోమయాతః॥
ఈశావలేపాంధతమోంధదృష్టిః మామంతకంపశ్యతినైవకశ్చిత్
తత్సంపదంనిత్యమహంహరిష్యే యథాంజసాతస్యహిమస్మృతిస్స్యాత్॥
త్వమప్రమత్తస్స్వచాధికారే స్థిత్వామదాజ్ఞామనుసృత్యసర్వం
కురుష్వభద్రంతవనిత్యమస్తు గచ్ఛాధునాస్వంభువనంబలారే॥
ఏవంకృష్ణంజిష్ణుమాభాషయంతం దృష్ట్వాస్వర్గాదాహాగోబృందయుక్తా
విశ్వేశస్త్వంసర్వచేతోనివాసః త్వత్తస్సర్వేశశ్వదానందభాజః॥

త్వయాసహాఖ్యావయమద్యకృష్ణ సమాగతాస్త్వాంసురగోద్విజానాం
సుఖాయచేంద్రీంకరవామసమ్యగాజ్ఞాను సారేణచతుర్ముఖస్య॥
సాక్షాద్ధరిస్త్వంధరణీభరస్య నాశాయగోవిప్రసుఖాయచాద్య
కృతావతారస్త్వమహమద్యదేవై స్సురర్షిభిస్సాకముపస్థితాగ్రే॥
ఏవంసంబోధ్యదాశార్హం స్వసంతానైస్స్వలారిణా
సహాసంవ్రాజయామాస మందారకుసుమైర్హరిం॥
స్వర్ధేనుఃపయసాస్వకేనబల భిన్నాగేంద్రహస్తోద్ధృతైః
స్వర్గంగాంబుభిరభ్యషించత హరింనీరేజసంవాసితైః॥
గోనాథంద్విజబృందరక్షణ పరంజాతంయదోరన్వయే
గోపాలంస్వయమద్యగోకులపతే ర్గోవిందఇత్యభ్యధాత్॥
దివిషద్గాయకబృందముచ్చై ర్యశఃపాపాపహంసంజగౌ
స్వర్వేశ్యాననృతుస్సురావ్యకచయ న్వృష్టింప్రసూనోత్కరైః॥
వాహిన్యోజలపూరితాస్సు మధురైర్మాఖామకంద్రవాః
రత్నౌఘప్రథయావిరేజురచలా వ్యాప్తాత్రిలోకీపరం।
గావఃపయోభిర్ధరణీమకుర్వ న్నార్ద్రాంలతాఃపుష్పఫలోరుభారాః
వినష్టవైరామృగపక్షిసంఘాః కృష్ణాభిషేకోత్సవపుణ్యకాలే॥
విధాయకృష్ణంబలవైరిరింద్రం గోగోపకానామఖిలామరైస్సః
యయౌతమామంత్ర్యదివంపరిమృష్టస్త తత్పాదపద్మంహృదిచింతయన్సః॥
ఏకాదశ్యాంనిరాహారోయ నోదాశానిశకదా
ప్రభాతబుద్ధ్యాకాళిందీం స్నానార్థంసానుగోయయౌ॥
ప్రవిష్టమాత్రేయమునాజలేథ నిశాచరఃకశ్చిదముంగృహీత్వా
నినాయలోకంవరుణస్యశీఘ్రం ఆక్రందమానేష్వనుగేషుతస్య॥
కశ్చిద్వరుణదూతస్తం నినాయవరుణాంతికం
అనుగాస్తమపశ్యంతః చుక్రుశుర్దీనచేతసః॥
శ్రుత్వాతద్రుదితంకృష్ణో జగామ యమునాంతికం
సర్వజ్ఞోపితదాభృత్యైః జ్ఞాపితస్తాతదుర్గతిం॥

తదంతికంజగామాశు స్వానామభయదో హరిః॥
తందృష్ట్వాసహసోత్థాయ సనామశ్శిరసానతః
ఉవాచవరుణః ప్రీతో పూతోహంసకులః ప్రభో॥
విభో త్వాద్యత్యప దారపంపరతారమంతిద్ధపదేషుతేషు
పరందురాపేషుఫలాభిసంధ్యా కృతాగమోక్షాఖిలకర్మజాలైః॥
శుభాగతేతేద్యకృతమస్యతేవిభో పరిమోదపూర్ణంమమమానసంపరం
కృతార్థతామాపురశేషవాంఛితాః పవిత్రభావంభజతేవపూర్వజాః॥
మయాకృతానీహజగంతి సత్యంతథాపితుంకించిదనీశ్వరోసా
ఆస్త్రైసదాయస్యభవేతమోద్యం శరీరతాపోపశమంయనామి॥
అజానతాకృష్ణతవానుభావం నీతఃపితాతేమమసేవకేన
లబ్ధస్త్వయాత్వత్పదజోఘపేకం యుష్మాంపలాధకృపయాక్షమస్వ॥
పురస్యలక్ష్మీమనువీక్ష్యనందః సువిస్మితస్త్రిప్రతిపద్యతాతం
పిస్తృత్వమన్మాల్లోకృతాపరాధం సనియతాంకృష్ణకృపాంవిధేహి॥
వీక్ష్యయాదఃపతేర్భక్తిం కృష్ణః కృత్వాదయాంతదాం
నతిమాపృచ్ఛ్యస్వపితర మేవాయాగాల్గృహాన్హరిః॥
దృష్టప్సుపాశిగళసంపదం సుతేకృతాత్మవిమోక్షణవృత్తం
ఆహగోపతిరశేషమద్భుతం విస్మితోవ్రజజనేభ్య ఆదరాత్॥
శ్రుత్వానందకరంగోపా మేనిరేకృష్ణమీశ్వరం
బ్రహ్మాఖ్యధామమస్మాకం దర్శయిష్యతికింహరిః॥
ఇత్యౌత్సుక్యధియః కృష్ణః వీక్ష్యతత్కామపూర్తయె
స్వంలోకందర్శయామాసతే షాంతత్ప్రకృతేఃపరం॥
అబాధ్యమజడంజ్యోతిః శశ్వత్సిద్ధమనావృతం
బ్రహ్మానందమనిర్దేశ్యం యద్గచ్ఛంతీహయోగినః॥
మగ్నాబ్రహ్మహ్రదేగోపాః వైకుంఠందదృశుర్జలె
ఉద్ధృతాస్తేరమాసాద్య కృష్ణందృష్ట్వాతివిస్మితాః॥
తంసస్యరూపంజగదేకమూలం మాయావిదూరంహరిమీక్ష్యగోపాః
సంస్తూయదివ్యైస్తుతిభిః పరేశంతమర్చయామాసురఖండభక్త్యా॥

* రాసప్రారంభః *

వితానభూతాః కుసుమోత్కరాణాం మనోభవోత్తేజితబాణసంఘాః
వియుక్తతాపానలసామిధన్యాశ్చకోరికాపారణముఖ్యశాలాః॥
ప్రియాభిసారానురూపరూపా జ్యోత్స్నావిశేషాంచితశర్వరీశాః
ప్రియాస్స్వయంగ్రాహగురూపదేశాః స్మరన్నిశాశారకదుర్దశాశాః॥
సమాయాతా రాకామ నవిజకలాదభ్రవివృతి
స్మితాబ్జానాంసంపత్కర హిమసవిత్రీస్మరపతేః॥
జగద్ధాటీవాటీవిట జనమహోల్లాసజననీ
రథాంగద్వంద్వానామ విధురకరీ సర్వసుఖదా॥
ఉద్యచ్చంద్రమయూఖరం జితనవప్రస్నశ్రిపాలంబితా
ప్రాచీభాతి కుసుంభవర్ణ వసనా ముక్తాఫలాలంకృతా॥
వారీవప్రియదర్శనోత్సుకమనాః స్మృత్వాప్రియస్యాగతిం
వస్త్రాలంకరణాదిభూషిత తనుర్గేహస్థితాలంకృతా॥
దిశోభియాలీనమరాన్ విజేతుం
కృతప్రియత్నస్మరరాజమాతేః పృథూపకార్యోపమిహేమకుంభో
రరాజరాకానిశిపూర్ణచంద్రః
స్త్రీలోలుపాలీధృతి కల్లికానాం॥
ఛేత్తుం స్మరాలంబితచక్రరూపః వియోగిస్వాంతేంధనదగ్ధసార
పుంజీకృతాంగార కరండకల్పః॥
వియోగివారిణా ఖేట ప్రవణేనాంగజన్మనా
న్యస్త మోహనదీపాభో బభౌ రాకేందుమండలః॥
స్నిగ్ధవృత్తారుణాంభాస్వత్ చకోరప్రీతికారణం
చంద్రమండలమాపూర్ణ ముదియాదుదయాచలే॥
శ్రీపంచమాంకితముఖాభ ముఖండరూపం
దృష్ట్వాబ్జవైరిపృథు మండలమబ్జనాథః॥
జ్యోత్స్నావిశేష ధవళీకృత కాననంచ

గీతం జగౌ కలపదం మహిళా మనోజ్ఞం॥
శ్రుత్వా తత్కలవేణుగీత మమలం సద్యస్స్మరోద్దీపనం
వ్రజస్త్రియో అప్యఖిలా గృహేషు॥
వనితాస్త్యక్త్వా సమస్తాః క్రియాః ఆజగ్మురుత్కలీరవా దిశపథాదజ్ఞాపితస్వోద్య
(మాః
శాంతో యత్ర మనోహరం కలపదం గాంధర్వముద్గాయతి॥
తన్మనోజ్ఞ తరంగితం యథా శ్రుతిపథంగతం
తదాస్తు బద్ధరాగోప్యో బభూవుర్గృహకర్మసు॥
విముచ్య ధేనవే పత్సం దోహం హిత్వా తు కాశ్చన
కాశ్చిచ్చుల్ల్యాం పయఃపాత్రం న్యస్యాయమద్వాప్యతద్వయః॥
పయఃశ్రితం వామ సమర్ప్య కాశ్చిత్ కాశ్చిత్పతీనామపహాయ సేవాం
మృష్టాన్నభుక్తిం శిశుమాద్యలంకృతిం విభూషణానాం వివిహాయ జగ్ముః॥
గోపవ్యామీ గోపవాక్యాని శ్రుత్వా గర్గేణోక్తం కృష్ణముద్దిశ్య పూర్వం
తత్సంపత్తిం వారయామాస తేషాం యేషాం శంకా తస్య కార్యేషు జాతా॥
మన్యేహం మధుసూదనం మమ సుతం గర్గోక్తిమాలోచయన్
దృష్ట్వాలౌకికకృత్యమద్భుత తరం గోవర్ధనోద్ధారణం॥
శ్రద్ధేనామరవల్లభేన విహితాద్వాతాతివర్షాద్భయాత్
సప్తాహం స్వకులస్య రక్షణమిదం ఛత్రీకృతేనాద్రిణా॥
గోష్ఠిం వ్యాకృత్య వ్యాప్థితిమత్ర కాశ్చిత్ చుల్ల్యామనుద్వాస్య సుపక్వమన్నం
విహాయ భుక్తిం సుమగంధచర్చాం కాశ్చిద్వ్యయుర్విస్మృత సర్వకృత్యాః॥
నివార్యమాణాః పతిపుత్రమిత్రై రుల్లంఘ్య తద్వాక్యమనంగవిఘ్నాః
దృతం ప్రయతాః ప్రియదర్శనాయ లజ్జాభయం నాస్తి హి కాముకానాం॥
అంతర్గృహే కాశ్చన సన్నిరుద్ధాః ప్రియం హృదాలింగ్య జహుస్స్మరా
ర్తిం యథా హృదిస్థం హరిమీక్ష్య భక్తాః సంసారదుఃఖం బహిరుత్క్షిపంతి॥
బ్రహ్మేతి కృష్ణం నతు తాః కదాపి జానంతి కింతు స్మరరూపజారం
తథాపి ముక్తాః కథమిత్యనర్థా శంకా న కార్యా విమతాశ్చ ముక్తాః॥
హరిద్విషశ్చైద్యముఖాదయోపి వైరానుబంధేన తమేవ యాతాః

యాసాంప్రియోవల్లభఏవశౌరిః ప్రాపామలభ్యాంకిముతత్పదాబ్జం॥
అనంతకళ్యాణగుణోత్ప్రకర్షయః గోవిందమూర్తిస్తరుణాబ్జనేత్రః
జనాఘపాపాపహనామధేయో విముక్తిదాయాఖిలమానవానాం॥
దుఃఖేనవైరేణచబాంధవేన ప్రాణిన్యభీత్యాస్యస్నేహార్ద్రయుక్త్యా
యేభక్తియుక్త్యాహరివాసుసక్తాః తఏవసర్వేబతముక్తిభాజః॥
తస్మాద్ధరింపూరుషమప్రమేయం యోగీశ్వరైరప్యవశైకచింత్యం
స్పృశంతియస్థావరజాతయోపి ముక్తింగతాఏవవచిత్రమేతత్॥
తథామ్రృతస్వాదురసంనిశమ్య సమాగతావీక్ష్యహరిర్విదగ్ధః
పరికాశయన్నాత్మవచోవిలాసం జగాదగోపీరిదమత్యుదారం॥
క్షేమంవోనభయంవ్రజస్యపురతః శార్దూలసింహాదయః
స్వైరంనక్తమశేషసత్వభయదా స్తైసంచరంత్యద్యనై
వ్యాఘ్రాంనైవవసేషుదూరగమనం స్త్రీణామిదంసాహసం
తద్యాతవ్రజమత్రిఘోర విపినేనస్థేయమేణీదృశః॥
అకస్మాదాగతాదూరం గోపీహావసేన్నిశి
ఆలంలతాభాగ్యస్సంప్రీత్యా ప్రతియాతగృహాన్స్వకాన్॥
అపశ్యంతోయుష్మాన్ పితృపతిసుతభ్రాతృసుహృదో
విచిన్వంతిప్రేమ్ణానిజపర గృహేషుప్రియతమాః
గతాఃక్వాపిత్యక్త్వాస్వకులపరిపాటింభయమితి
ప్రక్రోధానిందంత్యాగఃకృత మలమలంనైతదుచితం॥
ప్రియంపతీనామపనుద్యగోప్యో అభావమాపాద్యమలీనతాంచ
శ్వశ్వోర్విర్మనస్తాపమకీహకృత్వా సహోదరాణామపహాస్యభూసం॥
ఉత్పాద్యపిత్రోరపివైమనస్యం అసహ్యతాంబంధుజనస్యలబ్ధ్వా
అలక్ష్యవేలాసుఖిలవ్యజారం నసత్కులీనావిచరంతిరాత్రౌ॥
భర్తాయదివిజానీయాత్ ప్రాణహానిర్భవేద్ధ్రువం
దండధారీభవేద్రాజాశ్వ శురఃకుపితోభవేత్॥
పీడయామాతృపిత రౌకయతోవశరోన్నతిం
పౌత్రాపవాశ్చపత్నీస్యాత్ బందీకుర్యాద్బటోస్తిచేత్।

నసత్కుర్వంతి తనయా బహిష్కుర్వంతి బాంధవాః
లాఘవేనైవ పశ్యంతి ప్రాకృతా అపియే జనాః ॥
నైవాస్తి నిష్కృయానందః ఇహాముత్ర సుఖం నహి
తస్మాజ్జారాభిసరణం నేందుముఖ్యా యశస్కరం ॥
వృద్ధః షమూపి మూర్ఖో వా దురాచారగతః స్త్రియః
పామరో రోగయుక్తో వా భర్తృత్యాగో న సాంప్రతం ॥
కాళిందీజలపోషితద్రుమలతాభూజ ప్రసూనావృతం
రాకాచంద్రకరాభిరంజి తమిదం దృష్ట్వా వనం గోపికాః
యుష్మాకం బత మానసం మనసిజా క్రాంతం సదుత్కంఠితం
తద్యాత స్వపతీన్ భజధ్వమబలాః స్వం పోషయధ్వం శిశూన్ ॥
మాం కామయిత్వా గమనం న దోషో మద్రాగిణః ప్రాణభృతస్సమస్తాః
తథాపి న స్థేయమిహార్ధరాత్రౌ తద్యాత గేహాన్ స్వపతీన్ భజధ్వం ॥
ధర్మస్సనాతనః ప్రోక్తః స్త్రీణాం భర్తృనిషేవణం
పూర్వైర్వ్యాసమునీశైః గోప్యో తత్త్యాగో నోచితః ఖలు ॥
కృతార్థతాం ప్రాప్తుమలమ్మదీయ ధ్యానశ్రుతీర్దర్శనగానసేవాః
న జారబుద్ధిర్మయి తా జాతు కార్యా అతో గృహాన్ గచ్ఛత నీరజాక్ష్యః ॥
ప్రియస్య చాప్రియం శ్రుత్వా వాక్యం గోప్యో మహామ్ముచః
కింకర్తవ్యవిమూఢాస్తాః తూష్ణీంతస్థురవాఙ్ముఖాః ॥
నిశ్వాసవాతైః ప్రచురైర్భవద్భిః జ్వలద్వియోగాగ్నిశిఖాగ్రజాతైః
సుమ్లానదంతచ్ఛదపల్లవాని ఆవాంచి కృత్వా ముఖపంకజాని ॥
నిర్యదశ్రుకణమృష్టకజ్జలకు పితపత్రికకుచస్ఫుటద్ధృదః
హస్తతాపవినమన్ముఖాంబుజాః స్మరశరాళివిదారితధైర్యాః ॥
దుఃఖాతిభారేణ గళద్ధవాచో గోప్యః పదాగ్రేణ భువం విఖంత్యః
వక్త్రారమిత్యప్రియమప్రియాణాం ససంభ్రమా ఊచురిదం మృగా
మత్వా త్వాం కరుణాకరం బత వయం విశ్వస్తచిత్తాః పరం
త్యక్త్వాం నాబుజనేవయూతమయిహం మారవ్యథా మాగతాః

తాపం ఘోరభవానలస్య మునయః శ్రీశస్య తే సేవయా
త్యాగోపాస్తికమయ్యుక్తమిద్యభవత స్త్యక్త్వాగతా వాంగృహాన్॥
త్వయాయదుక్తం పతిపుత్రసేవా స్త్రీణాం పరో ధర్మ ఇతి ప్రియాద్య
తతేవమే వాస్త్వఖిలస్వరూపే పేశ్రీమార్పణం నః కిము దోష యుక్తం॥
అత్మాభవాన్ సర్వశరీరభాజాం తస్మైవ కామాయ ప్రియాస్సమస్తాః
అతిస్త్వయి ప్రీతిః తీవదేవ ప్రుతాసకీంకిం ప్రజయేతి నాథః॥
త్యక్త్వా సమస్తాన్ పతిపుత్రబంధూన్ త్వత్పాదకంజం శరణం ప్రపన్నాః
త్వయాశత్రీప్త్యధికానురాగ స్త్వద్దిగ్ధదోహాపాని గ్రపః॥
త్వత్పాదకంజం నిధాయ శశ్వత్ కుచేషు పాదోచలత్యః కథం నః
స్పర్శం వినా తే కరయోః కరాంభోలమంతికర్తుం న గక్ర్యమన్యత్॥
పానం వినా వాగమృతస్య కర్ణాః శ్రోతుం నవేచ్ఛంతి పరస్య వాచః
తేకుందరాం గ ప్రసమీత్యుగా ఘంఘిన్నా వయం కింగదితుం ప్రవృత్తాః
అస్మాన వాదర్తుమలం న తే హీః యాతేతి వక్తుం ఋతిః కిం న ధర్మః॥

* ఇదిలగాయిత స్వామివారుచేసిన సంపూర్తి *

తత్రీధారా చరాధాచధరితియము నెతిచ
ప్రగల్భగోపికా ఊచుర్నతాస్యారుష్మితేక్షణాః॥
ధిక్ స్మరం హాతకం కృష్ణ యో నోధియమదూషయత్
కిం కుర్మస్త్వయి నిర్వృత్తుముపాయం నలభామహే॥
యో పాత్మవ్యాప్తమోహాయాం చక్రే పాపీయాన్మదనస్త్వయి
తమస్మచ్ఛేకనిర్వాపాహాన్యః పరిచ్ఛన్నమాలినం॥
మన్యం తే త్వాం బ్రజేన్ద్రాదిం ధందులాలి తేహితం
యుష్మైకలత్యసే పాత్మభిశ్చ రామ్యవతిభిః ప్రభో॥
యువాయువతిభియా పాత్మద్బాలవానతలోక్యసే
తదపాత్మకం త్వయా సంగ ఎతావన్న విశంకితః॥
అల్పం వా సమయం కృష్ణ త్వాం నపశ్యామ చేద్వయం
సర్వలోనష్టమతయో గృహకృత్యేషు నెశ్మహే॥

భవిష్యతి కదావా యం కదావావాగమిష్యతి
ఇతి పశ్యతి కుమారాస్తే ప్రత్యాగమనమార్గ్య హా ।
అంధకార వైవస్వ్య వాయానమమూ మాయశ్వతాన్వితాః
గృహాదుద్గత్య పశ్యామ ఉద్గతాషకగర్తకః ।
తదాదర్శనసంతాపం మార్గిదత్వాస్తునిర్యాతి
ప్రతిపశ్య తదాదాక్ష్యన్న తదానిర్వృతిమాప్స్యమః ।
క్రమపరిగ్రద్ధతివారిసురా గతుభితమానపాః
త్వదంగసంగలాభాయ పదాదింతాముపాశ్మహా ।
త్వందృగ్భిః ప్రీతిచేష్టాభిః విలాసైవిధావిధైరపి
ఆతాంవధజాయసేష్టాకం హాంతబాల్యవలక్ష్యసే ।
వాహాతోతోవతేష్టాకం వనివారియాతిరాత్రిమా
కృతాంగీః పశ్యసీః కృష్ణ త్వయ్యాత్రాపారతమతే ।
కింకుర్మః క ఉపాయోస్తి మాయినో గ్రహణం ప్రతి
విభ్రమః కథమంగేనూ నిర్ధంతోత్వాము హాత్వయా ।
హావాంతమోహహావాంగాన్ పశ్యత్యాభ్యాసివిరక్తకః
స్మరకింత్వమకాష్ఠీనకః హమంతయమువాహారిదః ।
కూలేనస్మానివాపాంసి కిమ్నాప్రాకమచూచురః
హాస్నయంతీనాంతవైవాధనాయుష్మంతాత్యాయసింప్రియః ।
యువాతిత్వంయువతీనాంకిం కృథావాపాంస్యచూచురః
వైతానత్యేవచేష్టాతే వాదాస్తాస్యనమస్కృతః ।
లజ్జాపదానిపరిసథంస్పృష్ట్వాసంతుష్టిమేష్యహో
పృథక్పృథగదాస్త్రాని కిమియంనిస్పృహాక్రియా ।
రిరంసాసాస్మభిరంతస్తే నచేత్ కిమితికర్షణం
ఉద్దీపితావయంతేన లింగైవితత్రాతత్రరం ।
ఆరాధితాశైలసుతా వరంధగవతీదదౌ
కృష్ణంసత్వంవిధాపామి యూమ్నాపిత్యతికృపావతీ ।
ఉద్దీప్యోద్దీప్యదృగ్భిఃకృవిలాసైః వోఢయన్మనః
గీతవమోహాయస్వాంతేమ్మృగేర్ష్యగయువన్నకిం ।

అశ్రుష్టవేణుగీతేనత్వయా నాథాంగనామృగాః
అపరిగ్రహాఖడ్గేనకిన్నుచ్ఛేత్తుంత్వమస్యసి॥
అస్మాకమివతేరూపం లోభనీయంతవాపికిం
వినియోగాసహాఃకిన్ను కథముస్మత్పదర్శనాం॥
పురాకిలస్మరోత్యర్థం సుందరోరూపగర్వితః
రతేరవజ్ఞకృద్రూపంతస్యాపివినియుక్తవాన్॥
బహుభోగ్యస్యార్థలోపాత్
రూపంతస్మాత్త్వయ్యర్పిత
తతోవిస్మృత్యతద్రూపంచిరేణత్వాముపావిశత్
తాలోయంవినియోగస్యప్రియమాధూద్విలంబితం।
ఇత్యోపిరంజయస్యస్మాన్ సమయోపస్థితిస్తథపి
మానయాత్రియసౌరూప్యమలమస్మాస్వనాస్థయా
యానాధన్యతేకయాకవివర్ణయావత్త్యయావాధన్యతే
హిత్రియంత్యక్త్వాకయంకృష్ణయావత్యప్రాధ్నాయామహా॥
జితావయంత్వనంగేన త్వమనంగసహాయజిత్
త్వయాతిజితాఃకృష్ణవయంత్వా శరణంగతాః॥
శరణాగతసంత్యాగాత్ మాభూస్త్వంప్రత్యవాయభాక్
పాతివ్రత్యపరిత్యాగాద్బ్రూమఃకిల్బిషంవయం॥
నబిభేతిత్వయిశ్రీమా నభాయయాతినస్త్రతః
దత్త్వాంగసంగమత్యంత మోహావాంగకృపాంబుధే॥
యద్యోపాస్మాసుకృపాతేస్తి నవిలంబస్వమాయయా
ఇదానీంచేత్త్వదేనాథ శరణంయమునాస్తినః॥
వయంహిగోపికానాథ నాస్మాకంగాత్రశృంఖలా
నపశ్యామస్త్వయోగం త్వత్స్వీకృత్యాత్మసమర్పితాః॥
ఇతితాగోపవనితాః వ్యథాతోనిపతితాఃభువి
శయ్యైప్యగద్గదంసాశ్రు రుదంత్యోస్యస్యభావాంత్యస్యహః॥
భగవాన్సర్వబుద్ధీనాం సాక్షీకారుణ్యసాగరః
కృపయావిహ్వలశ్చ్యాముద్ధరిత్వాన్యచీభవః

మాయయా బహుధా భూత్వా మోహయన్నకరోత్ప్రభుః
సర్వాః పృత్యేకమాలింగ్య సమాజ గ్రాహణీవాసహా॥
హాసస్మేరాననిపుణో గళచుంబితకైరమాః
తన్ముఖ్యం హుయిభావస్య శోధనాయచ్ఛలంకృతం॥
యచ్చపాన్యస్యతివక్త్రోహం తథ్యంమృగవిలోచనాః
జాతీవా కరవంయత్నం పగదా రాజ్ఞతిస్వయం
యదాతు రాగతంద్రిత్వస్యక్తో వాస్నోధవిద్యతి
తదా ద్విజేషు నానాస్తి విధిర్విధి నిషేధయోః॥
అశక్యనవిధి నైవానవిషేధః ప్రభవిష్యతి
అతీతా యామాయముద్దిశ్య సక్ర రత్వాచ్ఛాప్రస్ఫఖిలాం॥
రమయానీహ కుంజేషు తాపత్యజత హృద్గతం
చిరాత్ప్రయుత్సుకోహరౌ గత్వా పేత్తేన మేహృది॥
యుగపత్సర్వగోపీశ్చ దేవ ఏకమలాలయత్
సద్యస్స్నం జనయాంచక్రే సంకల్పాత్కుంజమండలీం॥
తాభిఃసఘుఃవంచక్రీతన్యాం యోగీశ్వరేశ్వరః
తేజసాప్యాయితాస్తస్య సద్యస్తాదివ్యరచనాః
దివ్యగంధసముద్గానఘు సంఘుపితమూర్తయః॥
గోప్యశ్చల్లోకసౌందర్యా రేమిరే ప్రేయసా సహ
తదాః కదంబాదుద్భూతా వారుణీవరుణేరితా॥
బలదేవస్తుతాం మాదోపపే కృష్ణాయచావదత్
పాయయామాస గోపీస్తా విహారానుగుణం హరిః॥
తేనప్రవర్ధితోల్లాసాః కృష్ణంతాః పతిప్రవిరే
సఖాయః కతిచిద్గోపాః బలోముముహారేపరం॥
పుమాంసశ్చారితెయుస్యా గోపీశ్చస్మోదతేహరిః
కుంజేషురమతేతాభి బలాహిర్వారతేపిచ॥
తతజ్జోత్స్యత్వాఽఽదధరా తేపాద్ధతరేత్రతానవా
భితాఇవతరుచ్ఛాయాః శ్రియం తేపరితస్తరూన్॥
బధ్వాతుమండలంగోప్యో మధ్యేకృత్వాతుమాధవం

వేణుం గాయతి దామోదరే సర్వభూతమనోహారిణి॥
వ్యామోహానత స్వభావాశ్చ స్త్రీరత్నవిభూతివారిణః
గోపీనాం దిరతప్తానాముత్కటం ముద్ధమాక్షాత్॥
ఘూర్ణంఘూర్ణితమూర్ఛితా ఘులంఘులిత మేఖలాః
వారుణీమత్తసుందాభా సర్వతః పరితో హరిం॥
బహిర్వ్యస్తోత్తరీయాశ్చ ధృత్వాకృష్ణో జగత్పతిః
రాసక్రీడాం సమారేభే గోప్యైర్గోప్యాస్తు మధ్యగః॥
రాసమండలమధ్యగతిః లలితం వేణు గాయనః
ద్వయోర్ద్వయోరంతరాలే ద్వయోర్ద్వయోః కృష్ణవర్తయన్॥
గోపీమండలమాధ్యస్య మధ్యగః సమలంకృతః
సమదాః ప్రమదాస్సర్వాః ప్రమదం మందమవర్తయత్॥
సద్యోఖిలవయవిజ్ఞానం ఘోరా స్త్రీలాస్యకౌశలం
కృష్ణమేకం ప్రసమజ్ఞాతా అన్యోన్యదర్శ్యంత్రి చేదితః॥
కదాచిదేక ఏవాసౌ సర్వాభిః పరివేష్టితః
కదాచనసమాకృష్ట ఇతోఽన్యతో వివర్తతే॥
ప్రభావమిదమాకృష్ణం తదానం తేష్వతదాశ్రితః
తతో మేనుంచిః క్రోధాదిభిః మాద వః ప్రియాః ప్రియాః॥
మమ ప్రియా యాస్తు సఖ్యః మమైవతత్ గోహరిః
అహమేవ గృహీత్వాకో యాంయాం తత దాంతరం॥
రతిప్రాంశోస్వస్వకార్యాస్తు వదాయత్ మాలేఖనః
యమునాగమాంభలిప్తా మాలాధమర్దలద్ధయః॥
అంతరీయాత్తరీయాద్య మాలేక్ష్యస్యతపగిద్వికః
ప్రియ పాలపారూపేణ మాసంర్యస్నా వివాళ్ళతం॥
కూలభూపాద్యతాళ్ళ రాత్య ప్రారావ్యతదధిరా
తాభిస్సహసహాంస్త్రంత్రీ దోత్యత్వా ద్విగుణసాహగ॥
యామునా సైక తేదేశో వ్యక్తి దర్శనయప్రియాః
తదాధారాదరాధా చసన్నీ కరపోపచతి తే॥
ధారాప్రసాదా రోమాంచంతి మనశ్చంతామనామదతి

ఆశ్లిష్య భగవాన్ కుపోత్వరిత్రి. యోగసమ్రాజన్॥
కిమకాండే మనశ్శోభా యాత్రిహేత్వన్యగ్రహీర్గం
విసమాద్వదనం ధారా శ్రైకత్వం కృజిఙ్ఘ్రఘతు॥
స్వాత్మేతోష్యసితః ప్రేయాన్ చిరాల్లబ్ధో సిరల్లభ .
కుగంవాత్వాం నకష్ట్వామా మాస్తుంకక్షమితో గతిః॥
కూజంతి కోకిలాః ప్రాతిర్వ్యం జయంతి చమూరుతాః
ఉదేవ్యశిరషిర్ దేవః కథం వుం చేమకల్లరి॥
దివానిచేన్నక్తోశాన తవదివ్యావనే కుగం
మహాద్ధుంఖంగమిష్యామో తీవిష్యామః కథం వయం॥
పరిహాస్య భగవాన్వాచా. కుంబన్నం డేమృగీదృశః.
స్వాదేవం మెపిచింతాస్తి దిశాయుష్మదలాధతిః॥
కరిందవానిగృణ్హాంతు శశివోహాం పాృగీదృశః
యదాయదాదిదృక్షాస్యాతు దృష్టోహం స్యాంతదా తదా॥
నైతాన దేవప్రేయసః ప్రసన్నోస్మి పరాత్మనః
యాదా రిరింసాయుష్మాకం రతిం దాస్యామి రాత్రిషు॥
యాం ఞాసం త్యేనసందాతః ప్రభాతాజ్జగతాంపతిం
యథాభ్యామిత్రైవస్యాతు సత్యేనోహం పరః పుమాన్॥
పర్యాసిసపరిదాష్ణ యాయాయంమ్యేల్సీజనః
నైతరాస్వత్వమభ్యాస్య తుష్టః కృష్ణో భోక్త్రయాతి సంప్రీతి॥
ఇత్యుద్దాపహ్యనతాస్య రత్యాయాపయామాస మాధవః
గృహాన్ జగ్మస్స్వరోజాక్షః పతియశ్చాప్యదాసలి॥

ఇతి శ్రీ భారద్వాజ గోత్ర మద్దిరాల కోదండరామ కృతౌ
కృష్ణశుభోదయే రాసక్రీడాం కస్సమాప్తః
సంపూర్ణం *

శ్రీసింహాచలస్తవః

గిరిణా౽పి హితంచ రాగిణాం శివపాదాంబుజసక్త మానసం
కృపయా౽పరిపాతుమంబుజాక్షం కటివరకీకరితాంగతో౽పి శిష్టాః॥
అరిణా కలితం పిశృవ్యాఘ్రాణాం సదయః కరుణావాణ్యయా ధావ॥
శరణాపదశేయ్యభూధరేంద్రం దమనాంబంగనా౽౽ద్యమామువత్॥
సహసోత్సవటంపా౽౽ప్తి గృహం గిరిముచ్చైర్యరసాతలంగతా
ఆరేవసస్వులోకపాశ్రిత [illegible]॥
ప్రకృతాపటీకటే [illegible] ప్రతీతాం
[illegible]
ముతిలేజనతాత్యతీకక్షే [illegible]
మనజావరథేతితాస్వబా [illegible]
నరకేసరిణా పదాబ్జయుగ్మం [illegible]
సంగతిశ్శుభలంసతాం జనయిత్రి [illegible]
స్వహాలేశపవకంజనస్సతే [illegible]
అధిత్యాగ్రావగిరిశిఖరోచ్చలాత [illegible]
దాహ్నావీనగరవంశపావనీ దుర్లభేతిసకలస్య [illegible]
కృపయాపదపంకజం త్వదీయం గాంగధారమస్యజద్విశేష [illegible]
శకలాయవిశృంగసంగతా సంతతోచ్చసుభగసంఖ్యా [illegible]
ప్రశతిబాలసమాశ్రితయూధా గిరిపైతిభిరస్వరూపతాం॥
గిరిరయం వరసింహాసంగతం సకలభూమిధరాపతిశేతే
అల్పకో౽పిమహతో౽వలంబనాత్ ఉచ్చకైః పదమలంభరుతేహి॥
సింహాభూధరహంనిష్ణుతేశభాక్ దేవసిద్ధశివిమానవర్గకః
రాజతేకశిషుమోహారరూపీ చింతనేచవ్యావ కటా బ్జపత్రే॥
చందనేనపిహితం కిరీటేశ్వరం దేవయానగవిభూషణాకరం
సంతతం హ్యనవిభావక్షోభకరః తాదృశం పఫుత్రపరిమాశ్రితః॥
సింహభూధరవిమానశేఖరే హైమపూర్ణకలశో౽విరాజతే
అంబరాత్మ్యటిస్తసింహామితీతుం అవతీర్ణ్నిపూర్ణచంద్రమాః॥
తపురిదంశివప్యసింహాసక్తదా దుర్విభావ్యమితిచందనమగ్నం
సుదర్శనం లోకదృష్టారాం శితవ్యస్సుదర్శనాన్యాంగకేబిభర్తి॥

